

⟨ BRE Bank SA ⟩

Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych
Standardów Sprawozdawczości Finansowej
za 2010 rok

Spis treści

WYBRANE DANE FINANSOWE	3
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	4
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	6
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	7
SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	9
1. INFORMACJE O BRE BANKU SA	9
2. OPIS WAŻNIEJSZYCH STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI	9
3. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	22
4. WAŻNIEJSZE OSZACOWANIA I OCENY DOKONYWANE W ZWIĄZKU Z ZASTOSOWANIEM ZASAD RACHUNKOWOŚCI	49
5. WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK	50
6. WYNIK Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI	51
7. PRZYCHODY Z TYTUŁU DYWIDEND	51
8. WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI HANDLOWEJ	51
9. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	52
10. OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE	52
11. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	53
12. ODPISY NETTO Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI KREDYTÓW I POŻYCZEK	53
13. PODATEK DOCHODOWY	53
14. ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ	54
15. POZOSTAŁE DOCHODY CAŁKOWITE	54
16. KASA, OPERACJE Z BANKIEM CENTRALNYM	55
17. WEKSLE UPRAWNIONE DO REDYSKONTA W BANKU CENTRALNYM	55
18. NALEŻNOŚCI OD BANKÓW	56
19. PAPIERY WARTOŚCIOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU ORAZ AKTYWA ZASTAWIONE	57
20. POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA PRZEZNACZONE DO OBROTU	57
21. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	59
22. LOKACYJNE PAPIERY WARTOŚCIOWE ORAZ AKTYWA ZASTAWIONE	62
23. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH	64
24. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH	65
25. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	65
26. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	66
27. INNE AKTYWA	68
28. ZOBOWIĄZANIA WOBEC INNYCH BANKÓW	69
29. ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW	69
30. ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	70
31. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	71
32. REZERWY	71
33. AKTYWA I REZERWY Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO	73
34. POSTĘPOWANIA TOCZĄCE SIĘ PRZED SĄDEM, ORGANEM WŁAŚCIWYM DLA POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO LUB ORGANEM ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	74
35. ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE	76
36. AKTYWA ZASTAWIONE	77
37. ZAREJESTROWANY KAPITAŁ AKCYJNY	77
38. KAPITAŁ ZAPASOWY ZE SPRZEDAŻY AKCJI POWYŻEJ WARTOŚCI NOMINALNEJ	78
39. ZYSKI ZATRZYMANE	78
40. INNE POZYCJE KAPITAŁU WŁASNEGO	81
41. DYWIDENDA NA AKCJĘ	82
42. ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	82
43. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	82
44. PRZEJĘCIE I ZBYCIE	89
45. INFORMACJE DOTYCZĄCE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	89
46. WSPÓŁCZYNNIK WYPŁACALNOŚCI / ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	89
47. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM	91

Wybrane dane finansowe

Poniższe wybrane dane finansowe stanowią informację uzupełniającą do sprawozdania finansowego BRE Banku SA za 2010 rok.

	w tys. zł		w tys. EUR	
	Rok kończący się 31.12.2010	Rok kończący się 31.12.2009	Rok kończący się 31.12.2010	Rok kończący się 31.12.2009
I. Przychody z tytułu odsetek	2 973 672	2 865 773	742 601	660 225
II. Przychody z tytułu opłat i prowizji	894 050	777 932	223 267	179 222
III. Wynik na działalności handlowej	392 518	385 267	98 022	88 759
IV. Wynik na działalności operacyjnej	681 961	98 878	170 303	22 780
V. Zysk brutto	681 961	98 878	170 303	22 780
VI. Zysk netto	517 724	57 143	129 289	13 165
VII. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(2 616 012)	(2 076 159)	(653 284)	(478 312)
VIII. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(110 819)	(49 500)	(27 674)	(11 404)
IX. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	2 143 949	191 435	535 398	44 103
X. Przepływy pieniężne netto, razem	(582 882)	(1 934 224)	(145 560)	(445 612)
XI. Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	14,11	1,92	3,52	0,44
XII. Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	14,10	1,92	3,52	0,44
XIII. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł/EUR)	-	-	-	-

	w tys. zł		w tys. EUR	
	Stan na dzień		Stan na dzień	
	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2009
I. Aktywa razem	83 520 654	72 607 181	21 089 477	17 673 721
II. Zobowiązania wobec banku centralnego	79	2 003 783	20	487 752
III. Zobowiązania wobec innych banków	24 880 962	19 184 949	6 282 595	4 669 916
IV. Zobowiązania wobec klientów	47 067 347	42 414 412	11 884 793	10 324 330
V. Kapitały własne	6 530 958	3 813 626	1 649 107	928 296
VI. Kapitał akcyjny	168 347	118 764	42 509	28 909
VII. Liczba akcji	42 086 674	29 690 882	42 086 674	29 690 882
VIII. Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	155,18	128,44	39,18	31,26
IX. Współczynnik wypłacalności	16,91	11,73	16,91	11,73

Do wyliczenia wybranych danych finansowych w EUR zastosowano następujące kursy:

- dla pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej - kurs NBP z dnia 31 grudnia 2010 roku - 1 EUR = 3,9603 PLN oraz kurs z dnia 31 grudnia 2009 roku - 1 EUR = 4,1082 PLN.
- dla pozycji rachunku zysków i strat - kurs wyliczony jako średnia kursów NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca 2010 i 2009 roku, odpowiednio: 1 EUR = 4,0044 PLN i 1 EUR = 4,3406 PLN.

Rachunek zysków i strat

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2010	2009
Przychody z tytułu odsetek	5	2 973 672	2 865 773
Koszty odsetek	5	(1 440 820)	(1 508 756)
Wynik z tytułu odsetek		1 532 852	1 357 017
Przychody z tytułu opłat i prowizji	6	894 050	777 932
Koszty z tytułu opłat i prowizji	6	(360 109)	(378 703)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		533 941	399 229
Przychody z tytułu dywidend	7	19 277	59 738
Wynik na działalności handlowej, w tym:	8	392 518	385 267
<i>Wynik z pozycji wymiany</i>		<i>357 027</i>	<i>402 115</i>
<i>Wynik na pozostałej działalności handlowej</i>		<i>35 491</i>	<i>(16 848)</i>
Wynik na lokacyjnych papierach wartościowych	22	11 362	55 346
Pozostałe przychody operacyjne	9	66 617	68 477
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	12	(561 942)	(966 652)
Ogólne koszty administracyjne	10	(1 080 399)	(993 382)
Amortyzacja	25,26	(178 692)	(207 942)
Pozostałe koszty operacyjne	11	(53 573)	(58 220)
Wynik działalności operacyjnej		681 961	98 878
Zysk brutto		681 961	98 878
Podatek dochodowy	13	(164 237)	(41 735)
Zysk netto		517 724	57 143

Zysk netto		517 724	57 143
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	14	36 679 683	29 690 882
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	14	14,11	1,92
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych	14	36 709 325	29 729 741
Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	14	14,10	1,92

Noty przedstawione na stronach 9 - 91 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2010	2009
Wynik finansowy		517 724	57 143
Pozostałe dochody całkowite po opodatkowaniu	15	227 130	136 007
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych (netto)		(1 173)	8 001
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (netto)		228 303	128 006
Dochody całkowite netto, razem		744 854	193 150

Noty przedstawione na stronach 9 - 91 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Nota	31.12.2010	31.12.2009
Kasa, operacje z bankiem centralnym	16	2 340 672	3 771 992
Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym	17	3 686	9 134
Należności od banków	18	3 764 172	2 497 397
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	19	1 731 030	1 234 792
Pochodne instrumenty finansowe	20	1 221 565	1 931 868
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	21	51 662 336	44 260 700
Lokacyjne papiery wartościowe	22	19 195 574	13 397 725
Aktywa zastawione	19, 22, 36	1 828 724	3 513 782
Inwestycje w jednostki zależne	23	491 761	480 709
Wartości niematerialne	25	379 981	396 121
Rzeczowe aktywa trwałe	26	534 450	555 864
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		-	116 081
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	33	62 291	108 975
Inne aktywa	27	304 412	332 041
A k t y w a r a z e m		83 520 654	72 607 181
KAPITAŁY I ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banku centralnego	28	79	2 003 783
Zobowiązania wobec innych banków	28	24 880 962	19 184 949
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	20	1 361 907	1 933 149
Zobowiązania wobec klientów	29	47 067 347	42 414 412
Zobowiązania podporządkowane	30	3 010 127	2 631 951
Pozostałe zobowiązania	31	573 450	516 443
Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		19 689	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	33	77	79
Rezerwy	32	76 058	108 789
Z o b o w i ą z a n i a r a z e m		76 989 696	68 793 555
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy:		3 491 812	1 521 683
- Zarejestrowany kapitał akcyjny	37	168 347	118 764
- Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	38	3 323 465	1 402 919
Zyski zatrzymane	39	2 897 312	2 377 239
- Wynik finansowy z lat ubiegłych		2 379 588	2 320 096
- Wynik roku bieżącego		517 724	57 143
Inne pozycje kapitału własnego	40	141 834	(85 296)
Kapitały razem		6 530 958	3 813 626
Kapitały i zobowiązania razem		83 520 654	72 607 181
Współczynnik wypłacalności	46	16,91	11,73
Wartość księgowa		6 530 958	3 813 626
Liczba akcji		42 086 674	29 690 882
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		155,18	128,44

Noty przedstawione na stronach 9 - 91 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 roku

	Nota	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane					Inne pozycje kapitału własnego		Razem
		Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ryzyka ogólnego	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	
Stan na 1 stycznia 2010 r.		118 764	1 402 919	1 603 654	8 442	708 000	57 143	-	(2 609)	(82 687)	3 813 626
- reklasifikacja do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- zmiany przyjętych zasad rachunkowości		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- korekty błędów		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skorygowany kapitał na 1 stycznia 2010 r.		118 764	1 402 919	1 603 654	8 442	708 000	57 143	-	(2 609)	(82 687)	3 813 626
Dochody całkowite razem	15							517 724	(1 173)	228 303	744 854
Transfer na fundusz ryzyka ogólnego		-	-	-	-	57 143	(57 143)	-	-	-	-
Emisja akcji		49 583	1 929 907	-	-	-	-	-	-	-	1 979 490
Koszty emisji akcji		-	(13 287)	-	-	-	-	-	-	-	(13 287)
Program opcji pracowniczych	39	-	3 926	-	2 349	-	-	-	-	-	6 275
- wartość usług świadczonych przez pracowników		-	-	-	6 275	-	-	-	-	-	6 275
- rozliczenie zrealizowanych opcji pracowniczych		-	3 926	-	(3 926)	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2010 r.		168 347	3 323 465	1 603 654	10 791	765 143	-	517 724	(3 782)	145 616	6 530 958

Zmiany w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 roku

	Nota	Kapitał podstawowy		Zyski zatrzymane					Inne pozycje kapitału własnego		Razem
		Zarejestrowany kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ryzyka ogólnego	Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	
Stan na 1 stycznia 2009 r.		118 764	1 402 919	874 123	12 113	608 000	829 531	-	(10 610)	(210 693)	3 624 147
- reklasifikacja do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- zmiany przyjętych zasad rachunkowości		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- korekty błędów		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skorygowany kapitał na 1 stycznia 2009 r.		118 764	1 402 919	874 123	12 113	608 000	829 531	-	(10 610)	(210 693)	3 624 147
Dochody całkowite razem	15							57 143	8 001	128 006	193 150
Transfer na fundusz ryzyka ogólnego		-	-	-	-	100 000	(100 000)	-	-	-	-
Transfer na kapitał zapasowy		-	-	729 531	-	-	(729 531)	-	-	-	-
Program opcji pracowniczych	39	-	-	-	(3 671)	-	-	-	-	-	(3 671)
- wartość usług świadczonych przez pracowników		-	-	-	(3 671)	-	-	-	-	-	(3 671)
Stan na 31 grudnia 2009 r.		118 764	1 402 919	1 603 654	8 442	708 000	-	57 143	(2 609)	(82 687)	3 813 626

Noty przedstawione na stronach 9 - 91 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	Rok kończący się 31 grudnia	
		2010	2009
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		(2 616 012)	(2 076 159)
Zysk przed opodatkowaniem		681 961	98 878
Korekty:		(3 297 973)	(2 175 037)
Zapłacony podatek dochodowy (znak ujemny)		(20 614)	(346 752)
Amortyzacja	25, 26	178 692	207 942
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych		2 821 496	5 276
(Zyski) straty z działalności inwestycyjnej		3 593	(58 107)
Utrata wartości aktywów finansowych		(12 692)	6 632
Dywidendy otrzymane	7	(19 277)	(59 738)
Odsetki otrzymane		(2 163 569)	(2 204 176)
Odsetki zapłacone		1 479 279	1 545 552
Zmiana stanu należności od banków		(1 274 168)	936 880
Zmiana stanu papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu		241 752	3 625 024
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych		710 303	3 680 445
Zmiana stanu pożyczek i kredytów udzielonych klientom		(5 391 230)	12 702
Zmiana stanu lokacyjnych papierów wartościowych		(3 593 364)	(8 181 074)
Zmiana stanu pozostałych aktywów		27 589	84 584
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		844 320	(764 295)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań przeznaczonych do obrotu		(571 242)	(4 278 167)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		3 417 474	3 734 094
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		-	171
Zmiana stanu rezerw		(32 731)	18 767
Zmiana stanu innych zobowiązań		56 416	(140 797)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(2 616 012)	(2 076 159)
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		(110 819)	(49 500)
Wpływy z działalności inwestycyjnej		20 542	134 975
Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych		-	1 369
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		1 265	1 367
Dywidendy otrzymane	7	19 277	59 738
Inne wpływy inwestycyjne		-	72 501
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej		131 361	184 475
Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych		-	11 980
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		131 361	171 751
Inne wydatki inwestycyjne		-	744
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(110 819)	(49 500)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		2 143 949	191 435
Wpływy z działalności finansowej		3 892 958	1 723 058
Z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od banków		1 727 495	1 514 028
Z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od innych podmiotów		199 260	209 030
Z tytułu emisji akcji zwykłych		1 966 203	-
Wydatki z tytułu działalności finansowej		1 749 009	1 531 623
Splaty kredytów i pożyczek od banków		1 400 142	1 082 533
Splaty kredytów i pożyczek na rzecz innych podmiotów		9 454	11 506
Wykup dłużnych papierów wartościowych		-	8 000
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		6 947	10 674
Odsetki zapłacone od kredytów otrzymanych od banków oraz od pożyczek podporządkowanych		332 466	418 910
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		2 143 949	191 435
Zmiana stanu środków pieniężnych netto, razem (A+B+C)		(582 882)	(1 934 224)
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		(24 107)	(44 849)
Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego		6 534 190	8 513 263
Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego	42	5 927 201	6 534 190

Noty przedstawione na stronach 9 - 91 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Noty objaśniające do sprawozdania finansowego**1. Informacje o BRE Banku SA**

Bank Rozwoju Eksportu SA powołany został uchwałą nr 99 Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 1986 roku. Bank został zarejestrowany na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy, XVI Wydział Gospodarczy - Rejestrowy w dniu 23 grudnia 1986 roku w Rejestrze Handlowym pod numerem RHB 14036. IX Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy z dnia 4 marca 1999 roku podjęło uchwałę o zmianie nazwy banku na BRE Bank SA. Nowa firma Banku została wpisana do rejestru w dniu 23 marca 1999 roku. W dniu 11 lipca 2001 roku Sąd Rejonowy w Warszawie wydał postanowienie o wpisie Banku do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000025237.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności Bank posiada numer 6512A „Pozostała działalność bankowa”. Zgodnie z Cedulą Giełdową Bank zaklasyfikowany jest do makrosektora „Finanse”, sektor „Banki”.

Zgodnie ze Statutem Banku, przedmiotem jego działalności jest świadczenie usług bankowych i konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych oraz prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie określonym w Statucie. Bank prowadzi działalność w zakresie obsługi klientów korporacyjnych, instytucjonalnych i detalicznych (w tym private banking) na terenie całego kraju oraz prowadzi działalność handlową i inwestycyjną.

Bank świadczy usługi na rzecz osób prawnych i fizycznych, krajowych i zagranicznych, zarówno w złotych jak i walutach obcych; w szczególności Bank wspiera wszelkie działania zmierzające do rozwoju eksportu.

Bank może otwierać i posiadać rachunki w bankach polskich i zagranicznych oraz ma prawo posiadania wartości dewizowych i dokonywania obrotu nimi.

W ramach bankowości detalicznej BRE Banku, działalność prowadzą oddziały zagraniczne mBanku w Czechach i na Słowacji.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku zatrudnienie w BRE Banku wynosiło 4 416 etatów - 5 300 osób (31 grudnia 2009 r.: 4 051 etatów - 4 901 osób).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd BRE Banku SA dnia 28 lutego 2011 roku.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego zostały przedstawione poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły.

2.1. Podstawa sporządzenia

Sprawozdanie finansowe BRE Banku SA sporządzono za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2010 roku.

Sprawozdanie finansowe BRE Banku SA sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej, według zasady kosztu historycznego z uwzględnieniem zasad wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wszystkich kontraktów pochodnych.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia określonych szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu stosowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych przez Bank zasad rachunkowości. Zagadnienia, w odniesieniu do których wymagana jest większa doza osądu, zagadnienia bardziej złożone lub takie, przy których założenia i szacunki są znaczące z punktu widzenia sprawozdania finansowego, ujawnione są w Nocie 4.

Bank sporządza również skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy BRE Banku SA za 2010 rok zostało opublikowane w dniu 28 lutego 2011 roku.

2.2. Przychody i koszty z tytułu odsetek

W rachunku zysków i strat ujmowane są wszystkie przychody odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych wycenianych w koszcie amortyzowanym przy wykorzystaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania amortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, dla której zdyskontowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne są równe bieżącej wartości bilansowej netto danego aktywa lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Bank szacuje przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę możliwych przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie opłaty zapłacone lub otrzymane między stronami umowy, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne premie lub dyskonta.

W momencie dokonania odpisu z tytułu utraty wartości aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek wykazywane są według stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych oraz lokacyjnych papierów wartościowych ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek, w tym odsetek od kredytów, ujmowane są w rachunku zysków i strat oraz drugostronnie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako należności od banków lub pozostałych klientów.

W kalkulacji efektywnej stopy procentowej uwzględniane są przepływy pieniężne wynikające tylko z takich wbudowanych instrumentów pochodnych, które są ściśle powiązane z umową zasadniczą.

2.3. Przychody z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu opłat i prowizji ujmuje się zasadniczo według zasady memoriału, z chwilą wykonania usługi. Opłaty za uruchomienie kredytu dotyczące kredytów, które prawdopodobnie zostaną wykorzystane są odraczane (wraz z odnośnymi kosztami bezpośrednimi) i uwzględniane w kalkulacji efektywnej stopy procentowej kredytu. Opłaty z tytułu udostępnienia kredytów konsorcjalnych wykazuje się jako przychód w momencie zakończenia procesu organizacji konsorcjum, jeżeli Bank nie zachował dla siebie żadnej części ryzyka kredytowego lub zachował część o tej samej efektywnej stopie procentowej co inni uczestnicy. Prowizje i opłaty z tytułu negocjowania lub uczestnictwa w negocjowaniu transakcji na rzecz osoby trzeciej, takiej jak nabycie akcji/udziałów lub innych papierów wartościowych bądź nabycie lub zbycie przedsiębiorstwa, ujmuje się z chwilą zrealizowania odnośnej transakcji. Opłaty z tytułu zarządzania portfelem oraz inne opłaty za usługi zarządzania i doradztwa są ujmowane na podstawie odpowiednich umów o świadczenie usług, zazwyczaj proporcjonalnie do upływu czasu. Opłaty z tytułu zarządzania aktywami funduszy inwestycyjnych ujmuje się metodą liniową przez okres świadczenia usług. Tę samą zasadę stosuje się przy usługach zarządzania majątkiem klientów, planowania finansowego i powiernictwa, które świadczy się nieprzerwanie przez dłuższy okres.

Prowizje obejmują opłaty pobierane przez Bank z tytułu operacji gotówkowych, prowadzenia rachunków klientów, przekazów oraz akredytyw.

2.4. Aktywa finansowe

Bank klasyfikuje swoje aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, pożyczki i należności, aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. O klasyfikacji aktywów finansowych decyduje kierownictwo w momencie ich początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie lub jeżeli został zaliczony do tej kategorii przez Bank. Instrumenty pochodne również zalicza się do „przeznaczonych do obrotu”, o ile nie zostały przeznaczone na zabezpieczenia.

Rozchód dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu następuje według średniej ważonej metody rozchodu.

Bank klasyfikuje aktywa finansowe/zobowiązania finansowe jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat jeśli spełniony został którykolwiek z poniższych warunków:

- aktywa/zobowiązania kwalifikowane są jako przeznaczone do obrotu, tj.: są nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie, są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego, faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków lub są instrumentami pochodnymi (z wyjątkiem instrumentów pochodnych wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi),
- przy początkowym ujęciu aktywa/zobowiązania zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Jeśli umowa zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, Bank wyznacza całą hybrydową (łączną) umowę jako składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniany według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, o ile:

- wbudowany instrument pochodny nie zmienia znacząco przepływów pieniężnych, które byłyby wymagane umową, lub
- jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy (łączny) instrument był najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu (instrumentów) byłoby

zabronione, jak na przykład opcja przedpłaty wbudowana w pożyczkę pozwalająca jej posiadaczowi na spłatę pożyczki za kwotę zbliżoną do jej zamortyzowanego kosztu.

Bank dokonuje również klasyfikacji do aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, gdy klasyfikacja taka prowadzi do uzyskania bardziej przydatnych informacji, gdyż:

- eliminuje lub znacząco zmniejsza niespójność w zakresie wyceny lub ujmowania (określaną czasami jako "niedopasowanie księgowe"), która w przeciwnym razie powstałaby z powodu innego sposobu wyceny aktywów lub zobowiązań bądź innego ujęcia związanych z nimi zysków i strat, lub
- grupa aktywów finansowych, zobowiązań finansowych lub obu tych kategorii jest odpowiednio zarządzana, a jej wyniki oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowanymi zasadami zarządzania ryzykiem lub strategią inwestycyjną, natomiast informacje na temat grupy są na tej podstawie przekazywane wewnątrz jednostki kluczowym członkom kierownictwa.

W momencie początkowego ujęcia aktywa i zobowiązania finansowe zaklasyfikowane do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej.

Przychody/koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej, za wyjątkiem instrumentów pochodnych, których sposób ujęcia jest opisany w nocie 2.10, ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wycena i wynik ze sprzedaży aktywów finansowych/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej ujęte są w wyniku na działalności handlowej.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Bank wydaje środki pieniężne, towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi, nie mając zamiaru wprowadzać swojej należności do obrotu.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności (UDTZ) to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie zapadalności, które Bank zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu zapadalności.

W przypadku sprzedaży przez Bank przed terminem zapadalności części aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności, której nie można uznać za nieistotną, następuje tzw. „zarażenie portfela UDTZ”, a tym samym wszystkie aktywa z tej kategorii są przekwalifikowane do kategorii dostępnych do sprzedaży.

W prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu okresach sprawozdawczych, w Banku nie było aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Inwestycje dostępne do sprzedaży to inwestycje, które Bank zamierza utrzymywać przez czas nieokreślony. Mogą one zostać sprzedane, np. w celu poprawy płynności, w reakcji na zmiany stóp procentowych, kursów wymiany walut lub cen instrumentów kapitałowych.

Przychody/koszty z tytułu odsetek od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w wyniku z tytułu odsetek. Wynik ze sprzedaży aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w wyniku na lokacyjnych papierach wartościowych.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, utrzymywanych do terminu zapadalności i dostępnych do sprzedaży ujmuje się na dzień rozliczenia transakcji - dzień, w którym Bank dostarcza lub otrzymuje dany składnik aktywów. Zmiany w wartości godziwej pomiędzy datą zawarcia transakcji a datą jej rozliczenia w przypadku aktywów wycenianych w wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat lub w innych pozycjach kapitału własnego. Kredyty wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy. Aktywa finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, z wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Aktywa finansowe wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione i Bank dokonał przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży i aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są na koniec okresu sprawozdawczego wyceniane według wartości godziwej. Pożyczki i należności oraz inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wykazywane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są wykazywane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały. Zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży są odnoszone bezpośrednio na kapitał własny do czasu usunięcia danego składnika aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej lub wystąpienia utraty wartości - wówczas łączna kwota zysków lub strat ujmowanych dotychczas w kapitale własnym wykazywana jest

w rachunku zysków i strat. Jednakże, odsetki naliczane według efektywnej stopy procentowej ujmowane są w rachunku zysków i strat. Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży są wykazywane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Wartość godziwa inwestycji notowanych na aktywnym rynku wynika z ich bieżącej wartości rynkowej. Jeżeli rynek na dany składnik aktywów finansowych nie jest aktywny, Bank ustala wartość godziwą, stosując techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, odwołanie się do innych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych oraz modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Jeżeli poprzez zastosowanie technik wyceny nie można uzyskać wiarygodnej wartości godziwej inwestycji w nienotowane na aktywnym rynku instrumenty kapitałowe, wycenia się je po koszcie nabycia.

Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone

Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych wykazywane są w sprawozdaniu według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

2.5. Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, jeżeli występuje możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednocześniej realizacji danego składnika aktywów i uregulowania zobowiązania.

2.6. Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wykazywane według zamortyzowanego kosztu

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. O utracie wartości składnika lub grupy aktywów finansowych i stratach poniesionych z tego tytułu mowa jest wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości na skutek wydarzenia lub wydarzeń, które nastąpiły po pierwotnym ujęciu danego składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”), oraz gdy to zdarzenie (lub zdarzenia) ma wpływ na możliwe do wiarygodnego oszacowania przyszłe przepływy pieniężne dotyczące tego aktywa lub grupy aktywów finansowych. Obiektywnymi przesłankami utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych mogą być uzyskane przez Bank informacje o następujących zdarzeniach powodujących stratę:

- a) znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika;
- b) naruszenie umowy, np. niespłacenie lub opóźniona spłata odsetek lub części kapitałowej zobowiązania;
- c) dokonanie przez Bank ustępstwa na rzecz dłużnika spowodowanego ekonomicznymi lub prawnymi aspektami jego trudności finansowych, które w innych okolicznościach nie byłoby brane pod uwagę;
- d) prawdopodobieństwo bankructwa lub innej reorganizacji finansowej dłużnika;
- e) zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych spowodowany trudnościami finansowymi; lub
- f) dające się zaobserwować dane wskazujące na wymierne zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących grupy aktywów finansowych od czasu pierwotnego ich ujęcia, nawet jeżeli zmniejszenia tego nie można jeszcze przypisać do poszczególnych składników grupy aktywów finansowych, w tym:
 - niekorzystne zmiany sytuacji płatniczej dłużników; lub
 - warunki ekonomiczne w kraju lub na rynku lokalnym wpływające na utratę wartości aktywów należących do danej grupy.

Bank najpierw ocenia, czy występują obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych istotnych składników aktywów finansowych, oraz czy dowody takie występują indywidualnie lub łącznie dla aktywów, które indywidualnie nie są istotne. Jeżeli Bank ustali, że dla danego składnika aktywów finansowych ocenianego indywidualnie nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości (niezależnie od tego, czy składnik ten jest istotny, czy nie), składnik ten włączany jest do grupy aktywów finansowych o podobnych cechach ryzyka kredytowego, która jest następnie zbiorczo oceniana pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów finansowych, dla których wykazana została strata z tytułu utraty wartości w oparciu o analizę indywidualną (po raz pierwszy lub kolejny), nie są uwzględniane w zbiorczej ocenie utraty wartości.

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na utratę wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu zapadalności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu, kwotę straty oblicza się jako różnicę między wartością bilansową danego składnika aktywów a bieżącą wartością szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu niespłaconych kredytów, które nie zostały jeszcze poniesione) zdyskontowaną według pierwotnej efektywnej stopy procentowej danego składnika aktywów finansowych. Wartość bilansowa składnika aktywów zostaje zmniejszona poprzez konto odpisów aktualizujących, a kwota straty obciąża rachunek zysków i strat. Jeżeli kredyt lub inwestycja utrzymywana do terminu zapadalności ma zmienną stopę procentową, wówczas stopą dyskontową stosowaną do ustalenia utraty wartości jest bieżąca efektywna stopa procentowa ustalona zgodnie z umową.

Kalkulacja bieżącej wartości szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących zabezpieczonego składnika aktywów finansowych uwzględnia przepływy pieniężne wynikające z przejścia zabezpieczenia pomniejszone o koszty jego nabycia i sprzedaży, niezależnie od tego, czy przejście jest prawdopodobne, czy nie.

Dla celów zbiorczej oceny utraty wartości, ekspozycje kredytowe są grupowane na potrzeby zapewnienia jednorodności ryzyka kredytowego w ramach danego portfela. Do grupowania na jednorodne portfele może zostać użytych wiele parametrów, np.: typ kontrahenta, typ ekspozycji, szacowane prawdopodobieństwa defaultu, typ zabezpieczenia, przeterminowanie, zapadalności oraz ich kombinacje. Cechy te mają wpływ na oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych dla określonych grup aktywów, ponieważ wskazują na możliwości spłaty przez dłużników całości ich zobowiązań zgodnie z warunkami umów dotyczących ocenianych aktywów.

Przyszłe przepływy pieniężne dotyczące grupy aktywów finansowych ocenianych zbiorczo pod kątem utraty wartości są szacowane na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z umów oraz historycznych parametrów strat ponoszonych z tytułu aktywów o podobnych cechach ryzyka.

Historyczne parametry strat są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji w celu uwzględnienia wpływu aktualnych czynników rynkowych, które nie miały miejsca w okresie, którego dotyczą obserwacje historyczne, oraz wyłączenia skutków okoliczności, które miały miejsce w okresie historycznym, a które nie zachodzą obecnie.

Do wyliczenia kwoty rezerwy na ekspozycje bilansowe analizowane grupowo zostało wykorzystane prawdopodobieństwo wystąpienia defaultu (PD). Poprzez odpowiednie skalibrowanie wartości PD uwzględniające specyfikę poszczególnych produktów i okresów ujawniania się strat na tych produktach, są to wartości PD pozwalające na wykrycie już zaistniałych strat i obejmujące jedynie okres, w jakim straty, które wystąpiły na dzień oceny utraty wartości powinny się skryształizować.

Nieściągalne kredyty są spisywane w ciężar rezerw na utratę wartości kredytów. Przed spisaniem kredytu należy przeprowadzić wszystkie wymagane procedury i ustalić kwotę straty. W przypadku odzyskania uprzednio spisanej kwoty, odpowiednio zmniejszana jest (zgodnie z MSR 39) wysokość odpisów z tytułu utraty wartości kredytów w rachunku zysków i strat.

Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty konta odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

Aktywa wyceniane w wartości godziwej

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. W przypadku instrumentów kapitałowych klasyfikowanych jako inwestycje dostępne do sprzedaży, przy ocenie, czy nastąpiła utrata wartości, brany jest pod uwagę m.in. znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papieru wartościowego poniżej jego ceny nabycia, wynikający ze zwiększenia ryzyka kredytowego. Jeżeli istnieją tego rodzaju przesłanki dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączna strata - ustalona jako różnica pomiędzy kosztem nabycia a bieżącą wartością godziwą - zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat. Tak wyliczona strata powinna zostać pomniejszona o utratę wartości danego składnika aktywów uprzednio wykazywaną w rachunku zysków i strat. Odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych ujęte w rachunku zysków i strat nie są odwracane przez rachunek zysków i strat, lecz przez kapitał własny. Jeżeli w późniejszym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego klasyfikowanego jako dostępny do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten będzie można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem, które nastąpiło po ujęciu utraty wartości w rachunku zysków i strat, wówczas odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany w rachunku zysków i strat.

Umowy renegotiowane

Bank traktuje renegotiację warunków umownych pożyczek i kredytów jako przesłankę utraty wartości, chyba że renegotiacja warunków umownych nie była wymuszona sytuacją dłużnika, a przeprowadzona była na normalnych zasadach biznesowych. Następnie Bank ocenia, czy utrata wartości takich pożyczek i kredytów powinna zostać rozpoznana na bazie indywidualnej czy grupowej.

2.7. Umowy gwarancji finansowych

Umową gwarancji finansowych jest umowa zobowiązująca wystawcę do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu nie dokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego.

W momencie początkowego ujęcia umowę gwarancji finansowej wycenia się w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu, wystawca takiej umowy wycenia ją według wartości wyższej z:

- wartości ustalonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” oraz
- wartości początkowej pomniejszonej, w odpowiednich przypadkach, o skumulowane odpisy amortyzacyjne ujęte zgodnie z MSR 18 „Przychody”.

2.8. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują pozycje zapadalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym: kasę i środki w banku centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania, bony skarbowe oraz inne kwalifikujące się bony, kredyty i pożyczki udzielone innym bankom, należności od innych banków oraz zakupione z intencją sprzedaży w krótkim terminie papiery wartościowe Skarbu Państwa.

Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym stanowią weksle złotowe, o terminie zapadalności do trzech miesięcy.

2.9. Umowy sprzedaży i odkupu

Transakcje repo i reverse repo określane są jako operacje sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i określonej umownej cenie i są ujmowane na dzień przekazania środków.

Papiery wartościowe sprzedawane przy jednoczesnym zawarciu powiązanej umowy odkupu (ang. *repos*) są reklasifikowane w sprawozdaniu finansowym jako aktywa będące przedmiotem zastawu, jeżeli jednostka przejmująca ma wynikające z umowy lub zwyczaju prawo do sprzedaży lub ponownego zastawienia zabezpieczenia. Zobowiązanie wobec kontrahenta ujmuje się w zobowiązaniach wobec innych banków, depozytach innych banków, innych depozytach lub zobowiązaniach wobec klientów z tytułu depozytów, w zależności od jego charakteru. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (ang. *reverse repos*) ujmuje się jako kredyty i pożyczki udzielone innym bankom lub klientom, w zależności od ich charakteru.

Przy zawieraniu transakcji repo i reverse repo Bank sprzedaje lub nabywa papiery wartościowe z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej umownej cenie. Transakcje te są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa finansowe przeznaczone do obrotu lub lokacyjne aktywa finansowe oraz zobowiązania w przypadku dokonania transakcji „sell-buy-back” i jako należności w przypadku transakcji typu „buy-sell-back”.

Pożyczonych przez Bank papierów wartościowych nie ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, chyba że zostały sprzedane osobom trzecim. W takim wypadku, transakcje kupna i sprzedaży ujmuje się w sprawozdaniu finansowym, zaś odnośne zyski i straty uwzględnia się w wyniku na działalności handlowej. Obowiązek zwrotu pożyczonych papierów ujmuje się według wartości godziwej jako zobowiązanie przeznaczone do obrotu.

Nie rozpoznaje się jako aktywów finansowych papierów wartościowych pożyczonych w transakcjach „buy-sell-back” oraz ponownie wypożyczonych w transakcjach „sell-buy-back”.

W wyniku zawierania transakcji „sell-buy-back” na papierach posiadanych przez Bank, dokonuje się przeniesienia aktywów finansowych w taki sposób, że nie kwalifikują się one do wyłączenia. W związku z tym Bank zachowuje zasadniczo wszystkie ryzyka i korzyści związane z posiadaniem aktywów finansowych.

2.10. Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń

Pochodne instrumenty finansowe wykazywane są w wartości godziwej począwszy od dnia zawarcia transakcji. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach, w tym w oparciu o ceny niedawno zawartych transakcji, oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności od tego, który ze sposobów jest w danym przypadku właściwy. Wszystkie instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa, a o wartości ujemnej - jako zobowiązania.

Najlepszym wskaźnikiem wartości godziwej instrumentu pochodnego w momencie jego początkowego ujęcia jest cena zawarcia transakcji (czyli wartość godziwa zapłaconej lub otrzymanej zapłaty), chyba, że wartość godziwa tego instrumentu może być określona poprzez porównanie z innymi aktualnymi transakcjami rynkowymi dotyczącymi tego samego instrumentu (nie poddanego modyfikacji) lub na podstawie technik wyceny opartych wyłącznie na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych. Jeżeli taka cena jest znana, Bank wykazuje zyski lub straty pierwszego dnia.

Wbudowane instrumenty pochodne traktuje się jako odrębne instrumenty pochodne, jeżeli ryzyka z nimi związane oraz ich charakterystyka nie są ściśle powiązane z ryzykami i charakterystyką zasadniczego kontraktu oraz kontrakt zasadniczy nie jest wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Tego rodzaju wbudowane instrumenty pochodne wycenia się według wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej wykazuje się w rachunku zysków i strat.

Zgodnie z zapisami MSR 39 OS 30 (g), opcja wcześniejszej spłaty nie musi być wydzielana z instrumentu dłużnego i wyceniana na potrzeby sprawozdania finansowego, ponieważ wartość wykonania opcji wcześniejszej spłaty jest w przybliżeniu równa wartości zamortyzowanego kosztu instrumentu dłużnego na każdy dzień rozliczania. W przypadku, gdyby wartość opcji wcześniejszej spłaty nie była ściśle związana z instrumentem dłużnym, byłaby ona wyceniona oraz ujawniona w sprawozdaniu finansowym Banku.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego, czy dany instrument pochodny jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający, a jeżeli tak, to także od rodzaju zabezpieczanej pozycji. Bank wyznacza niektóre instrumenty pochodne albo jako (1) zabezpieczenie wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązań albo wiążącej umowy (zabezpieczenie wartości godziwej), albo (2) zabezpieczenie przyszłych wysoce prawdopodobnych przepływów pieniężnych z tytułu ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub prognozowanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych). W odniesieniu do instrumentów pochodnych zabezpieczających pozycje Banku, stosuje się rachunkowość zabezpieczeń, pod warunkiem spełnienia określonych w MSR 39 kryteriów, tzn.:

- W momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez jednostkę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób, w jaki jednostka będzie oceniała efektywność instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem.
- Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego.
- W przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat.
- Efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione.
- Zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Bank dokumentuje cele zarządzania ryzykiem i strategię zawierania transakcji zabezpieczających oraz w momencie zawarcia transakcji, relację między instrumentem zabezpieczającym a zabezpieczaną pozycją. Bank dokumentuje również własną ocenę efektywności transakcji zabezpieczających przed zmianami wartości godziwej lub przepływów pieniężnych, mierzoną zarówno prospektywnie jak i retrospektywnie od momentu ustalenia oraz przez cały okres trwania relacji instrumentu zabezpieczającego z zabezpieczaną pozycją.

Przychody i koszty z tytułu pochodnych instrumentów finansowych na stopę procentową oraz wycenę tych instrumentów ujmuje się w wyniku na działalności handlowej.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia wartości godziwej ujmuje się w rachunku zysków i strat wraz z odpowiadającymi im zmianami wartości godziwej zabezpieczanego składnika aktywów lub zobowiązania odnoszącego się do ryzyka, przed którym Bank się zabezpiecza.

W przypadku, gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria stosowania rachunkowości zabezpieczeń, korektę wartości bilansowej instrumentu zabezpieczanego, wycenianego wg efektywnej stopy procentowej, rozlicza się w czasie w rachunku zysków i strat w okresie pozostałym do terminu wymagalności/zapadalności. Korekta wartości bilansowej zabezpieczanego kapitałowego papieru wartościowego jest wykazywana w kapitale z aktualizacji wyceny do czasu zbycia tego papieru wartościowego.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Efektywną część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikujących się jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych ujmuje się w kapitale własnym. Zysk lub stratę dotyczącą części nieefektywnej wykazuje się w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Kwoty ujęte w kapitale własnym przenosi się do rachunku zysków i strat oraz zalicza do przychodów lub kosztów tych samych okresów, w których zabezpieczana pozycja wpłynie na rachunek zysków i strat (np. w momencie zawarcia prognozowanej transakcji sprzedaży, która jest przedmiotem zabezpieczenia).

W przypadku, gdy instrument zabezpieczający wygaś albo został sprzedany, lub gdy zabezpieczenie przestało spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wszelkie łączne zyski lub straty wykazywane w tym momencie w kapitale własnym pozostają w kapitale własnym, do momentu ujęcia w rachunku zysków i strat prognozowanej transakcji. Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest już uznawane za prawdopodobne, łączne zyski lub straty wykazane w kapitale własnym są niezwłocznie przenoszone do rachunku zysków i strat.

Instrumenty pochodne nie spełniające kryteriów rachunkowości zabezpieczeń

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych nie spełniających kryteriów rachunkowości zabezpieczeń wykazywane są w rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

Bank posiada w portfelu następujące instrumenty pochodne:

Instrumenty na ryzyko rynkowe:

- Kontrakty futures na obligacje, na indeks
- Opcje na papiery wartościowe i indeksy giełdowe
- Opcje na kontrakty futures
- Transakcje terminowe na papiery wartościowe
- Swapy towarowe

Instrumenty na ryzyko stopy procentowej:

- Forward Rate Agreement (FRA)
- Interest Rate Swap (IRS), Overnight Index Swap (OIS)
- Opcje na stopę procentową

Instrumenty na ryzyko kursu walutowego:

- Walutowe transakcje terminowe, fx swap, fx forward
- Cross Currency Interest Rate Swap (CIRS)
- Opcje walutowe

2.11. Zyski i straty w momencie początkowego ujęcia

Najlepszym dowodem wartości godziwej instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcji (tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty), chyba że wartość godziwa tego instrumentu jest udowodniona poprzez porównanie z innymi możliwymi do obserwacji bieżącymi transakcjami rynkowymi dla tego samego instrumentu (tj. bez modyfikacji lub przepakowania) lub oparta jest na technice wyceny, której zmienne obejmują wyłącznie dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków.

W przypadku transakcji, których wartość początkowa uzyskana z modelu wyceny (uwzględniającego zarówno dane obserwowane na rynku jak i dane nierynkowe) oraz cena transakcyjna różnią się, początkowe ujęcie następuje według ceny transakcyjnej. Bank zakłada, że cena taka jest najlepszym przybliżeniem wartości godziwej, pomimo faktu, iż wartość otrzymana z odpowiedniego modelu wyceny może być różna. Różnica pomiędzy ceną transakcji a wartością uzyskaną z modelu, zwyczajowo nazywana zyskami i stratami z początkowego ujęcia („*day one profit and loss*”), jest rozliczana w czasie.

Moment ujęcia odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia jest oceniany indywidualnie. Są one amortyzowane przez okres trwania transakcji, odraczane do momentu, kiedy wartość instrumentu może być ustalona na podstawie obserwowalnych rynkowych danych wejściowych, lub realizowane przez płatności. Instrument finansowy jest od tego momentu wyceniany w wartości godziwej, skorygowanej o zyski i straty z początkowego ujęcia. Dalsze zmiany wartości godziwej są niezwłocznie ujmowane w rachunku zysków i strat bez odwracania odroczonego zysków i strat z początkowego ujęcia.

2.12. Kredyty i pożyczki otrzymane oraz depozyty przyjęte

Kredyty i pożyczki otrzymane oraz depozyty przyjęte ujmują się początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu, kredyty i pożyczki oraz depozyty przyjęte wykazuje się według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu). Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne) a wartością wykupu ujmują się w rachunku zysków i strat przez okres obowiązywania odnośnych umów metodą efektywnej stopy procentowej.

2.13. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne wykazane są według ceny nabycia skorygowanej o koszty ulepszenia (przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji, adaptacji lub modernizacji) oraz naliczone umorzenie. Umorzenie naliczane jest metodą liniową przy uwzględnieniu oczekiwanych okresów ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych.

Oprogramowanie komputerowe

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na zakup i przygotowanie do używania konkretnego oprogramowania komputerowego. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania oprogramowania (2-11 lat). Wydatki związane z tworzeniem lub utrzymaniem programów komputerowych spisywane są w koszty z chwilą poniesienia. Koszty bezpośrednio związane z wytworzeniem dających się zidentyfikować i unikatowych programów komputerowych kontrolowanych przez Bank, które prawdopodobnie wygenerują korzyści gospodarcze przekraczające te koszty i będą uzyskiwane przez więcej niż jeden rok, ujmują się jako wartości niematerialne. Koszty bezpośrednie obejmują koszty osobowe związane z tworzeniem oprogramowania i odpowiednią część odnośnych kosztów ogólnych.

Aktywowane koszty związane z tworzeniem oprogramowania amortyzowane są przez szacowany okres użytkowania.

Oprogramowanie komputerowe bezpośrednio związane z funkcjonowaniem określonego sprzętu informatycznego jest wykazywane w pozycji „Rzeczowe aktywa trwałe”.

Koszty zakończonych prac rozwojowych

Bank identyfikuje koszty zakończonych prac rozwojowych jako wartości niematerialne, w związku z uzyskaniem przyszłych korzyści ekonomicznych oraz spełnieniem warunków określonych w MSR 38, tj. Bank ma możliwość i zamiar ukończenia oraz użytkowania wytwarzanego składnika, posiada stosowne środki techniczne i finansowe służące ukończeniu prac i użytkowaniu wytwarzanego składnika oraz może wiarygodnie ustalić wysokość nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować wytworzonemu składnikowi wartości niematerialnych.

Ekonomiczny okres użyteczności „Kosztów zakończonych prac rozwojowych” jest określony i nie przekracza 3 lat. Stawki amortyzacyjne są dostosowane do okresu ekonomicznej użyteczności. Bank wykazuje osobno te koszty, które wynikają z prac rozwojowych we własnym zakresie i z transakcji połączenia jednostek gospodarczych.

Na nakłady na prace rozwojowe składają się wszystkie nakłady, które można bezpośrednio przyporządkować czynnościom rozwojowym.

Wartości niematerialne są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania.

2.14. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazuje się według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie. Koszt historyczny uwzględnia wydatki bezpośrednio związane z nabyciem danych aktywów.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Banku, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Zasady rachunkowości dotyczące aktywów przeznaczonych do likwidacji lub wycofania z używania opisane zostały w Nocie 2.15.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową w celu rozłożenia ich wartości początkowej lub wartości przeszacowanej, pomniejszonych o wartość końcową, przez okresy ich użytkowania, które dla poszczególnych grup środków trwałych wynoszą:

- Budynki i budowle	25-40 lat,
- Urządzenia techniczne i maszyny	5-15 lat,
- Środki transportu	5 lat,
- Sprzęt informatyczny	3,33-5 lat,
- Inwestycje w obce środki trwałe	10-40 lat lub okres najmu/ dzierżawy/ leasingu,
- Sprzęt biurowy, meble	5-10 lat.

Grunty i budynki obejmują głównie oddziały i biura. Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego i w razie potrzeby dokonuje się ich korekty.

Amortyzowane środki trwałe są badane pod kątem utraty wartości zawsze, gdy występują zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazujące, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Wartość bilansowa środka trwałego jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa przewyższa szacunkową wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna jest wyższą z dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego pomniejszonej o koszty jego sprzedaży i wartości użytkowej.

Jeżeli oszacowanie wartości odzyskiwalnej pojedynczego składnika aktywów nie jest możliwe, Bank ustala wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należy dany składnik aktywów (ośrodek wypracowujący środki pieniężne danego składnika aktywów).

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych ustala się drogą porównania wpływów ze sprzedaży z ich wartością bilansową i ujmuje w rachunku zysków i strat.

2.15. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Do aktywów trwałych do zbycia klasyfikowane są aktywa trwałe w przypadku, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Sytuacja taka ma miejsce, gdy pojedynczy składnik aktywów (lub grupa) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w jego bieżącym stanie z uwzględnieniem jedynie normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków dla sprzedaży tego typu aktywów oraz jego sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego

składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmują się w kwocie niższej z dwóch: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

W przypadku, gdy kryteria klasyfikacji do grupy aktywów trwałych do zbycia nie są spełnione, Bank zaprzestaje ich ujmowania w tej kategorii i dokonuje reklasyfikacji do odpowiedniej kategorii aktywów. W takim przypadku Bank wycenia składnik aktywów, który nie jest dłużej klasyfikowany jako przeznaczony do zbycia (lub nie wchodzi już w skład grupy przeznaczonej do zbycia) w kwocie niższej z dwóch:

- jego wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów (lub grupy do zbycia) jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaaby ujęta, gdyby składnik aktywów (lub grupa do zbycia) nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży;
- jego wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o braku jego sprzedaży.

Działalność zaniechana to element przedsięwzięcia Banku, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży, jak również stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności jednostki lub jej geograficzny obszar działalności, albo jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży.

Klasyfikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie zbycia lub w momencie, gdy działalność spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży, jeśli ten moment nastąpił wcześniej. Grupa do zbycia, która ma zostać wycofana z użytkowania, również może się kwalifikować jako działalność zaniechana.

2.16. Odroczony podatek dochodowy

Bank tworzy rezerwę na przejściową różnicę z tytułu podatku dochodowego spowodowaną odmiennością momentu uznania przychodów za osiągnięte oraz kosztów za poniesione w myśl przepisów rachunkowych i przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych. Dodatnią różnicę netto wykazuje się w pasywach jako „Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Ujemną różnicę netto ujmują się w pozycji „Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego”. Zmianę stanu rezerwy na odroczony podatek dochodowy oraz aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w stosunku do poprzedniego okresu obrotowego zalicza się do pozycji „Podatek dochodowy”. Do wyliczenia podatku odroczonego stosuje się metodę bilansową.

Zobowiązania lub aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w pełnej wysokości, metodą bilansową, w związku z istnieniem różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową. Zobowiązania lub aktywa z tego tytułu ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, i które to stawki zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji aktywów lub regulowania zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Główne różnice przejściowe powstają z tytułu odpisów tworzonych na utratę wartości kredytów i udzielonych gwarancji spłaty kredytów, amortyzacji wartości niematerialnych, aktualizacji wyceny niektórych aktywów i zobowiązań finansowych, w tym kontraktów na instrumenty pochodne oraz transakcje terminowe, rezerw na świadczenia emerytalne i inne świadczenia po okresie zatrudnienia, a także strat podatkowych przysługujących do odliczenia.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są ujmowane w księgach w wysokości możliwej do zrealizowania. Jeżeli prognozowana kwota dochodu ustalonego dla celów podatkowych nie pozwala na realizację aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w całości lub w części, aktywa te są tworzone w odpowiedniej wysokości. Powyższa zasada dotyczy także ujmowanych w aktywie odroczonym kwot strat podatkowych.

Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego Bank wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu na poziomie każdego z krajów, w którym Bank prowadzi działalność i rozlicza się z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych. Aktywa i rezerwy można kompensować, jeżeli Bank ma tytuł uprawniający do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego.

Bank ujawnia oddzielnie kwotę ujemnych różnic przejściowych (głównie z tytułu nierozliczonych strat podatkowych lub niewykorzystanych ulg podatkowych), w związku z którymi nie ujęto w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, a także kwotę różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych i stowarzyszonych, na które nie utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Bank ujmuje w kalkulacji podatku odroczonego zobowiązania lub aktywa z tytułu różnic przejściowych powstających w związku z inwestycjami w jednostki zależne i stowarzyszone, chyba, że na podstawie posiadanych dowodów realizacja różnic przejściowych jest kontrolowana przez Bank i prawdopodobne jest, że w możliwej do przewidzenia przyszłości różnice te nie ulegną odwróceniu.

Odroczony podatek dochodowy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji dostępnych do sprzedaży i aktualizacji transakcji zabezpieczeń przepływów pieniężnych ujmuje się, tak jak aktualizację wyceny, bezpośrednio w innych pozycjach kapitału własnego, a następnie przenosi do rachunku zysków i strat w momencie, gdy dana inwestycja lub pozycja zabezpieczana wpływa na rachunek zysków i strat.

2.17. Aktywa przejęte za długi

Aktywa przejęte za długi to finansowe i niefinansowe aktywa przejęte przez Bank w celu rozliczenia przeterminowanych należności kredytowych. Aktywa te wycenia się w momencie początkowego ujęcia w kwocie odpowiadającej ich wartości godziwej i klasyfikuje jako rzeczowe aktywa trwałe, aktywa finansowe lub inne aktywa w zależności od rodzaju aktywów i intencji Banku odnośnie sposobu realizacji korzyści z tych aktywów. W przypadku, gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy.

W późniejszym okresie aktywa przejęte za długi są ujmowane i wyceniane zgodnie z polityką przewidzianą dla aktywów danej kategorii.

2.18. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów

Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów ujmuje się, jeśli wydatki dotyczą miesięcy następujących po miesiącu, w którym je poniesiono. Czynne rozliczenia międzyokresowe ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Inne aktywa”.

Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się koszty z tytułu świadczeń wykonywanych na rzecz Banku, lecz jeszcze nie stanowiących jej zobowiązań. Przychody przyszłych okresów stanowią między innymi otrzymane kwoty przyszłych świadczeń. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów oraz przychody przyszłych okresów prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

2.19. Leasing

BRE Bank SA jako leasingobiorca

Większość dotychczasowych umów leasingowych Banku to umowy leasingu operacyjnego. Całość opłat leasingowych dokonywanych w ramach leasingu operacyjnego jest rozliczana w ciężar kosztów metodą liniową w okresie trwania umowy leasingowej.

W przypadku umów leasingu finansowego, na mocy których Bank posiada aktywa będące przedmiotem umowy, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały i jednocześnie ujmowane jest zobowiązanie w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe są ujmowane jako koszty finansowe w rachunku zysków i strat i zmniejszają jednocześnie saldo zobowiązania. Środki trwałe będące przedmiotem umowy leasingu finansowego są amortyzowane analogicznie do własnych środków trwałych.

2.20. Rezerwy

Rezerwy na zobowiązania warunkowe o charakterze niewykorzystanych gwarancji i akredytyw (własnych), jak również na niewykorzystane, nieodwołalne, bezwarunkowo przyznane limity kredytowe, są wyceniane zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”.

Rezerwy zgodnie z MSR 37 są tworzone wówczas, gdy na Banku ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

2.21. Świadczenia emerytalne i inne świadczenia pracownicze

Świadczenia emerytalne

Bank tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych ustalone w oparciu o oszacowania tego typu zobowiązań, na podstawie modelu aktuarialnego. Wszystkie rezerwy tworzone są w ciężar rachunku zysków i strat.

Świadczenia oparte na akcjach

Bank prowadzi programy wynagrodzeń opartych na i regulowanych akcjami własnymi oraz opartych na akcjach jednostki dominującej najwyższego szczebla i rozliczanych w środkach pieniężnych. Świadczenia te są rozliczane zgodnie z MSSF 2 „Płatności związane z akcjami”. Wartość godziwa świadczonej przez pracowników pracy, w zamian za przyznanie opcji i akcji, powiększa koszty danego okresu odpowiednio w korespondencji z kapitałami własnymi w przypadku transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych, lub zobowiązaniami w przypadku transakcji rozliczanej środkami pieniężnymi, opartej na akcjach jednostki dominującej najwyższego szczebla. Łączną kwotę, jaką należy rozliczyć w koszty przez okres nabywania uprawnień przez pracowników do realizacji opcji i akcji, ustala się w oparciu o wartość godziwą przyznaną opcji i akcji. Nie występują warunki rynkowe nabywania uprawnień, które byłyby uwzględnione przy szacowaniu na

dzień wyceny wartości godziwej opcji na akcje oraz akcji. Warunki nabycia uprawnień inne niż warunki rynkowe nie są uwzględniane przy szacowaniu wartości godziwej opcji na akcje i akcji, lecz są uwzględniane przez korektę liczby instrumentów kapitałowych. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Bank koryguje szacunek co do poziomu liczby opcji i akcji, co do których oczekuje się, że zostaną zrealizowane. Zgodnie z MSSF 2, w trakcie trwania programów nie jest konieczne ujawnienie zmiany wartości godziwej płatności opartej na akcjach. W przypadku części programu regulowanego akcjami jednostki dominującej najwyższego szczebla, do czasu, gdy zobowiązanie wynikające z transakcji opartej na akcjach jednostki dominującej najwyższego szczebla zostanie uregulowane, Bank na każdy dzień sprawozdawczy, a także na dzień rozliczenia wycenia zobowiązanie w wartości godziwej, a ewentualne zmiany wartości ujmuje w zysku lub stracie danego okresu.

2.22. Kapitał

Kapitały stanowią kapitały i fundusze własne tworzone zgodnie z określonymi przepisami prawa, tj. właściwymi ustawami, statutem lub umową Banku.

Zarejestrowany kapitał akcyjny

Zarejestrowany kapitał akcyjny wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru sądowego.

■ Akcje własne

W przypadku nabycia akcji lub udziałów Banku przez Bank, zapłacona kwota pomniejsza kapitał własny jako akcje własne do momentu ich anulowania. W przypadku sprzedaży lub powtórnego przydziału tych akcji, otrzymana zapłata wykazywana jest w kapitale własnym.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji, pomniejszonej o poniesione bezpośrednie koszty z nią związane.

■ Koszty emisji akcji

Koszty bezpośrednio związane z emisją nowych akcji, emisją opcji lub nabyciem jednostki gospodarczej, pomniejszają ujęte w kapitale własnym wpływy z emisji.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują:

- pozostały kapitał zapasowy,
- pozostałe kapitały rezerwowe,
- fundusz ryzyka ogólnego,
- niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych,
- wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ryzyka ogólnego tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

Ponadto, w pozostałym kapitale rezerwowym ujmuje się wycenę opcji pracowniczych.

Dywidendy za dany rok, które zostały zatwierdzone przez Nadzwyczajne Zgromadzenie, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji zobowiązania z tytułu dywidendy w ramach „pozostałych zobowiązań”.

Inne pozycje kapitałów

Inne pozycje kapitałów tworzone są w wyniku:

- wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii „dostępne do sprzedaży”,
- różnic kursowych z wyceny pozycji strukturalnych.

2.23. Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy, w tym oddziałów zagranicznych Banku, wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych, które są walutą prezentacji Banku.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wykazuje się w ramach zysków i strat z tytułu zmian wartości godziwej. Różnice kursowe z tytułu takich pozycji niepieniężnych jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, uwzględnia się w innych pozycjach kapitałów.

Zmiana wartości godziwej pieniężnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży obejmuje różnice kursowe wynikające z wyceny według zamortyzowanego kosztu, które ujmowane są w rachunku zysków i strat oraz różnice kursowe dotyczące pozostałych zmian wartości bilansowej, ujmowane w innych pozycjach kapitałów.

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej oddziałów zagranicznych przeliczane są na walutę prezentacji z waluty funkcjonalnej z zastosowaniem kursu średniego na koniec okresu sprawozdawczego. Pozycje rachunku zysków i strat tych jednostek przelicza się na walutę prezentacji z zastosowaniem kursów średnich z końca poszczególnych miesięcy okresu sprawozdawczego. Powstałe w ten sposób różnice kursowe ujmowane są w innych pozycjach kapitałów.

2.24. Działalność powiernicza

BRE Bank SA prowadzi działalność powierniczą w zakresie krajowych i zagranicznych papierów wartościowych oraz obsługi funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

2.25. Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane i obowiązują Bank za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2010 roku:

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską:

- KIMSF 12, Porozumienia o świadczeniu usług publicznych, obowiązująca dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 29 marca 2009 r.
- KIMSF 15, Umowy w zakresie sektora nieruchomości, obowiązująca za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2010 r. lub po tej dacie.
- KIMSF 16, Rachunkowość zabezpieczeń inwestycji netto w jednostkę zagraniczną, obowiązująca za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie.
- KIMSF 17, Dystrybucja do właścicieli aktywów nie będących środkami pieniężnymi, obowiązująca za roczne okresy rozpoczynające się po 1 listopada 2009 r.
- KIMSF 18, Przeniesienie aktywów do klienta, obowiązująca za roczne okresy rozpoczynające się po 1 listopada 2009 r.
- MSSF 1 (Zmieniony), Dodatkowe zwolnienia przy zastosowaniu MSSF po raz pierwszy, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2010 r. lub po tej dacie.
- MSSF 2 (Zmieniony), Płatności w formie akcji własnych, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2010 r. lub po tej dacie.
- MSSF 3 (Zmieniony), Połączenia jednostek gospodarczych, do zastosowania prospektywnie dla połączeń jednostek gospodarczych z datą akwizycji 1 lipca 2009 r. lub po tej dacie.
- MSR 27 (Zmieniony), Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się po 1 lipca 2009 r.
- MSR 39 (Zmieniony), Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena - kryteria uznania za pozycję zabezpieczoną, obowiązujący za roczne okresy rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2009 lub po tej dacie.
- Poprawki do MSSF 2009 zmieniające 12 standardów, obowiązujące w większości za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2010 r. Poprawki zostały zatwierdzone przez Unię Europejską.

Bank uważa, że zastosowanie wymienionych wyżej standardów i interpretacji nie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane:

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską:

- KIMSF 14 (Zmieniona), Wymogi minimalnego finansowania, obowiązująca za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2011 r. lub po tej dacie.
- KIMSF 19, Regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych, obowiązująca za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2010 r. lub po tej dacie.
- MSSF 1 (Zmieniony), Ograniczony zakres zwolnień z ujawnienia danych porównawczych z zakresu MSSF 7 dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2010 roku, lub po tej dacie.

- MSR 24, Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych, obowiązujący retrospektywnie za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2011 r. lub po tej dacie.
- MSR 32 (Zmieniony), Klasyfikacja praw poboru, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 lutego 2010 r. lub po tej dacie.
- Poprawki do MSSF, obowiązujące w większości za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2011 r. lub po tej dacie.

Standardy i interpretacje, które nie są jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską:

- MSSF 1 (Zmieniony), Znacząca hiperinflacja i usunięcie stałych dat dla stosujących MSSF po raz pierwszy, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2011 r. lub po tej dacie.
- MSSF 7 (Zmieniony), Ujawnienia - Przeniesienia aktywów finansowych, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2011 r. lub po tej dacie.
- MSSF 9, Instrumenty finansowe, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2013 r. lub po tej dacie.
- MSR 12 (Zmieniony), Podatek dochodowy: Odzyskiwanie wartości bilansowej aktywów, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2012 r. lub po tej dacie.

Bank rozważa wpływ i moment, w którym zostanie zastosowany standard MSSF 9. Bank uważa, że zastosowanie pozostałych standardów i interpretacji nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

2.26. Dane porównawcze

Dane sporządzone według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku, są w pełni porównywalne z danymi bieżącego roku obrotowego i w związku z tym nie wymagały przekształceń.

2.27. Segmenty działalności

Dane dotyczące segmentów działalności zostały zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy BRE Banku SA za 2010 rok, sporządzonym według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, opublikowanym w dniu 28 lutego 2011 roku.

3. Zarządzanie ryzykiem finansowym

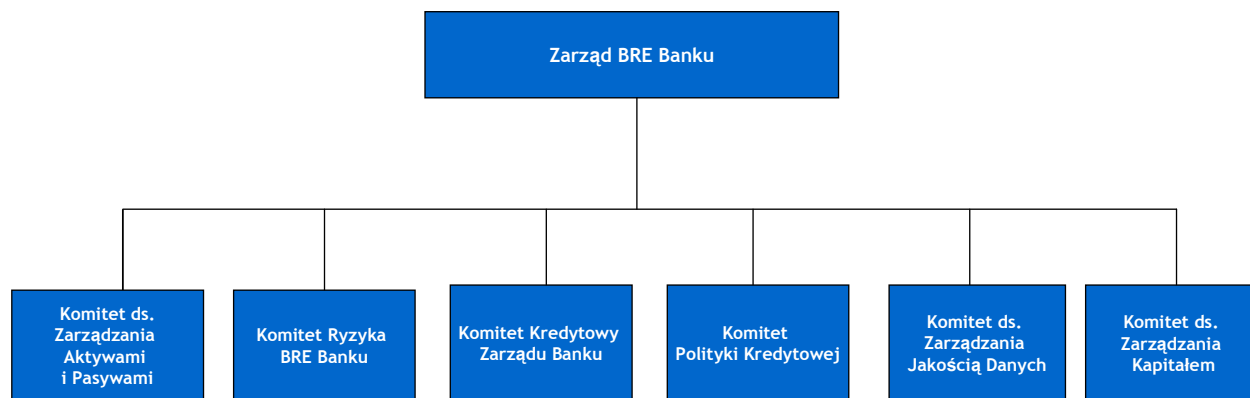
Struktura organizacyjna wspierająca zarządzanie ryzykiem oraz podział zadań

Zarządzanie ryzykiem stanowi immanentny element zarządzania Bankiem. Funkcje i zadania związane z zarządzaniem ryzykiem występują na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej. Rada Nadzorcza odpowiada za strategię i polityki zarządzania ryzykiem Banku. Do nadzoru nad procesem zarządzania ryzykiem została powołana w ramach struktury Rady Nadzorczej Komisja ds. Ryzyka stanowiąca wyspecjalizowane ciało decyzyjne odpowiedzialne między innymi za monitorowanie profilu ekspozycji Banku na poszczególne typy ryzyka ze szczególnym uwzględnieniem ryzyka kredytowego oraz zgodności działania Banku z przyjętymi założeniami strategicznymi wyrażonymi w formie wspomnianych strategii oraz polityk.

Członkowie Zarządu Banku są odpowiedzialni za zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka związanego z prowadzoną przez Bank działalnością.

- Prezes Zarządu Banku: ryzyko strategii biznesowej, ryzyko reputacji oraz ryzyko braku zgodności.
- Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem: ryzyko kredytowe, rynkowe, płynności, oraz ryzyko operacyjne, w szczególności odpowiada za wdrożenie strategii i realizację polityk zarządzania ryzykiem w Banku.
- Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Inwestycyjnej: ryzyko inwestycyjne.

Zarząd Banku powołał szereg komitetów, na które delegował uprawnienia w odniesieniu do poszczególnych elementów procesu zarządzania ryzykiem oraz określił strukturę organizacyjną Banku wraz z czytelnym podziałem kompetencji jednostek organizacyjnych. Struktura Komitetów jest przedstawiona na poniższym diagramie.

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO): Komitet odpowiada za zarządzanie aktywami i pasywami oraz płynnością Banku. Do jego podstawowych zadań należy podejmowanie decyzji w odniesieniu do płynności oraz finansowania długoterminowego, zarządzanie bilansem Banku między innymi poprzez system stawek transferowych funduszy oraz przeprowadzanie regularnego przeglądu pozycji płynnościowej oraz struktury finansowania Banku. W skład Komitetu wchodzi: Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Inwestycyjnej (przewodniczący), Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Finansów, Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Banku, Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem, Dyrektor Departamentu Controllingu i Informacji Zarządczej, Dyrektor Departamentu Rachunkowości, Dyrektor Departamentu Ryzyka, Dyrektor Departamentu Skarbu.

Komitet Ryzyka BRE Banku: Przedmiotem działania tego komitetu jest kontrola i zarządzanie ryzykiem finansowym obejmującym:

- ryzyko rynkowe,
- ryzyko stopy procentowej księgi bankowej,
- ryzyko płynności,
- ryzyko kredytowe w ujęciu portfelowym,
- ryzyko operacyjne.

W zakresie kompetencji komitetu pozostaje zatwierdzanie metod pomiaru ryzyka oraz wyznaczania kapitału ekonomicznego, ustalanie limitów oraz innych miar ograniczających ekspozycje Banku na ryzyko, koordynacja działań poszczególnych jednostek organizacyjnych Banku zaangażowanych w procesy kontroli i zarządzania ryzykiem finansowym oraz monitorowanie profilu ekspozycji Banku na poszczególne rodzaje ryzyka. Komitet monitoruje również zgodność profilu ryzyka z ustalonymi wewnętrznymi i zewnętrznymi miarami ostrożnościowymi. W skład Komitetu Ryzyka wchodzi czterech członków Zarządu Banku, w tym, jako Przewodniczący komitetu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem, dyrektorzy jednostek monitorujących i kontrolujących ryzyko, dyrektorzy jednostek, w których odbywa się operacyjne zarządzanie ryzykiem oraz dyrektorzy Departamentu Controllingu i Informacji Zarządczej, Departamentu Strategii oraz Departamentu Audytu Wewnętrznego.

Komitet Kredytowy Zarządu Banku: Przedmiotem działania komitetu jest:

- podejmowanie decyzji kredytowych oraz restrukturyzacyjnych i windykacyjnych w odniesieniu do poszczególnych limitów oraz transakcji, które ze względu na wielkość zaangażowania są kierowane na ten szczebel kompetencyjny,
- podejmowanie decyzji w odniesieniu do polityki kredytowej Banku,
- przegląd jakości portfela kredytowego oraz realizacji procesu monitoringu sytuacji finansowej klientów.

W skład komitetu wchodzi: Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem (przewodniczący), Dyrektor Banku ds. Operacji Kredytowych, członek Zarządu Dyrektor Banku ds. Bankowości Korporacyjnej, Dyrektor Banku ds. Bankowości Przedsiębiorstw i Zarządzania Bankowością Korporacyjną dyrektorzy: Departamentu Kredytów Korporacyjnych, Departamentu Administrowania Kredytami oraz dyrektorzy departamentów z obszaru bankowości korporacyjnej w zastępstwie.

Komitet Polityki Kredytowej: W roku 2010 został powołany Komitet Polityki Kredytowej, którego działania związane są z kształtowaniem polityki kredytowej oraz podejmowania decyzji w odniesieniu do działalności detalicznej Banku. Komitet:

- dokonuje zmian metodyki decyzyjnej,
- wdraża nowe produkty oraz wszelkie zmiany w funkcjonujących produktach kredytowych mających wpływ na ryzyko kredytowe,
- ocenia wpływ czynników marketingowych: kanały dystrybucji, segment docelowy, komunikacja z klientem, na ryzyko kredytowe,

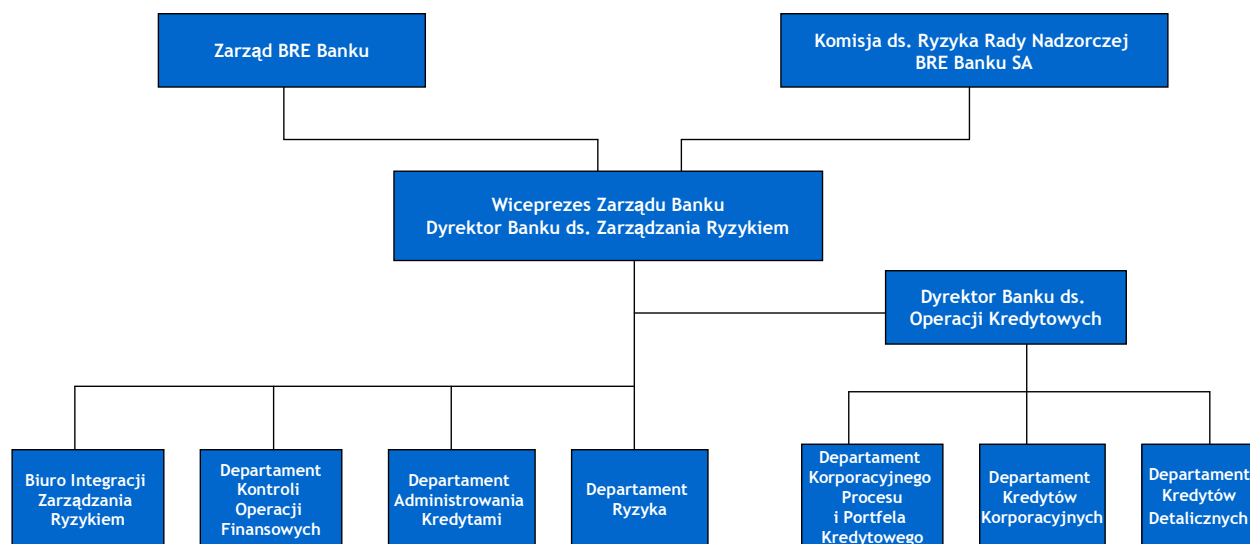
- wycofuje produkty z oferty.

Do zadań Komitetu Polityki Kredytowej należy dokonywanie cyklicznych przeglądów jakości oraz rentowności portfela kredytowego. W skład komitetu wchodzi: Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem (przewodniczący), Dyrektor Banku ds. Operacji Kredytowych, Członek Zarządu Dyrektor Banku ds. Bankowości Detalicznej, Dyrektor Banku ds. Sprzedaży i Procesów Biznesowych Bankowości Detalicznej, Dyrektor Departamentu Kredytów Detalicznych.

Komitet ds. Zarządzania Jakością Danych: Komitet powstał w celu zapewnienia warunków dla stworzenia i rozwoju efektywnego systemu zarządzania jakością danych na potrzeby wyliczania regulacyjnego wymogu kapitałowego Banku (AIRB). Znaczenie jakości danych wykorzystywanych w procesach zarządczych ma szczególne znaczenie przy stosowaniu zaawansowanej metody ratingów wewnętrznych służącej między innymi ocenie ryzyka kredytowego. W skład komitetu wchodzi Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. zarządzania ryzykiem (przewodniczący), Dyrektor Banku ds. Operacji i Informatyki oraz wydelegowani przez poszczególnych Członków Zarządu reprezentanci obszarów im podlegających. Prace komitetu wspierane są przez komórki jakości danych zlokalizowane w obszarze zarządzania ryzykiem w jego części detalicznej i korporacyjnej.

Komitet ds. Zarządzania Kapitałem: Komitet odpowiada za strategię kapitałową Banku i Grupy, działania zmierzające do utrzymywania bezpiecznego poziomu i optymalnej struktury kapitałów oraz efektywności ich wykorzystania. Komitet posiada uprawnienia do podejmowania decyzji w zakresie ustalania zasad zarządzania kapitałem regulacyjnym i wewnętrznym, akceptacji procesu szacowania i alokacji kapitału wewnętrznego, wprowadzania mierników efektywności kapitałowej oraz limitów wykorzystania kapitału przez poszczególne obszary biznesowe Banku. W skład komitetu wchodzi: Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Finansów (przewodniczący), dyrektorzy z pionu finansowego, ryzyka, bankowości inwestycyjnej, korporacyjnej i detalicznej.

Zarządzanie ryzykiem finansowym odbywa się w ramach procesu realizowanego przez jednostki organizacyjne pionu ryzyka nadzorowanego przez Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym jest zintegrowanym i ciągłym procesem operacyjnym obejmującym działania i decyzje w odniesieniu do poszczególnych indywidualnych transakcji i zaangażowań jak i w ujęciu portfelowym. Bank aktywnie zarządza ryzykiem kredytowym zmierzając do optymalizacji jego poziomu. W tym celu w całej strukturze Banku stosuje się jednolite zasady zarządzania ryzykiem kredytowym oparte między innymi na oddzieleniu funkcji oceny ryzyka kredytowego od funkcji sprzedażowych na wszystkich szczeblach do poziomu Zarządu włącznie. Podobnie traktowane jest administrowanie zaangażowaniami niosącymi ryzyko kredytowe, które jest realizowane w pionie ryzyka oraz w pionie operacyjnym w pełnej niezależności od funkcji sprzedażowych. Podział zadań w tym procesie wygląda następująco:

- **Departament Kredytów Detalicznych (DKD)** odpowiada za zarządzanie ryzykiem kredytowym w ramach bankowości detalicznej na rynku krajowym jak i w oddziałach zagranicznych, to jest w Czechach i na Słowacji. Głównymi funkcjami operacyjnymi DKD są: ocena ryzyka kredytowego i podejmowanie decyzji kredytowych wobec poszczególnych zaangażowań i transakcji, nadzór nad zautomatyzowanym procesem kredytowym, administrowanie umowami kredytowymi klientów detalicznych oraz monitorowanie i egzekwowanie należności kredytowych. Ponadto w Departamencie opracowywane są zasady oceny ryzyka kredytowego i kalkulacji limitów zaangażowania klientów detalicznych. Departament odpowiada za ich implementację w narzędziach wspierających podejmowanie decyzji kredytowych.

- **Departament Kredytów Korporacyjnych (DKK)** odpowiada za zarządzanie jakością portfela kredytowego Banku oraz jednostek zależnych Grupy BRE Banku w odniesieniu do zaangażowań wobec przedsiębiorstw i klientów prywatnych. Kluczowymi funkcjami realizowanymi przez DKK są: podejmowanie decyzji i rekomendacji w odniesieniu do poszczególnych ekspozycji i transakcji wobec przedsiębiorstw oraz grup przedsiębiorstw będących klientami Banku, dokonywanie oceny i przygotowywanie rekomendacji w odniesieniu do dużych zaangażowań podejmowanych przez spółki zależne Grupy BRE Banku, monitorowanie struktury zaangażowania portfela ryzyka ze szczególnym uwzględnieniem struktury branżowej oraz związanego z tym ryzyka koncentracji, wyznaczanie ratingu klienta PD (probability of default) i ratingu EL (expected loss) w odniesieniu do banków i międzynarodowych instytucji finansowych oraz związanych z tym limitów ekspozycji oraz monitorowanie ich wykorzystania, zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji na poszczególne kraje (ustalenie i monitorowanie wykorzystywania limitów). Zwiększony zakres funkcji kontroli ryzyka kredytowego na poziomie Grupy jest realizowany przez dedykowaną jednostkę organizacyjną, Biuro Ryzyka Kredytowego Grupy BRE Banku, w Departamencie Kredytów Korporacyjnych. Głównymi zadaniami Biura są: analiza ryzyka kredytowego związanego z nowymi ekspozycjami Spółek, monitorowanie ryzyka kredytowego największych zaangażowań, analiza jakości portfela ryzyka, uczestnictwo w projektach rozwoju i modyfikacji strategii, polityk oraz zasad zarządzania ryzykiem stosowanych przez Spółki, nadzór nad planowaniem oraz sposobem zawiązywania i rozwiązywania rezerw, ponadto audyt największych zaangażowań w odniesieniu do wszystkich zobowiązań Grupy.
- **Departament Korporacyjnego Procesu i Portfela Kredytowego (DPP)** odpowiada za organizację procesu kredytowego w obszarze korporacyjnym oraz nadzór nad jego przebiegiem, a także za określanie, wdrażanie i nadzorowanie przestrzegania zasad funkcjonowania systemu zarządzania jakością danych na potrzeby AIRB, w obszarze korporacji. Jednocześnie Departament rozwija kompetencje służące przygotowywaniu analiz portfelowych ryzyka kredytowego w celu objęcia odpowiedzialności za ten obszar do końca 2011 roku.
- **Departament Administrowania Kredytami (DAK)** jest odpowiedzialny za administrowanie ryzykiem kredytowym w ramach bankowości korporacyjnej i prywatnej. W szczególności DAK administruje rezerwami na ryzyko kredytowe oraz monitoruje ryzyko koncentracji dużych zaangażowań. Przygotowuje analizy, raporty i sprawozdania z działalności kredytowej i portfela ryzyka na potrzeby zewnętrzne i wewnętrzne.
- **Departament Ryzyka (DRF)** odpowiada za kontrolę ryzyka kredytowego, dokonuje jego wyceny oraz monitoruje zmienność oraz koncentrację w ujęciu portfelowym. Departament odpowiada za budowę i rozwój modeli scoringowych i ratingowych stosowanych w procesie oceny ryzyka kredytowego i aplikowanych w procesie decyzyjnym przy akceptacji zaangażowań kredytowych zarówno w obszarze korporacyjnym jak i detalicznym.

Podejmowanie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze korporacyjnym i klientów prywatnych. W odniesieniu do zaangażowań na przedsiębiorstwa i klientów prywatnych w banku funkcjonuje hierarchiczny, kilku szczeblowy system podejmowania decyzji kredytowych (w odniesieniu do limitów i transakcji) na poszczególne podmioty i grupy podmiotów powiązanych. Kryteriami kierowania na poszczególne szczeble w tym systemie są wielkość nominalna ekspozycji (łącznie zaangażowanie) oraz wartość ratingu EL (expected loss). W 2010 roku wprowadzono dodatkowe kryterium czyli wielkość koncentracji na pojedynczym podmiocie lub grupie podmiotów powiązanych mierzoną za pomocą kredytowej wartości zagrożonej. Niezależnie od szczebla decyzyjnego każda decyzja kredytowa poprzedzona jest oceną ryzyka wykonaną przez doświadczonego analityka. Zasadniczym celem takiej analizy jest określenie ratingu EL oraz zweryfikowanie bieżącej zdolności klienta do spłaty zaciąganych zobowiązań oraz jej utrzymania w okresie trwania planowanej ekspozycji zgodnie z warunkami umowy. Proces decyzyjny dla zaangażowań na klientów bankowości prywatnej jest analogiczny, jak w korporacjach.

Podejmowanie decyzji w odniesieniu do ekspozycji kredytowych w obszarze detalicznym. Ze względu na odmienny profil klientów detalicznych, wielkość dopuszczalnych zaangażowań na pojedynczego klienta oraz standaryzację oferowanych produktów, proces podejmowania decyzji jest odmienny niż w przypadku klientów korporacyjnych. W znacznej mierze proces decyzyjny jest zautomatyzowany, zarówno w zakresie pozyskiwania danych o kredytobiorcy z wewnętrznych oraz zewnętrznych źródeł danych, jak i oceny ryzyka wykonywanej przy użyciu technik scoringowych oraz przy zaaplikowaniu wystandaryzowanych kryteriów decyzyjnych. Obszar uznaniowości dotyczy głównie czynności związanych z weryfikacją dokumentacji kredytowej oraz obsługi ewentualnych odstępstw, kiedy decyzja podejmowana jest z zastosowaniem właściwych reguł eskalacji poziomu decyzji. W przypadku kredytowania hipotecznego dodatkowo dokonywana jest wycena bieżącej wartości zabezpieczenia oraz dokonywana jest ocena z punktu widzenia zgodności wartości zabezpieczeń z przyjętą polityką kredytową, w tym akceptowanymi poziomami LTV (loan to value). Czynności te w całości wykonywane są przez komórki operacyjne umiejscowione w Departamencie Kredytów Detalicznych, a więc w pionie ryzyka, w pełnej niezależności od funkcji sprzedaży.

Kontrola i monitorowanie ryzyka rynkowego. Kontrola i monitorowanie ryzyka rynkowego są realizowane w ramach jednolitego procesu w Departamencie Ryzyka (DRF) oraz w Departamencie Kontroli Operacji Finansowych (DKF).

- **Departament Ryzyka (DRF)** odpowiada za pomiar ekspozycji na ryzyko rynkowe portfeli jednostek front-office Banku za pomocą miar ryzyka rynkowego: wartości zagrożonej (VaR) oraz wartości testów warunków

skrajnych. DRF na bieżąco kontroluje wykorzystanie limitów dla miar ryzyka rynkowego ustanowionych przez Komitet Ryzyka BRE Banku oraz zapewnia bieżące i okresowe raportowanie ekspozycji na ryzyko rynkowe dla managerów zarządzających portfelami jednostek front-office Banku, Komitetu Ryzyka BRE Banku, oraz bezpośrednio dla Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem. Ponadto, DRF prowadzi prace rozwojowe metodologii pomiaru ryzyka rynkowego, ryzyka przedroczliczeniowego transakcji na instrumentach pochodnych oraz opracowuje modele wyceny instrumentów finansowych.

- **Departament Kontroli Operacji Finansowych (DKF)** zajmuje się ustalaniem i uzgadnianiem wyniku finansowego na transakcjach dokonywanych przez front-office oraz dostarczaniem codziennych informacji dotyczących wycen instrumentów finansowych do pionu finansów. Wyceny transakcji pochodnych z klientami Banku są również przekazywane do jednostek biznesowych zajmujących się obsługą klientów (pion inwestycyjny i korporacyjny). Wyceny przygotowywane w DKF są podstawą do zarządzania zabezpieczeniami związanymi z zawartymi transakcjami na instrumentach pochodnych. Departament administruje systemami informatycznymi wykorzystywanymi przez front-office i w tym zakresie do jego kompetencji należy między innymi ustalanie praw dla użytkowników oraz zasilanie tych systemów w dane rynkowe. Do kompetencji DKF należy również kontrola wykonywania transakcji w ramach przyznanych limitów kredytowych na działalność handlową (obejmujących limity na ryzyko przedroczliczeniowe, rozliczeniowe oraz limity na ryzyko emitenta i ryzyko kraju) i eskalacja przekroczeń. Ponadto DKF weryfikuje czy transakcje zawierane przez front-office są wykonane po cenach rynkowych obowiązujących w momencie zawarcia transakcji oraz kontroluje proces modyfikacji i usuwania transakcji z systemów front-office.

Zarządzanie ryzykiem płynności ma na celu zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności. Na proces zarządzania płynnością składa się zbiór działań mających na celu identyfikację, pomiar, kontrolowanie, monitorowanie, redukowanie oraz określenie akceptowanego poziomu ekspozycji na ryzyko. W procesie tym można wydzielić, w sensie operacyjnym, dwa podstawowe elementy - składnik obejmujący wszelkie formy zarządzania oraz składnik kontroli i monitorowania ryzyka płynności. Za zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie strategicznym odpowiadają Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitet Ryzyka BRE Banku oraz Zarząd Banku. Za zarządzanie ryzykiem płynności na poziomie operacyjnym odpowiada kilka jednostek organizacyjnych.

- **Departament Rozliczeń i Usług Powierniczych (DRP)** - odpowiada za operacyjny nadzór nad prawidłowością przepływów na rachunkach.
- **Departament Skarbu (DS)** odpowiada za zapewnienie środków do rozliczeń na rachunkach Banku, realizację strategicznych zaleceń Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami, kształtowanie struktury przyszłych przepływów pieniężnych w ramach limitów nałożonych przez Komitet Ryzyka BRE Banku, utrzymywanie określonych portfeli papierów wartościowych stanowiących zabezpieczenie płynności w ramach limitów nałożonych przez Komitet Ryzyka BRE Banku i Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami. Funkcję wpierającą dla Departamentu Skarbu przy realizacji opisanych wyżej zadań pełnią: Departament Instytucji Finansowych w zakresie aranżacji finansowania od banków krajowych i zagranicznych oraz międzynarodowych instytucji finansowych oraz Departament Rynków Finansowych w zakresie aranżacji emisji papierów dłużnych Banku.
- **Departament Ryzyka (DRF)** odpowiada za kontrolę i bieżące monitorowanie ryzyka płynności finansowej Banku na poziomie strategicznym i raportuje do Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem oraz do Komitetu Ryzyka BRE Banku. Monitoruje płynność finansową w trybie dziennym wykorzystując metody oparte o analizę przepływów pieniężnych. Pomiar ryzyka płynności bazuje na modelu nadzorczym oraz wewnętrznym, który został zbudowany na podstawie analizy specyfiki Banku, zmienności bazy depozytowej, koncentracji finansowania oraz planowanego rozwoju poszczególnych portfeli.

Kontrola i monitorowanie ryzyka operacyjnego realizowana jest w BRE Banku oraz na poziomie skonsolidowanym w Grupie BRE Banku.

- **Departament Ryzyka (DRF)** odpowiada za proces kontroli i monitorowania ryzyka operacyjnego w Banku i Grupie BRE Banku. Wyniki kontroli i monitorowania ryzyka operacyjnego są regularnie raportowane do Zarządu Banku, Komitetu Ryzyka BRE Banku oraz Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem. W celu kontroli ryzyka operacyjnego BRE Bank zbiera dane o zdarzeniach i stratach operacyjnych, przeprowadza regularnie proces samooceny poziomu ryzyka operacyjnego przez poszczególne jednostki organizacyjne, zbiera i monitoruje kluczowe wskaźniki ryzyka, a także tworzy i analizuje scenariusze ryzyka operacyjnego w celu identyfikacji zdarzeń, które potencjalnie mogą spowodować bardzo duże straty o charakterze operacyjnym. Jednocześnie utrzymywana jest komunikacja z wszystkimi obszarami działania Banku (zarówno obszarami biznesowymi, jak również wsparcia) w celu podjęcia działań zapobiegawczych w momencie zasygnalizowania przez systemy kontroli ryzyka krytycznych zdarzeń w jakimkolwiek obszarze działania. W ramach sprawowania kontroli ryzyka operacyjnego Departament Ryzyka blisko współpracuje z innymi jednostkami i projektami realizowanymi w Banku i odnoszącymi się do ryzyka operacyjnego, w szczególności wymienić tutaj można współpracę z Biurem Monitoringu Zgodności (BMZ), Departamentem Audytu Wewnętrznego (DAW), systemem Zarządzania Ciągłością Działania (BCP).

Zarządzanie ryzykiem ubezpieczeniowym. Ryzyko ubezpieczeniowe skoncentrowane jest w spółce zależnej BRE Banku SA - BRE Ubezpieczenia Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji SA. W ramach struktury spółki została wydzielona funkcja zarządzania ryzykiem nadzorowana przez jednego z Członków Zarządu. W ramach tej funkcji zarządzaniu podlega również ryzyko ubezpieczeniowe.

3.1 Nowa Umowa Kapitałowa

W grudniu 2009 roku do Komisji Nadzoru Finansowego i jej niemieckiego odpowiednika BaFinu został złożony wniosek o wydanie zgody na stosowanie przez BRE Bank metod statystycznych do obliczania regulacyjnych wymogów kapitałowych w zakresie ryzyka kredytowego tzw. metoda AIRB. W konsekwencji w 2010 roku została przeprowadzona w Banku inspekcja KNF mająca na celu zweryfikowanie gotowości Banku do zastosowania w procesie liczenia i raportowania wymogów kapitałowych metody AIRB. Kontrola obejmowała w sposób kompleksowy analizę procesów, modeli, jakości danych i narzędzi IT, w tym kalkulatora wymogów kapitałowych AIRB dla klas ekspozycji planowanych do objęcia metodą AIRB w pierwszej fazie wdrożenia tej metody dla celów regulacyjnej sprawozdawczości BRE Banku. Bank w chwili obecnej czeka na finalną decyzję KNF i BaFin dotyczącą możliwości zastosowania metody AIRB dla celów regulacyjnych, czerpiąc już teraz korzyści ze zmian wprowadzonych w ramach projektu AIRB w procesie zarządzania i kontroli ryzyka kredytowego.

3.2 Zarządzanie ryzykiem kredytowym

3.2.1 Polityka kredytowa. Podstawą zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku jest polityka kredytowa, która jest ustalana osobno dla obszarów detalicznego i korporacyjnego. Obejmuje ona następujące elementy:

- docelowe grupy klientów oraz grupy produktowe,
- kryteria akceptacyjne wraz z poziomami odcięcia akceptowalności ryzyka kredytowego,
- kryteria akceptacji przedmiotów finansowania oraz zabezpieczeń,
- restrykcje związane z ograniczaniem ryzyka koncentracji,
- restrykcje związane z ograniczaniem ryzyka ekspozycji na branże o podwyższonym ryzyku.

Rok 2010, mimo pierwszych objawów przezwyciężania przez gospodarkę zjawisk kryzysowych, przyniósł jednak stagnację zapotrzebowania na rynku kredytów korporacyjnych oraz wciąż podwyższone ryzyko przedsięwzięć, których działalność powiązana była właścicielsko lub gospodarczo z Europą Zachodnią, w tym Niemcami. Zmienność kursów walutowych oraz brak istotnego wzrostu gospodarczego i poprawy sytuacji na rynku pracy spowodowały, że Bank realizował politykę kredytową, której celem było zapewnienie ograniczonego, bezpiecznego wzrostu portfela kredytowego. W obszarze bankowości korporacyjnej polityka kredytowa opierała się na wprowadzeniu ograniczeń w odniesieniu do branż gospodarczych o wysokim poziomie ryzyka oraz na wdrożeniu mechanizmów zapobiegających budowaniu nieuzasadnionych ekonomicznie koncentracji zarówno w wymiarze jednostkowym (zaangażowań na poszczególne podmioty i grupy podmiotów powiązanych oraz branże) jak i portfelowym (w wymiarze kredytowej wartości zagrożonej). Struktura portfela kredytowego Banku została powiększona o zaangażowania wobec sektora jednostek samorządu terytorialnego o niskim poziomie ryzyka kredytowego. W odniesieniu do bankowości detalicznej polityka kredytowa opierała się na rozwoju portfela kredytów hipotecznych kierowanych do zamożniejszej części populacji klientów kredytowych. Bank stosuje reguły akceptacji oraz zasady oceny zdolności kredytowej, które już historycznie pozwoliły na zbudowanie portfela o niskim poziomie ryzyka i w konsekwencji o niskim poziomie odpisów na rezerwy z tytułu utraty wartości portfela. W odniesieniu do kredytów niehipotecznych Bank skierował swoją ofertę w dużym stopniu do dotychczasowych klientów o lepszym profilu ryzyka wprowadzając do oferty wstępnie akceptowane limity zaangażowania, które klienci mogą wykorzystywać w formie limitów na kartę kredytową, kredytów w rachunku bieżącym lub gotówkowych. Stosowana polityka pozwoliła na zmiętygowanie ryzyk związanych z tzw. starym portfelem gotówkowym (Kredyt Ratalny Plus).

3.2.2 Stosowane zabezpieczenia

Zabezpieczenia stosowane w ramach udzielania produktów kredytowych. Ważnym elementem polityki kredytowej jest polityka zabezpieczeń, która zakłada, że Bank, podejmując decyzję o udzieleniu produktu niosącego ryzyko kredytowe, dąży do uzyskania adekwatnego do podejmowanego ryzyka zabezpieczenia. Jakość zaproponowanych zabezpieczeń rzeczowych ocenia się według ich płynności i wartości rynkowej, natomiast zabezpieczeń osobistych według sytuacji finansowej zabezpieczającego. Ponadto w ocenie jakości zabezpieczenia istotne znaczenie ma jego wpływ na ograniczenie utraty wartości portfela kredytowego. Jakość akceptowanych zabezpieczeń jest skorelowana z kwotą produktu obciążonego ryzykiem kredytowym oraz z poziomem ryzyka związanego z udzieleniem danego produktu. Do najczęściej stosowanych przez Bank form zabezpieczeń należą:

- a) hipoteka na nieruchomościach,
- b) przelew wierzytelności (cesja praw),
- c) zastaw rejestrowy,
- d) przewłaszczenie,

- e) kaucja pieniężna,
- f) depozyt gwarancyjny lub blokada pieniężna,
- g) weksel,
- h) gwarancje i poręczenia,
- i) list patronacki wystawiony przez firmę, której wiarygodność i rzetelność znana jest na międzynarodowych rynkach finansowych.

W przypadku zabezpieczeń typu osobistego (np. poręczenie, gwarancja) dokonywana jest ocena kondycji i wiarygodności podmiotu wystawiającego takie zabezpieczenie przy zastosowaniu standardów obowiązujących przy ocenie kredytobiorców. Zabezpieczenia rzeczowe podlegają ocenie zgodnie z przyjętymi zasadami. Wartość środków trwałych ustanowionych jako zabezpieczenia ustalana jest na podstawie operatu szacunkowego, sporządzonego przez uprawnionego rzeczoznawcę. Przedłożony w Banku operat jest weryfikowany przez zespół specjalistów usytuowany w pionie ryzyka, który sprawdza poprawność przyjęcia wartości rynkowej oraz ocenia płynność zabezpieczenia z punktu widzenia Banku. W procesie weryfikacji brane są pod uwagę następujące czynniki:

- a) dla zabezpieczeń na nieruchomościach:
 - rodzaj nieruchomości,
 - status prawny,
 - przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
 - charakterystyka techniczna budynków i budowli,
 - charakterystyka gruntu,
 - sytuacja na lokalnym rynku,
 - inne czynniki cenotwórcze,
- b) dla zabezpieczeń na maszynach i urządzeniach:
 - ogólne przeznaczenie i funkcja w procesie technologicznym/możliwości alternatywnego wykorzystania,
 - charakterystyka techniczna i parametry,
 - warunki eksploatacji i utrzymania,
 - dostępność podobnych maszyn i urządzeń,
 - aktualna sytuacja rynkowa,
 - prognozowane trendy zapotrzebowania na określone maszyny w powiązaniu z sytuacją w sektorach przemysłowych stosujących te maszyny,
- c) dla zabezpieczeń ustanowionych na zapasach:
 - wymagania formalno-prawne dotyczące określonych produktów (np. certyfikat bezpieczeństwa "CE" dla sprzętu elektrycznego, dopuszczenie UDT dla urządzeń pracujących pod ciśnieniem itd.),
 - możliwości sprzedaży,
 - wymagane warunki magazynowania (np. dla materiałów papierowych wrażliwych na wilgoć, materiałów precyzyjnych wrażliwych na zapylenie itp.),
 - ochrona i ubezpieczenia zarówno obiektu magazynowego jak i przechowywanych w nim towarów.

Zabezpieczenia stosowane w ramach obrotu instrumentami pochodnymi. Bank aktywnie zarządza ryzykiem związanym z instrumentami pochodnymi. Ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z zawartych transakcji pochodnych zarządza się w ramach ogólnych limitów kredytowych dla klientów, uwzględniając potencjalny wpływ na wartość ekspozycji zmian parametrów rynkowych. Stosowane **porozumienia ramowe** z kontrahentami zobowiązują Bank do codziennego monitorowania wartości ekspozycji wobec kontrahenta i wprowadzają konieczność dodatkowego zabezpieczania ekspozycji przez klienta w przypadku wzrostu wartości ekspozycji lub przypadku przekroczenia kwoty limitu. Jednocześnie wspomniane porozumienia ramowe w przypadku naruszenia warunków umowy pozwalają na przedterminowe rozliczenie transakcji z klientem.

Zabezpieczenia na papierach wartościowych wynikające z transakcji buy sell back. Bank przyjmuje zabezpieczenia w postaci papierów wartościowych z tytułu zawartych transakcji buy sell back. W zależności od umowy zabezpieczenie to może być sprzedane lub ponownie zastawione. Łączna wartość rynkowa zabezpieczeń, które mogą być sprzedane lub ponownie zastawione także w przypadku braku defaultu klienta, na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosiła 4 254 372 tys. zł (31 grudnia 2009 roku - 710 379 tys. zł), w tym wartość przyjętych zabezpieczeń ponownie sprzedanych lub obciążonych innym zastawem na dzień 31 grudnia 2010 roku wynosiła 3 279 087 tys. zł (31 grudnia 2009 roku - 346 537 tys. zł).

Rachunkowość zabezpieczeń. W prezentowanych w sprawozdaniu finansowym okresach sprawozdawczych Bank nie stosował rachunkowości zabezpieczeń.

3.2.3 System ratingowy. Kluczowym elementem procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w obszarze korporacyjnym jest system ratingowy, który oparty jest na dwóch podstawowych elementach:

- ratingu dłużnika (PD-rating) - określa prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań (PD - Probability of Default),
- ratingu kredytowym (EL-rating) - określa oczekiwaną stratę (EL, ang. Expected Loss), i bierze pod uwagę zarówno ryzyko związane z klientem (PD) jak i specyfikę transakcji (LGD, ang. Loss Given Default - strata na skutek zaniechania regulowania zobowiązań). EL wyrażone jest w postaci iloczynu $PD \cdot LGD$. Wskaźnik EL wykorzystywany jest głównie na etapie podejmowania decyzji kredytowej.

Rating dostarcza względne miary ryzyka kredytowego zarówno w skali procentowej (PD% i EL%) jak też według umownej skali od 1,0 do 6,5 (PD-rating, EL-rating) dla korporacji (obroty powyżej 30 mln zł) i SME (obroty poniżej 30 mln zł). Kalkulacja PD oparta jest ściśle zdefiniowanym procesem obejmującym siedem elementów, w tym: analizę finansową raportów rocznych, analizę finansową danych śródrocznych, ocenę terminowości składania sprawozdań finansowych, ocenę ryzyk jakościowych, wskaźniki ostrzegawcze, ocenę stopnia integracji grupy dłużnika oraz dodatkowe kryteria jakościowe. Rating kredytowy oparty o oczekiwaną stratę (EL) powstaje poprzez nałożenie na ocenę ryzyka klienta analizy ryzyka transakcyjnego wynikającego z wielkości zaangażowania (EAD, ang. *Exposure At Default* - ekspozycja w chwili zaniechania regulowania zobowiązań) oraz z charakteru i stopnia zabezpieczenia transakcji zawartych z danym klientem (LGD - strata na skutek zaniechania regulowania zobowiązań). EAD jest wielkością bieżącego zaangażowania bilansowego powiększonego o założony stopień wykorzystania zobowiązań pozabilansowych banku w chwili zaistnienia stanu „default”. LGD wyrażone jako procent EAD jest funkcją możliwej do realizacji wartości zabezpieczeń rzeczowych i finansowych, zależnej od typu oraz wartości zabezpieczenia, typu transakcji oraz współczynnika odzyskania należności z innych źródeł niż zabezpieczenia.

System ratingowy generuje prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań dla kredytobiorców bezpośrednio w postaci PD wyrażonych w procentach na skali ciągłej. Klasy ratingowe tworzone są w oparciu o procedury dzielenia na grupy PD wyrażonego w procentach na podstawie drabinki geometrycznej. W sprawozdawczości zewnętrznej Bank stosuje mapowanie wewnętrznej skali ratingowej PD do ratingów zewnętrznych. Sposób mapowania przedstawiony jest w poniższej tabeli.

Pod-portfel	1				2				3		4				5		6	7		8		
PD rating	1,0 - 1,2	1,4	1,6	1,8	2	2,2	2,4 - 2,6	2,8	3	3,2 - 3,4	3,6	3,8	4	4,2 - 4,6	4,8	5	5,2 - 5,4	5,6 - 5,8	Brak ratingu	6,1 - 6,5		
S&P	AAA	AA+	AA, AA-	A+, A	A-	BBB+	BBB	BBB-	BB+	BB	BB-	B+	B+	B	B-	B-	CCC+	CCC bis CC-	Nie dotyczy	C, D-I, D-II		
	Stopień inwestycyjny								Stopień nieinwestycyjny										Default			

W obszarze bankowości detalicznej funkcjonują następujące modele wchodzące w skład systemu ratingowego:

- model straty z tytułu niewykonania zobowiązania (LGD) obejmujący portfel ekspozycji hipotecznych dla osób fizycznych. W ujęciu tego modelu strata zdefiniowana została jako funkcja zależna od poziomu odzysku ze spłat własnych klienta oraz możliwej, zrealizowanej w postępowaniu egzekucyjnym wartości zabezpieczenia na nieruchomości,
- model współczynnika konwersji kredytowej CCF (Credit Conversion Factor) obejmujący cały portfel obszaru detalicznego. Model ten bazuje na danych historycznych z lat 2003-2010. Współczynnik konwersji kredytowej jest integralną częścią modelu EAD (CCF jako stopień wykorzystania zobowiązań pozabilansowych),
- model parametru PD o konstrukcji modułowej integrujący funkcjonujące w obszarze detalicznym modele aplikacyjne, behawioralne oraz bazujące na danych z Biura Informacji Kredytowej (BIK).

Wszystkie modele podlegają cyklicznym przeglądom oraz procesowi walidacji i ocenie zgodności z obowiązującymi regulacjami.

3.2.4 Zasady kalkulacji wartości rezerwy portfelowej (rezerwy na zaistniałe, lecz nieujawnione straty tzw. IBNI - *Incurring But Not Identified Losses*) dla należności korporacyjnych i detalicznych w oparciu o systemy ratingowe.

3.2.4.1 Należności korporacyjne

Rezerwa portfelowa tworzona jest na portfelu kredytowym klientów, którzy nie zostali zaklasyfikowani do kategorii default. Kwota rezerw jest szacunkiem wielkości strat już poniesionych w wyniku zaistnienia zdarzeń ekonomicznych, które na dzień obliczania rezerw nie zostały jeszcze zidentyfikowane przez Bank.

Prawdopodobieństwo ujawnienia się straty jest modelowane regresją logistyczną opartą na wskaźnikach finansowych i danych jakościowych. Model jest kalibrowany na wewnętrznych danych Banku obejmujących kilkuletni okres obserwacji portfela korporacyjnego. Ustalono, że 9 miesięcy to średni okres, jaki upływa między zaistnieniem negatywnego zdarzenia ekonomicznego a możliwością jego rejestracji przez Bank, jest to tzw. okres

identyfikacji straty (LIP). Zatem w obliczeniach przyjęto horyzont obserwacji parametru PD równy 9 miesięcy pochodzący z przeskalowania oryginalnej wartości 12-miesięcznego PD-ratingu pochodzącego z modelu ratingowego dla korporacji. Wielkość poniesionej straty jest założona na poziomie oczekiwanego zaangażowania w przypadku zaistnienia stanu default (EAD) pomnożonego przez LGD (parametr określający stratę na skutek zaniechania regulowania zobowiązań) wyznaczonego przez model LGD / EAD dla korporacji.

Charakterystyka korporacyjnego systemu ratingowego jako modelu wrażliwego na zmiany cyklu koniunkturalnego (ang. Point-in-Time), jak też uwzględnienie w modelu finansowych danych śródrocznych oraz wskaźników ostrzegawczych w ocenie Zarządu Banku zapewnia adekwatną reakcję wyliczonych kwot rezerw portfelowych na zmieniające się warunki rynkowe.

3.2.4.2 Należności detaliczne

Ekspozycje detaliczne grupowane są, na potrzeby kalkulacji rezerw, w portfele homogeniczne o podobnej charakterystyce ryzyka. Dla każdego z nich wyznaczane są parametry ryzyka (prawdopodobieństwo wystąpienia przesłanki utraty wartości - PD oraz wysokość potencjalnej straty w przypadku, gdy taka przesłanka zaistnieje - LGD). Wysokość tych parametrów obliczana jest z wykorzystaniem obserwacji historycznych dla poszczególnych portfeli i uzależniona od okresu zaległości. Następnie parametry ryzyka i zamortyzowana wartość ekspozycji kredytowej używane są do wyliczenia wartości rezerwy portfelowej na należności detaliczne.

Przesłanka utraty wartości stosowana jest w procesie kalkulacji rezerwy na należności detaliczne w odniesieniu do poszczególnych transakcji kredytowych, a nie dłużników. Dlatego wystąpienie przesłanki utraty wartości jednego zobowiązania nie skutkuje zakwalifikowaniem wszystkich innych zobowiązań dłużnika jako również obciążonych tą samą przesłanką.

W przypadku zidentyfikowania przesłanki utraty wartości na przynajmniej jednej z ekspozycji klienta, jest on klasyfikowany do grupy klientów w statusie default.

3.2.5 Pomiar utraty wartości Bank dokonuje pomiaru utraty wartości dla ekspozycji kredytowych zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości 39. Narzędziem do wyliczania odpisów aktualizujących dla zaangażowań z utratą wartości udzielonych klientom korporacyjnym oraz bankom jest intranetowa aplikacja IMPAIRMENT-Korpo. Proces identyfikacji klientów z utratą wartości i kalkulacji odpisów aktualizacyjnych przebiega następująco:

- określenie przy podejściu indywidualnym wystąpienia przesłanek utraty wartości (loss events), a przy stwierdzeniu utraty wartości, klasyfikacja klienta do kategorii default,
- określenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zarówno z zabezpieczeń jak i z bieżącej działalności klienta,
- kalkulacja utraty wartości uwzględniająca przyszłą wartość szacowanych odzysków zdyskontowanych efektywną stopą procentową,
- ewidencja księgowa odpisów aktualizujących (rezerw celowych).

Przesłanki niewykonania zobowiązania podzielono na twarde przesłanki utraty wartości - których zajście jest jednoznaczne z koniecznością klasyfikacji klienta do kategorii default oraz miękkie przesłanki utraty wartości - gdzie zajście danego zdarzenia może, ale nie musi, świadczyć o konieczności klasyfikacji klienta do kategorii default. Analityk kredytowy dokonuje dodatkowej oceny, czy wydarzenie miało istotny negatywny wpływ na zdolność dłużnika do wywiązywania się w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych. Celem wprowadzenia miękkich przesłanek utraty wartości jest zwrócenie uwagi analityków kredytowych, którzy są odpowiedzialni za identyfikację przypadków niewykonania zobowiązania, na sytuacje, które potencjalnie mogą skutkować istotnym zwiększeniem ryzyka kredytowego dłużnika, prowadzącemu do niemożności wywiązania się dłużnika w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych wobec Banku.

Lista twardych przesłanek utraty wartości:

- Liczba dni przeterminowania którejkolwiek ekspozycji o charakterze zobowiązania kredytowego dłużnika wynosi powyżej 90 dni oraz kwota przeterminowania przekracza 3 000 zł dla klientów korporacyjnych i 500 zł dla klientów Private Banking.
- Zbycie przez Bank ekspozycji ze znaczną stratą ekonomiczną związaną ze zmianą wiarygodności kredytowej dłużnika.
- Dokonanie przez Bank wymuszonej restrukturyzacji ekspozycji, czego następstwem była zmiana harmonogramu obsługi kredytu/transakcji z uwagi na brak możliwości wywiązania się przez dłużnika z umowy kredytowej/transakcji według jej pierwotnych założeń, co doprowadziło do:
 - zmniejszenia zobowiązań finansowych poprzez umorzenie części zobowiązania, lub
 - odroczenia istotnej części spłaty kwoty głównej, odsetek lub (jeżeli dotyczy) prowizji, pod warunkiem, że brak zgody na restrukturyzację skutkowałby opóźnieniem dłużnika w płatności powyżej 90 dni kalendarzowych dotyczącym istotnej części zobowiązania.

4. Złożenie przez Bank, podmiot dominujący wobec Banku lub podmiot zależny od Banku wniosku o postawienie dłużnika w stan upadłości lub podobnego wniosku w odniesieniu do zobowiązań kredytowych dłużnika wobec Banku, podmiotu dominującego wobec Banku lub podmiotu zależnego Banku.
5. Postawienie dłużnika w stan upadłości lub uzyskanie przez niego podobnej ochrony prawnej, powodującej uniknięcie lub opóźnienie spłaty zobowiązań kredytowych wobec Banku, podmiotu dominującego Banku lub podmiotu zależnego Banku.
6. Wypowiedzenie przez Bank umowy w części lub całości i wszczęcie procedur restrukturyzacyjnych /windykacyjnych.
7. Oszustwo (defraudacja) ze strony klienta.

Lista miękkich przesłanek utraty wartości jest przygotowana oddzielnie dla każdego z następujących typów podmiotów:

- a) rządów i banków centralnych,
- b) banków,
- c) korporacji, w tym kredytowania specjalistycznego,
- d) jednostek samorządu terytorialnego,
- e) ubezpieczycieli,
- f) funduszy PTE, TFI.

Określenie oddzielnych miękkich przesłanek utraty wartości dla poszczególnych typów podmiotów miało na celu odzwierciedlenie specyfiki działalności poszczególnych podmiotów w procesie identyfikacji przypadków niewykonania zobowiązania.

W przypadku braku wystąpienia przesłanek utraty wartości wobec klienta, w oparciu o prawdopodobieństwo zaniechania regulowania zobowiązań (PD - *probability of default*) wyliczana jest rezerwa na zaistniałe, lecz nieujawnione straty (IBNI - *Incurred But Not Identified Losses*).

W części detalicznej Banku wysokość odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości ustalana jest, podobnie jak w części korporacyjnej, z wykorzystaniem systemu IMPAIRMENT. Przyjmuje się, że wystąpiła przesłanka utraty wartości ekspozycji detalicznej, gdy:

- a) wysokość ekspozycji jest większa od 500 PLN i jest ona opóźniona o ponad 90 dni,
- b) transakcja ma charakter wyłudzenia (fraud),
- c) transakcja podlega restrukturyzacji.

Wszystkie przypadki utraty wartości oznaczane są automatycznie w aplikacji, za wyjątkiem kontraktów restrukturyzowanych oraz przypadków wyłudzenia, które rozpoznawane są w drodze analizy indywidualnej. W części detalicznej Banku sposób pomiaru utraty wartości oparty jest na metodzie portfelowej, za wyjątkiem wybranych ekspozycji hipotecznych analizowanych indywidualnie.

Poniższa tabela prezentuje udział procentowy pozycji bilansowych i pozabilansowych Banku, odnoszących się do kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz pokrycia ekspozycji odpisem z tytułu utraty wartości dla każdej kategorii wewnętrznego ratingu stosowanego przez Bank (opis modelu ratingu jest przedstawiony powyżej).

Pod-portfel	31.12.2010		31.12.2009	
	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)	Udział zaangażowania (%)	Pokrycie rezerwą (%)
1	5,28	0,40	40,83	0,05
2	55,29	0,05	20,27	0,09
3	10,09	0,23	11,82	0,31
4	12,58	0,69	13,20	0,75
5	4,37	1,83	6,07	1,85
6	0,31	3,42	0,13	4,36
7	0,72	10,68	0,68	17,14
8	5,99	-	2,37	-
kategoria default	5,37	55,00	4,63	57,09
Razem	100,00	3,28	100,00	3,05

3.2.6 Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe - przed uwzględnieniem przyjętych zabezpieczeń

	31.12.2010	31.12.2009
Ekspozycja na ryzyko kredytowe związana z aktywami bilansowymi:		
Weksle uprawnione do redyskonta	3 686	9 134
Należności od banków	3 764 172	2 497 397
Kredyty i pożyczki udzielone klientom:	51 662 336	44 260 700
Klienci indywidualni:	32 546 675	28 063 197
- Należności bieżące	3 541 703	3 649 451
- Kredyty terminowe, w tym:	29 004 972	24 413 746
kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	26 082 976	22 319 761
Klienci korporacyjni:	17 051 373	14 639 756
- Należności bieżące	2 779 165	2 851 535
- Kredyty terminowe:	10 933 891	11 434 413
udzielone dużym klientom	4 442 230	4 687 884
udzielone średnim i małym klientom	6 491 661	6 746 529
- Transakcje reverse repo/ buy sell back	3 338 317	353 808
Klienci budżetowi	1 396 173	741 226
Inne należności	668 115	816 521
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu		
- Papiery dłużne	1 731 030	1 232 198
Pochodne instrumenty finansowe	1 221 565	1 931 868
Lokacyjne papiery wartościowe		
- Papiery dłużne	18 939 606	13 271 099
Aktywa zastawione	1 828 724	3 513 782
Inne aktywa	234 643	248 988
Razem ekspozycja związana z aktywami bilansowymi	79 385 762	66 965 166
Ekspozycja na ryzyko kredytowe związana z pozycjami pozabilansowymi:		
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	11 026 611	9 672 273
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	2 463 498	2 358 668
Razem ekspozycja związana z pozycjami pozabilansowymi	13 490 109	12 030 941
Razem ekspozycje związane z aktywami bilansowymi i pozycjami pozabilansowymi	92 875 871	78 996 107

Powyższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku, bez uwzględnienia wartości zabezpieczeń i związanej z nimi poprawy sytuacji kredytowej. Zaangażowania bilansowe ujęte w tabeli zostały zaprezentowane według wartości netto.

Jak pokazano powyżej, 69,82% maksymalnej ekspozycji związanej z aktywami bilansowymi pochodzi z należności od banków i klientów (31 grudnia 2009 r. - 69,82%); 23,86 reprezentują lokacyjne dłużne papiery wartościowe (31 grudnia 2009 r. - 19,82%).

System zarządzania ma na celu utrzymywanie minimalnej ekspozycji na ryzyko kredytowe Banku, wynikające z wykazywanych kredytów i pożyczek oraz dłużnych papierów wartościowych, co przejawia się między innymi następującymi trendami i wielkościami:

- 60,57% portfela kredytów i pożyczek dla zaangażowania bilansowego i pozabilansowego jest klasyfikowane na dwóch najwyższych poziomach wewnętrznego systemu oceny (31 grudnia 2009 r. - 61,10%);
- 91,17% portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom nie należy do kategorii należności przeterminowanych ani z utratą wartości (31 grudnia 2009 r. - 92,01%);
- 95,41% inwestycji w dłużne papiery wartościowe uzyskało przynajmniej rating kredytowy: A- (31 grudnia 2009 r. - 93,11%).

3.2.7 Kredyty i pożyczki udzielone klientom i bankom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	31.12.2010		31.12.2009	
	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)
Nieprzeterminowane, bez utraty wartości	49 076 538	91,17	42 258 923	92,01
Przeterminowane, bez utraty wartości	1 948 856	3,62	1 582 022	3,44
Pozycje z rozpoznaną utratą wartości	2 804 912	5,21	2 089 544	4,55
Razem brutto	53 830 306	100,00	45 930 489	100,00
Rezerwa (na pozycje z rozpoznaną utratą wartości oraz rezerwa IBNI)	(2 167 970)	4,03	(1 669 789)	3,64
Razem netto	51 662 336	95,97	44 260 700	96,36

W poniższej tabeli przedstawiono należności od banków:

Należności od banków	31.12.2010		31.12.2009	
	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)	zaangażowanie (tys. zł)	udział/ pokrycie (%)
Nieprzeterminowane, bez utraty wartości	3 734 029	98,30	2 448 657	96,58
Przeterminowane, bez utraty wartości	-	0,00	-	0,00
Pozycje z rozpoznaną utratą wartości	64 390	1,70	86 827	3,42
Razem brutto	3 798 419	100,00	2 535 484	100,00
Rezerwa (na pozycje z rozpoznaną utratą wartości oraz rezerwa IBNI)	(34 247)	0,90	(38 087)	1,50
Razem netto	3 764 172	99,10	2 497 397	98,50

Całkowita kwota rezerw na kredyty i pożyczki z utratą wartości wynosi 2 202 217 tys. zł (31 grudnia 2009 r. - 1 707 876 tys. zł), z czego 2 014 346 tys. zł (31 grudnia 2009 r. - 1 502 307 tys. zł) reprezentuje rezerwy na kredyty i pożyczki udzielone klientom i bankom, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości, a pozostała kwota 187 871 tys. zł reprezentuje rezerwę portfelową (31 grudnia 2009 r. - 205 569 tys. zł). Dalsze informacje dotyczące odpisów z tytułu utraty wartości należności od banków i klientów zostały przedstawione w notach 18 i 21.

W 2010 roku kwota przyznanych kredytów i pożyczek udzielonych klientom Banku wzrosła o 17,2% w porównaniu z 2009 rokiem, zarówno dzięki ekspansji na rynku kredytów detalicznych jak i korporacyjnych. W celu zminimalizowania potencjalnego wzrostu ekspozycji na ryzyko kredytowe Bank skupił uwagę na rynku przedsiębiorstw korporacyjnych i na klientach detalicznych zapewniających wystarczające zabezpieczenie.

Kredyty i pożyczki nieprzeterminowane, bez utraty wartości

31 grudnia 2010 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki
Pod-portfel	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym:	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe				
			kredyty mieszkaniowe i hipoteczne		udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom						
1	446 203	153 504	6 622	41 545	33 100	159 012	-	-	111 701	-	945 065	1 961 814
2	1 462 611	27 004 913	24 958 637	473 488	824 491	629 413	-	-	742 925	-	31 137 841	1 418 457
3	519 121	621 279	99 846	459 512	1 762 773	1 269 203	-	-	225 752	-	4 857 640	229 138
4	743 889	-	-	1 211 045	907 515	2 230 606	-	-	190 409	-	5 283 464	82 393
5	-	-	-	372 331	474 691	1 328 054	-	-	130 420	-	2 305 496	2 597
6	-	-	-	21 321	88 035	64 274	-	-	-	-	173 630	18 946
7	-	259	259	37 020	2 701	104 337	-	-	-	-	144 317	20 684
8	39	-	-	-	-	-	-	3 338 317	-	668 115	4 006 471	-
kategoria default	594	8 223	3 172	43 198	61 665	108 934	-	-	-	-	222 614	-
Razem	3 172 457	27 788 178	25 068 536	2 659 460	4 154 971	5 893 833	3 338 317	-	1 401 207	668 115	49 076 538	3 734 029

31 grudnia 2009 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki
Pod-portfel	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe				
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom						
1	367 844	20 263 367	20 160 404	31 483	49 774	82 771	-	-	495 167	-	21 290 406	1 514 561
2	1 854 364	2 543 201	1 364 885	326 207	971 374	1 234 111	-	-	25 211	-	6 954 468	602 918
3	618 157	702 509	67 067	664 842	1 750 361	866 661	-	-	-	-	4 602 530	155 707
4	-	-	-	1 293 807	1 245 506	2 642 573	-	-	17 375	-	5 199 261	35 434
5	410 349	-	-	345 257	464 963	1 264 613	-	-	206 098	-	2 691 280	32 882
6	-	-	-	18 727	3 078	39 180	-	-	-	-	60 985	-
7	-	-	-	34 953	1 201	34 101	-	-	-	-	70 255	12 125
8	-	207	-	59	-	-	353 808	-	-	816 521	1 170 595	95 030
kategoria default	327	18 884	2 239	27 550	-	172 382	-	-	-	-	219 143	-
Razem	3 251 041	23 528 168	21 594 595	2 742 885	4 486 257	6 336 392	353 808	-	743 851	816 521	42 258 923	2 448 657

Kredyty i pożyczki przeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości

Kwoty brutto kredytów i pożyczek, które były przeterminowane, lecz dla których nie rozpoznano utraty wartości, przedstawiono poniżej w podziale na klasy aktywów. Dla kredytów i pożyczek przeterminowanych krócej niż 90 dni nie rozpoznaje się utraty wartości, chyba, że inne dostępne informacje świadczą o jej wystąpieniu.

31 grudnia 2010 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe				
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom						
do 30 dni	297 289	811 609	708 809	-	-	5 161	-	-	-	-	1 114 059	-
od 31 do 60 dni	48 100	152 583	133 442	-	-	122 755	-	-	-	-	323 438	-
od 61 do 90 dni	49 849	134 983	74 888	-	-	326 527	-	-	-	-	511 359	-
Razem	395 238	1 099 175	917 139	-	-	454 443	-	-	-	-	1 948 856	-

31 grudnia 2009 r.	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym: kredyty mieszkaniowe i hipoteczne	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe				
					udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom						
do 30 dni	335 270	601 747	510 243	2 033	653	42 124	-	-	-	-	981 827	-
od 31 do 60 dni	70 197	113 380	102 607	319	-	4 675	-	-	-	-	188 571	-
od 61 do 90 dni	60 654	108 822	57 189	2 302	-	239 846	-	-	-	-	411 624	-
Razem	466 121	823 949	670 039	4 654	653	286 645	-	-	-	-	1 582 022	-

Na dzień 31 grudnia 2010 roku wartość godziwa zabezpieczeń kredytów hipotecznych udzielonych klientom detalicznym wynosiła 693 339 tys. zł (31 grudnia 2009 r. - 535 226 tys. zł) dla grupy kredytów przeterminowanych, bez rozpoznanej utraty wartości.

Dla portfela kredytów korporacyjnych, w momencie początkowego ujęcia kredytów i pożyczek, wartość godziwa zabezpieczeń jest ustalana w oparciu o techniki wyceny stosowane powszechnie dla odpowiednich aktywów. W kolejnych okresach, wartość godziwa jest aktualizowana poprzez odniesienie do cen rynkowych podobnych aktywów, lub na podstawie przeprowadzonej wyceny, jeśli jest to wymagane. Aktualne procedury zarządzania ryzykiem kredytowym portfela przeterminowanego bez utraty wartości (w tym monitoring zgodnie z Notą 3.2.1) nie wymagają aktualizacji wartości godziwej zabezpieczeń na każdy dzień bilansowy.

Kredyty i pożyczki, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości

Na dzień 31 grudnia 2010 roku wartość netto kredytów i pożyczek z rozpoznaną indywidualnie utratą wartości wyniosła 854 956 tys. zł (31 grudnia 2009 r. - 674 064 tys. zł). Poniżej przedstawiono kwoty brutto kredytów i pożyczek, dla których rozpoznano indywidualnie utratę wartości (przed uwzględnieniem przepływów pieniężnych z tytułu posiadanych zabezpieczeń oraz oczekiwanych spłat), w podziale na klasy aktywów, wraz z odpowiadającą im wartością godziwą zabezpieczeń.

	Klienci indywidualni			Klienci korporacyjni					Klienci budżetowi	Inne należności	Razem klienci	Banki
	Należności bieżące	Kredyty terminowe	w tym:	Należności bieżące	Kredyty terminowe		Transakcje reverse repo/ buy sell back	Pozostałe				
			kredyty mieszkaniowe i hipoteczne		udzielone dużym klientom	udzielone średnim i małym klientom						
31 grudnia 2010 r.												
Kredyty i pożyczki z utratą wartości	791 245	351 611	215 228	488 055	454 537	719 464	-	-	-	-	2 804 912	64 390
Wartość godziwa zabezpieczeń	34 519	152 274	119 496	29 715	104 193	185 246	-	-	-	-	505 947	-
31 grudnia 2009 r.												
Kredyty i pożyczki z utratą wartości	519 064	183 083	95 207	438 820	309 386	639 191	-	-	-	-	2 089 544	86 827
Wartość godziwa zabezpieczeń	19 562	77 803	55 778	21 309	38 247	115 859	-	-	-	-	272 780	-

Wartość godziwa zabezpieczeń została ustalona jako wartość oczekiwanych przepływów pieniężnych z tytułu zabezpieczeń zdyskontowanych na dzień bilansowy efektywną stopą procentową.

Bank charakteryzuje się konserwatywnym podejściem w obszarze weryfikacji wartości zabezpieczeń i ustalania dopuszczalnych poziomów wskaźnika LtV. Polityka w tym zakresie narzuca szczególnie istotne ograniczenia w przypadku transakcji cechujących się wyższą od średniej szkodowością (pożyczki i kredyty konsolidacyjne) oraz/lub zabezpieczanych na nieruchomościach o niskiej płynności (zlokalizowanych na rynkach słabo rozwiniętych).

Na dzień 31 grudnia 2010 roku indywidualna utrata wartości zaangażowań wobec banków wyniosła 33 181 tys. zł (31 grudnia 2009 r.: 36 238 tys. zł).

Renegocjowane kredyty i pożyczki

Renegocjowanie warunków umownych pożyczek i kredytów stanowi przesłankę utraty wartości, chyba że renegocjacja warunków umownych nie była wymuszona sytuacją dłużnika, a przeprowadzona była na normalnych zasadach biznesowych. Proces restrukturyzacji polega na zmianie umów w zakresie wydłużenia okresu płatności, rozpoznanych planów naprawczych, modyfikacji i odłożenia spłaty długu klienta, który w wyniku tego procesu klasyfikowany jest do portfela default. Praktyka i procedury procesu restrukturyzacji opierają się na współczynnikach i kryteriach, które w opinii Zarządu Banku pokazują, że płatności mają być z największym prawdopodobieństwem uregulowane na czas. Procedury restrukturyzacji są uwarunkowane regularnymi przeglądami. Najczęściej restrukturyzacja jest przeprowadzana w odniesieniu do pożyczek terminowych. Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości rozpoznaje się utratę wartości kredytów renegocjowanych, jeżeli zmiana warunków umownych wynika z wyższego ryzyka kredytowego. Na dzień 31 grudnia 2010 roku wartość kredytów renegocjowanych bez rozpoznanej utraty wartości wyniosła 25 808 tys. zł (31 grudnia 2009 r.: 90 724 tys. zł).

3.2.8 Instrumenty dłużne: obligacje skarbowe i inne uznane dłużne papiery wartościowe

31 grudnia 2010 r.	Przeznaczone do obrotu oraz aktywa zastawione			Lokacyjne dłużne papiery wartościowe oraz aktywa zastawione	Razem
Rating	Obligacje rządowe	Bony skarbowe	Pozostałe dłużne		
AAA	-	-	49 201	-	49 201
AA- do AA+	-	-	-	-	-
A- do A+	1 120 056	1 100 918	198 876	18 996 943	21 416 793
BBB+ do BBB-	-	-	67 423	752 727	820 150
BB+ do BB-	-	-	49 780	-	49 780
B+ do B-	-	-	-	-	-
poniżej B-	-	-	-	2	2
bez ratingu	-	-	163 434	-	163 434
Razem	1 120 056	1 100 918	528 714	19 749 672	22 499 360

31 grudnia 2009 r. Rating	Przeznaczone do obrotu oraz aktywa zastawione			Lokacyjne dłużne papiery wartościowe oraz aktywa zastawione	Razem
	Obligacje rządowe	Bony skarbowe	Pozostałe dłużne		
AAA	-	-	-	-	-
AA- do AA+	-	-	6 935	-	6 935
A- do A+	1 003 082	227 557	180 127	15 357 317	16 768 083
BBB+ do BBB-	-	-	264 036	661 251	925 287
BB+ do BB-	-	-	47 652	-	47 652
B+ do B-	-	-	-	-	-
poniżej B-	-	-	-	-	-
bez ratingu	-	-	269 122	-	269 122
Razem	1 003 082	227 557	767 872	16 018 568	18 017 079

W 2010 roku kwota dłużnych papierów wartościowych z ratingiem A- do A+ obejmowała papiery wartościowe emitowane przez bank centralny o wartości 7 993 922 tys. zł (2009 r. - 6 564 063 tys. zł).

Informacja o odpisach z tytułu utraty wartości lokacyjnych dłużnych papierów wartościowych znajduje się w Nocie 22.

3.2.9 Przejęte zabezpieczenia

W 2010 roku i w 2009 roku Bank nie dokonał przejęć i sprzedaży aktywów ustanowionych jako zabezpieczenia.

Bank klasyfikuje przejęte zabezpieczenia jako aktywa przejęte za długi i wycenia zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości opisanymi w pkt 2.17. Aktywa przejęte za długi zaklasyfikowane jako aktywa do zbycia zostaną wystawione na sprzedaż na właściwym dla nich rynku oraz zbyte w najszybszym możliwym terminie. Proces sprzedaży przejętych przez Bank zabezpieczeń jest zorganizowany zgodnie z polityką i procedurami określonymi przez Departament Restrukturyzacji i Windykacji dla poszczególnych rodzajów przejmowanych zabezpieczeń. Polityką Banku jest sprzedaż przejętych aktywów. Do rzadkości należą przypadki zagospodarowania przejętych aktywów na potrzeby własne - czynność taka musi być ekonomicznie uzasadniona i odzwierciedlać pilną potrzebę Banku oraz musi uzyskać każdorazowo aprobatę Zarządu. W 2010 roku Bank nie posiadał żadnych trudnozbyswalnych aktywów przejętych jako zabezpieczenia.

3.3 Koncentracja aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych

Ryzyko koncentracji geograficznej

W celu aktywnego zarządzania ryzykiem koncentracji na kraje Bank:

- przestrzega sformalizowanych procedur mających na celu identyfikację, pomiar oraz monitorowanie tego ryzyka,
- przestrzega sformalizowanych limitów ograniczających ryzyko na kraje oraz zasady postępowania w przypadku przekroczenia tych limitów,
- posiada system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka na kraje, wspierający proces decyzyjny dotyczący zarządzania,
- utrzymuje kontakty z wyselekcjonowaną grupą największych banków o dobrym ratingu, aktywnych w obsłudze transakcji zagranicznych. Na niektórych rynkach, których ryzyko jest trudne do oszacowania, BRE Bank korzysta z usług swoich zagranicznych banków korespondentów, na przykład Commerzbanku, oraz z ubezpieczenia w KUKE pokrywającego ryzyko ekonomiczne i polityczne.

Nie wyodrębnia się w BRE Banku aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych według obszarów geograficznych z uwagi na nieistotność geograficznego zróżnicowania ryzyk.

Ryzyko koncentracji branżowej

W przypadku koncentracji w branżach, dodatkowo analizowany jest udział Banku w finansowaniu całego sektora oraz sytuacja klientów Banku na tle kondycji finansowej firm z danej branży. W tym celu Bank korzysta z bazy statystycznej, która poszczególne wskaźniki finansowe każdego z klientów Banku umieszcza w siatce decylowej tego wskaźnika dla danej branży. Pozwala to monitorować ryzyko branżowe portfela Banku w sytuacji, gdy kondycja całej branży podlega, ze względu na czynniki zewnętrzne, szybkim zmianom.

Limity branżowe ustala się dla branż, zdefiniowanych przez Bank zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku, w kwartalnych okresach sprawozdawczych. Monitorowaniu i analizie podlegają wszystkie branże, na które Bank ma

zaangażowanie powyżej 800 mln zł, a także dodatkowo wskazane przez Dyrektora Banku ds. Zarządzania Ryzykiem. O ile Komitet Kredytowy Zarządu Banku nie postanowi inaczej, ustala się limit zaangażowania Banku w dowolną branżę na poziomie nie wyższym niż:

- 10% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o niskim ryzyku,
- 8% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o średnim ryzyku,
- 6% wartości brutto portfela kredytowego w poprzednim okresie sprawozdawczym dla branż o wysokim ryzyku.

W przypadku przekroczenia jakiegokolwiek limitu branżowego lub przewidywania, że taki limit może być przekroczony w następnym okresie sprawozdawczym, wprowadzane są działania zapobiegające przekroczeniu limitów.

Poniższe tabele prezentują strukturę koncentracji zaangażowania BRE Banku SA w poszczególne branże.

Struktura koncentracji zaangażowania BRE Banku S.A.

Lp	Branże	Zadłużenie kapitałowe (w tys. zł)	%	Zadłużenie kapitałowe (w tys. zł)	%
		31.12.2010		31.12.2009	
1.	Osoby fizyczne	33 597 905	62,41%	28 771 426	62,64%
2.	Leasing i wynajem	1 521 166	2,83%	1 358 266	2,96%
3.	Administracja publiczna	1 297 175	2,41%	248 342	0,54%
4.	Obsługa nieruchomości	1 063 495	1,97%	1 044 231	2,27%
5.	Metale	962 531	1,79%	1 046 517	2,28%
6.	Paliwa płynne i gaz ziemny	931 103	1,73%	916 667	2,00%
7.	Budownictwo	872 600	1,62%	750 290	1,63%
8.	Drewno i meble	854 057	1,59%	772 106	1,68%
9.	Transport i biura turystyczne	616 527	1,14%	446 938	0,97%
10.	Pozostały handel hurtowy	564 578	1,05%	664 515	1,45%
11.	Zarządzanie, consulting, reklama	553 070	1,03%	922 106	2,01%
12.	Motoryzacja	538 105	1,00%	588 722	1,28%
13.	Przemysł mięsny	474 263	0,88%	421 950	0,92%
14.	Podstawowe artykuły spożywcze	468 155	0,87%	555 236	1,21%
15.	Energetyka i ciepłownictwo	449 742	0,84%	800 439	1,74%
16.	Materiały budowlane	439 804	0,82%	543 330	1,18%
17.	Chemia i tworzywa sztuczne	438 829	0,82%	457 879	1,00%
18.	Pośrednictwo finansowe	424 326	0,79%	450 101	0,98%
19.	Farmacja i ochrona zdrowia	314 964	0,58%	280 440	0,61%

Łączne zaangażowanie Banku w 2010 roku w wyżej wymienione branże (poza osobami fizycznymi) wynosi 23,76% portfela kredytowego (2009 r. - 26,71%). Ryzyko inwestycyjne tych branż (w 5 - stopniowej skali tj.: małe, średnie, podwyższone, wysokie i bardzo wysokie), według stanu na koniec 2010 roku, oszacowane w oparciu o najnowsze opracowanie Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową oraz na podstawie rekomendacji analityków branżowych Banku, zostało sklasyfikowane następująco:

Leasing i wynajem	- średnie
Administracja publiczna	- małe
Obsługa nieruchomości	- średnie
Metale	- bardzo wysokie
Paliwa płynne i gaz ziemny	- średnie
Budownictwo	- wysokie
Drewno i meble	- bardzo wysokie
Transport i biura turystyczne	- wysokie
Pozostały handel hurtowy	- średnie
Zarządzanie, consulting, reklama	- podwyższone
Motoryzacja	- wysokie
Przemysł mięsny	- średnie
Podstawowe artykuły spożywcze	- średnie
Energetyka i ciepłownictwo	- średnie
Materiały budowlane	- podwyższone
Chemia i tworzywa sztuczne	- średnie
Pośrednictwo finansowe	- małe
Farmacja i ochrona zdrowia	- średnie

Ryzyko koncentracji dużych zaangażowań

Celem procesu zarządzania ryzykiem koncentracji dużych zaangażowań jest bieżący monitoring oraz kontrola zaangażowań pod kątem przestrzegania limitów prawnych. W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem przekroczenia prawnych limitów w Banku:

- są ustalane wewnętrzne limity mniejsze niż określone w ustawie Prawo bankowe,
- dla klientów, których zaangażowanie przekracza 5% funduszy własnych, jest wprowadzony proces rezerwacji (pozwoleń) limitów zaangażowań,
- prowadzony jest tygodniowy raporting dotyczący dużych zaangażowań przeznaczony dla uczestników procesów kredytowego i inwestycyjnego.

Działania te mają bezpośredni wpływ na decyzje organów Banku dotyczące akceptowania zwiększania i podejmowania zaangażowań wobec klientów.

Zaangażowanie wobec jednego kredytobiorcy (włączając banki i brokerów) podlega dalszym ograniczeniom w formie szczegółowych limitów dotyczących narażenia na ryzyko bilansowe i pozabilansowe oraz dziennych limitów ryzyka dostaw dotyczących pozycji takich jak walutowe kontrakty terminowe. Faktyczna ekspozycja na ryzyko jest codziennie porównywana z dopuszczalnym limitem.

Poziomem ekspozycji na ryzyko kredytowe zarządza się poprzez regularną analizę zdolności kredytobiorców oraz potencjalnych kredytobiorców do spłaty odsetek i kapitału oraz, w razie potrzeby, poprzez zmianę limitów kredytowych. Poziomem narażenia na ryzyko kredytowe zarządza się również poprzez uzyskiwanie zabezpieczeń oraz gwarancji.

3.4 Ryzyko rynkowe

Definicja ryzyka rynkowego. Bank jest narażony na ryzyko rynkowe rozumie się ryzyko wynikające z niekorzystnej zmiany bieżącej wyceny otwartych pozycji Banku w instrumentach odsetkowych, walutowych i kapitałowych w skutek zmian wartości odpowiednich czynników ryzyka, a w szczególności stóp procentowych, kursów walutowych, cen akcji i poziomu indeksów oraz zmienności implikowanych opcji. Ten typ ryzyka jest przedmiotem jednolitego systemu zarządzania, który dotyczy zarówno księgi handlowej jak i pozycji zaliczanych do księgi bankowej. Zarządzanie operacyjne ryzykiem rynkowym pozycji Banku odbywa się w jednostkach front office Banku - w Departamencie Skarbu (DS) odpowiadającym głównie za pozycje księgi bankowej oraz w Departamencie Rynków Finansowych (DFM) zarządzającym przede wszystkim pozycjami księgi handlowej. Ryzyko rynkowe wynikające z transakcji zawieranych przez inne jednostki Banku, co do zasady, jest transferowane do Departamentu Skarbu lub Departamentu Rynków Finansowych odpowiednio do rodzaju ryzyka.

Zarządzanie strategiczne ryzykiem rynkowym, w tym niezależny monitoring i kontrola, odbywa się w jednostkach Banku oddzielonych funkcjonalnie od jednostek front office - w szczególności w Departamencie Ryzyka, natomiast decyzje odnoszące się do strategicznego zarządzania ryzykiem rynkowym podejmuje Komitet Ryzyka BRE Banku. Komitet, działając w imieniu Zarząd Banku wyznacza limity wartości zagrożonej oraz limity testów warunków skrajnych, których wykorzystanie jest monitorowane i raportowane w trybie dziennym przez DRF.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się zgodnie z przyjętą przez Radę Nadzorczą strategią i polityką zarządzania ryzykiem rynkowym w BRE Banku.

Poziom ekspozycji na ryzyko rynkowe. Zgodnie z przyjętą w Banku metodologią ryzyko rynkowe jest kwantyfikowane przede wszystkim za pomocą następujących miar ryzyka: wartości zagrożonej (Value at Risk - VaR) oraz wartości testów warunków skrajnych.

Wartość zagrożona. Podstawową miarą ryzyka rynkowego stosowaną do portfeli księgi handlowej oraz portfeli księgi bankowej jest wartość zagrożona (VaR). VaR jest miarą statystyczną, która wyraża potencjalną stratę, na jaką narażony jest portfel w przeciągu określonego czasu, dla danego poziomu ufności, w normalnych warunkach rynkowych, z tytułu zmian czynników ryzyka takich jak stopy procentowe, kursy walutowe, ceny akcji oraz zmienności implikowanych opcji. Potencjalność straty oznacza, że z wcześniej ustalonym, dużym prawdopodobieństwem (przy tzw. poziomie ufności), przy którym wyznaczana jest wartość zagrożona, w ciągu zadanego okresu można się spodziewać straty mniejszej niż wyznaczona wartość VaR. W Banku wartość zagrożona jest wyznaczana metodą symulacji historycznej, w której wykorzystywane są szeregi czasowe o długości 254 (1 rok) zaobserwowanych wartości wszystkich czynników ryzyka, od których zależne są portfele Banku. Bank monitoruje wartość zagrożoną na poziomie ufności 97,5% dla jednodniowego okresu utrzymywania pozycji. Dzięki stosowaniu w procesie wyznaczania wartości zagrożonej VaR pełnych metod wyceny instrumentów finansowych, wyznaczana wielkość VaR w opinii Banku odzwierciedla ryzyko rynkowe tych instrumentów, a w szczególności instrumentów nieliniowych, takich jak na przykład opcje. Model wyznaczania wartości zagrożonej jest poddawany na bieżąco testom weryfikacji historycznej.

Obraz struktury ryzyka rynkowego pozycji Banku mierzonego wartością zagrożoną (przy poziomie ufności 97,5% dla jednodniowego okresu utrzymywania pozycji) jest przedstawiony w poniższej tabeli. Wartości średnie, najmniejsze i największe wartości zagrożonej prezentowane w tabeli zostały wyznaczone na podstawie szeregów dziennych obserwacji wartości zagrożonej odpowiednio w 2010 roku i 2009 roku.

w tys. zł	2010 rok				2009 rok			
	31.12.2010	średnia	maksimum	minimum	31.12.2009	średnia	maksimum	minimum
VaR IR	9 529	7 242	10 411	3 895	6 496	7 278	8 847	4 881
VaR FX	222	651	2 786	178	2 293	2 778	4 310	1 139
VaR EQ	25	184	906	2	163	152	694	1
VaR	9 423	7 314	10 375	3 951	7 685	9 396	14 657	6 485

Wykorzystanie limitów wartości zagrożonej w 2010 roku dla portfela Departamentu Rynków Finansowych (DFM) wynosiło średnio 16,61%, a dla portfela Departamentu Skarbu (DS) 48,15%.

Na wysokość wartości zagrożonej (VaR) miały wpływ w przeważającej mierze portfele instrumentów wrażliwych na stopę procentową (głównie na stopy krajowe), takich jak dłużne papiery wartościowe, transakcje wymiany stóp procentowych oraz, w drugiej kolejności, portfele instrumentów wrażliwych na kursy walutowe, takich jak opcje walutowe oraz transakcje wymiany walut. Pozostałe grupy czynników ryzyka miały relatywnie mniejszy wpływ na wartość VaR.

Test warunków skrajnych. Dodatkowymi miarami ryzyka rynkowego, uzupełniającymi pomiar wartości zagrożonej, są testy warunków skrajnych, które pokazują hipotetyczną zmianę bieżącej wyceny portfeli Banku, które nastąpiłyby w skutek wystąpienia tzw. scenariuszy stres testowych, czyli przyjęcia przez czynniki ryzyka wyspecyfikowanych skrajnych wartości w horyzoncie jednodniowym. Bank stosuje dwie metody przeprowadzania testów warunków skrajnych: jedną, w której scenariusze zmian czynników ryzyka zostały skonstruowane na podstawie dużych zmian parametrów rynkowych zaobserwowanych w przeszłych rynkowych sytuacjach kryzysowych, oraz drugą, w której scenariusze składają się z dużych, ekstremalnie skorelowanych zmian, jednakowych w każdej grupie, wartości czynników ryzyka. Na wartości testu warunków skrajnych nałożony jest limit, który ma charakter liczby kontrolnej. Średnia wartość testu warunków skrajnych (opartych na zaobserwowanych przeszłych sytuacjach kryzysowych) wynosiła w 2010 roku dla portfeli Departamentu Rynków Finansowych 11,7 mln zł (w 2009 roku - 12 mln zł), a dla portfeli Departamentu Skarbu 72,0 mln zł (w 2009 roku - 44 mln zł).

3.5 Ryzyko walutowe

Bank jest narażony na wpływ zmian kursów walutowych. Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Banku na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku. Tabele te przedstawiają aktywa i zobowiązania Banku według wartości bilansowej, w podziale walutowym.

31.12.2010	PLN	EUR	USD	CHF	GBP	Inne	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	2 246 879	38 595	5 577	117	469	49 035	2 340 672
Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym	3 686	-	-	-	-	-	3 686
Należności od banków	1 361 878	1 734 630	304 095	2 020	14 266	347 283	3 764 172
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 729 667	1 100	263	-	-	-	1 731 030
Pochodne instrumenty finansowe	1 038 838	99 766	62 728	3 632	-	16 601	1 221 565
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	21 873 025	5 107 488	1 511 968	21 864 363	26 121	1 279 371	51 662 336
Lokacyjne papiery wartościowe	19 100 913	80 560	14 101	-	-	-	19 195 574
Aktywa zastawione	1 828 724	-	-	-	-	-	1 828 724
Inwestycje w jednostki zależne	427 345	37 959	-	-	-	26 457	491 761
Wartości niematerialne	378 581	370	-	-	-	1 030	379 981
Rzeczowe aktywa trwałe	514 663	7 517	-	-	-	12 270	534 450
Pozostałe aktywa, w tym aktywa podatkowe	353 142	5 341	22	297	10	7 891	366 703
Aktywa razem	50 857 341	7 113 326	1 898 754	21 870 429	40 866	1 739 938	83 520 654
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banku centralnego	-	79	-	-	-	-	79
Zobowiązania wobec innych banków	2 997 018	2 178 680	1 126 648	18 578 614	2	-	24 880 962
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	1 255 071	59 520	39 939	1 687	-	5 690	1 361 907
Zobowiązania wobec klientów	38 729 480	4 964 688	708 047	37 826	81 009	2 546 297	47 067 347
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	3 010 127	-	-	3 010 127
Pozostałe zobowiązania, w tym zobowiązania podatkowe	553 774	11 408	2 771	296	1	24 966	593 216
Rezerwy	67 424	3 490	4 875	-	19	250	76 058
Zobowiązania razem	43 602 767	7 217 865	1 882 280	21 628 550	81 031	2 577 203	76 989 696
Pozycja bilansowa netto							
Pozycja bilansowa netto	7 254 574	(104 539)	16 474	241 879	(40 165)	(837 265)	6 530 958
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	10 050 146	726 950	118 902	81	4 319	126 213	11 026 611
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	1 692 302	604 575	158 038	137	46	8 400	2 463 498

31.12.2009	PLN	EUR	USD	CHF	GBP	Inne	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	3 672 075	31 391	4 825	106	287	63 308	3 771 992
Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym	9 134	-	-	-	-	-	9 134
Należności od banków	902 681	238 867	143 151	407	932	1 211 359	2 497 397
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 232 928	-	1 864	-	-	-	1 234 792
Pochodne instrumenty finansowe	1 799 707	40 802	64 236	3 004	-	24 119	1 931 868
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	18 373 160	3 524 005	1 475 285	19 957 174	25 947	905 129	44 260 700
Lokacyjne papiery wartościowe	13 301 930	82 392	13 403	-	-	-	13 397 725
Aktywa zastawione	3 513 782	-	-	-	-	-	3 513 782
Inwestycje w jednostki zależne	414 652	39 377	-	-	-	26 680	480 709
Wartości niematerialne	394 439	568	-	-	-	1 114	396 121
Rzeczowe aktywa trwałe	532 282	9 535	-	-	-	14 047	555 864
Pozostałe aktywa, w tym aktywa podatkowe	549 652	2 702	19	1	8	4 715	557 097
Aktywa razem	44 696 422	3 969 639	1 702 783	19 960 692	27 174	2 250 471	72 607 181
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	2 003 440	343	-	-	-	-	2 003 783
Zobowiązania wobec innych banków	1 511 696	996 680	288 302	16 375 201	-	13 070	19 184 949
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	1 764 596	120 885	41 893	-	-	5 775	1 933 149
Zobowiązania wobec klientów	33 511 549	4 614 057	698 748	24 881	53 852	3 511 325	42 414 412
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	2 631 951	-	-	2 631 951
Pozostałe zobowiązania, w tym zobowiązania podatkowe	477 457	6 122	3 134	-	1	29 808	516 522
Rezerwy	95 042	10 044	113	-	-	3 590	108 789
Zobowiązania razem	39 363 780	5 748 131	1 032 190	19 032 033	53 853	3 563 568	68 793 555
Pozycja bilansowa netto	5 332 642	(1 778 492)	670 593	928 659	(26 679)	(1 313 097)	3 813 626
Zobowiązania do udzielenia kredytów oraz pozostałe udzielone zobowiązania finansowe	8 628 591	762 317	177 805	1 024	4 150	98 386	9 672 273
Gwarancje, akcepty bankowe i akredytywy	1 385 764	807 349	164 490	52	739	274	2 358 668

3.6 Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej w BRE Banku zarządzane jest w oparciu o miary ryzyka takie jak: luka niedopasowania terminów przeszacowania oraz liczony na jej bazie dochód odsetkowy narażony na ryzyko („EaR”). Na podstawie wspomnianych miar wykonywane są również analizy typu stress test.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku nagła, trwała i o niekorzystnym kierunku zmiana rynkowych stóp procentowych o 100 p.b. dla wszystkich terminów zapadalności spowodowałaby zmniejszenie rocznego dochodu odsetkowego, w okresie 12 miesięcy następujących po dniu bilansowym („EaR”) o:

31.12.2010		31.12.2009	
w mln zł	dla waluty	w mln zł	dla waluty
35,83	PLN	7,47	PLN
4,56	EUR	0,13	EUR
0,12	USD	1,46	USD
16,28	CHF	14,18	CHF
5,49	CZK	5,09	CZK

Do wyliczenia tych wartości przyjęto założenie, że struktura aktywów i zobowiązań finansowych ujętych w sprawozdaniu według stanu na prezentowane powyżej daty, będzie niezmienna przez okres roku, a Bank nie podejmie żadnych działań w celu zmiany związanej z nimi ekspozycji na ryzyko zmiany stopy procentowej.

Dodatkowo monitorowana jest struktura księgi bankowej w zakresie ryzyka bazowego, ryzyka krzywej dochodowości oraz ryzyka opcji klienta.

Bank przeprowadza również szereg kalkulacji zmian wartości ekonomicznej portfela bankowego o charakterze scenariuszy testu warunków skrajnych. Zmiana wartości ekonomicznej portfela bankowego w wyniku stress testu, który zakłada scenariusz negatywnej zmiany stóp procentowych dla danej waluty o 200 punktów bazowych wynosiła na koniec 2010 roku 293 mln PLN, a dla portfela instrumentów dostępnych do sprzedaży 310 mln PLN. Przy kalkulacji tych wartości nie uwzględnia się korelacji pomiędzy walutami oraz zakłada się, że przy małych wartościach stóp, ich spadek nie może osiągnąć wartości mniejszej lub równej zero.

Poniższe tabele przedstawiają ekspozycję Banku na ryzyko stopy procentowej. Tabele te przedstawiają instrumenty finansowe Banku według wartości bilansowej, w podziale według wcześniejszego z dwóch terminów: zmiany oprocentowania przewidzianego w umowie lub terminu wymagalności.

31.12.2010	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	2 173 759	-	-	-	-	166 913	2 340 672
Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym	-	3 686	-	-	-	-	3 686
Należności od banków	2 671 553	630 608	415 383	-	-	46 628	3 764 172
Papiery wartościowe (przeznaczone do obrotu, lokacyjne oraz aktywa zastawione)	11 798 892	2 098 104	2 492 252	5 118 756	991 355	747 730	23 247 089
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	48 421 374	1 538 264	654 002	378 696	931	669 069	51 662 336
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	254 484	225 102	464 130	179 176	16 517	386 568	1 525 977
Aktywa razem	65 320 062	4 495 764	4 025 767	5 676 628	1 008 803	2 016 908	82 543 932
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banku centralnego	79	-	-	-	-	-	79
Zobowiązania wobec innych banków	10 980 806	13 302 957	595 685	-	-	1 514	24 880 962
Zobowiązania wobec klientów	42 098 059	2 984 969	1 125 640	191 279	615 657	51 743	47 067 347
Zobowiązania podporządkowane	1 079 035	1 931 092	-	-	-	-	3 010 127
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	273 201	225 693	629 090	196 416	18 164	592 793	1 935 357
Zobowiązania razem	54 431 180	18 444 711	2 350 415	387 695	633 821	646 050	76 893 872
Luka bilansowa	10 888 882	(13 948 947)	1 675 352	5 288 933	374 982		

31.12.2009	Do 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	Powyżej 5 lat	Pozycje nieodsetkowe	Razem
Aktywa							
Kasa, operacje z bankiem centralnym	1 039 161	-	-	-	-	2 732 831	3 771 992
Weksle uprawnione do redyskontowania w banku centralnym	-	9 134	-	-	-	-	9 134
Należności od banków	743 067	1 292 782	168 775	-	-	292 773	2 497 397
Papiery wartościowe (przeznaczone do obrotu, lokacyjne oraz aktywa zastawione)	11 131 153	3 433 514	2 668 109	29 755	754 548	609 929	18 627 008
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	40 703 173	1 461 000	406 382	869 669	3 215	817 261	44 260 700
Inne aktywa oraz pochodne instrumenty finansowe	292 130	429 677	725 552	301 955	25 656	605 020	2 379 990
Aktywa razem	53 908 684	6 626 107	3 968 818	1 201 379	783 419	5 057 814	71 546 221
Zobowiązania							
Zobowiązania wobec banku centralnego	2 003 440	-	-	-	-	343	2 003 783
Zobowiązania wobec innych banków	7 633 390	10 796 283	619 129	-	-	136 147	19 184 949
Zobowiązania wobec klientów	34 290 934	5 098 847	2 324 377	128 892	343 421	227 941	42 414 412
Zobowiązania podporządkowane	472 965	2 158 986	-	-	-	-	2 631 951
Pozostałe zobowiązania oraz pochodne instrumenty finansowe	262 239	454 189	760 657	305 544	25 816	641 147	2 449 592
Zobowiązania razem	44 662 968	18 508 305	3 704 163	434 436	369 237	1 005 578	68 684 687
Luka bilansowa	9 245 716	(11 882 198)	264 655	766 943	414 182		

3.7 Ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności (funding) jest zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności.

Na proces zapewnienia płynności finansowej Banku składają się następujące podprocesy:

- zarządzanie ryzykiem płynności, czyli podejmowanie działań zapobiegawczych, mających na celu niedopuszczenie do wystąpienia zagrożenia utraty płynności,
- monitorowanie sytuacji płynnościowej Banku.

Proces zarządzania ryzykiem płynności w Banku odbywa się na dwóch poziomach:

- strategicznym, umożliwiającym zapewnienie płynności finansowej w dłuższym horyzoncie czasowym i obejmującym aspekt prognostyczny,
- operacyjnym, pozwalającym na śledzenie ekspozycji płynnościowej dla celów zabezpieczania płynności natychmiastowej i bieżącej.

Zarządzanie ryzykiem płynności finansowej na poziomie strategicznym realizuje się w Banku poprzez decyzje ALCO i Komitetu Ryzyka i dotyczy między innymi:

- ustalania struktury i wysokości strategicznych limitów ryzyka,
- ustalania struktury i minimalnej wielkości rezerw płynnościowych Banku,
- akceptacji metod pomiaru ryzyka płynności finansowej i form sprawozdawczości,
- neutralizacji sytuacji awaryjnej związanej z zagrożeniem utraty płynności,

- e) ustalania strategii Banku odnośnie struktury aktywów, długu, kapitału oraz zobowiązań i pozycji pozabilansowych,
- f) określania strategii długoterminowego finansowania.

Zarządzanie ryzykiem płynności finansowej na poziomie operacyjnym odbywa się w Banku w Departamencie Skarbu w zakresie:

- a) zapewnienia środków do rozliczeń na rachunkach Banku (np. rachunki nostro),
- b) realizacji strategicznych zaleceń ALCO,
- c) kształtowania struktury przyszłych przepływów pieniężnych, w ramach limitów nałożonych przez Komitet Ryzyka,
- d) utrzymywania określonych wielkości portfeli papierów wartościowych (aktywów płynnych), stanowiących zabezpieczenie płynności, w ramach limitów nałożonych przez Komitet Ryzyka,
- e) utrzymywania wielkości innych parametrów na poziomie wyznaczonym przez limity nałożone przez ALCO i Komitet Ryzyka,
- f) realizacji procedur awaryjnych zmierzających do neutralizacji sytuacji awaryjnej związanej z zagrożeniem utraty płynności finansowej.

Bank monitoruje płynność finansową w trybie dziennym, wykorzystując metody oparte o analizę przepływów pieniężnych. Pomiar ryzyka płynności bazuje na modelu nadzorczym oraz wewnętrznym, który został zbudowany na podstawie analiz specyfiki Banku, zmienności bazy depozytowej, koncentracji finansowania oraz planowanego rozwoju poszczególnych pozycji. Codziennemu monitorowaniu poddawane są: wartość niedopasowania w określonych przedziałach czasowych (luka), poziom rezerw płynnościowych Banku oraz stopień wykorzystania wewnętrznych limitów płynnościowych. Bank ocenia na bieżąco swą sytuację płynnościową oraz prawdopodobieństwo jej pogorszenia, stosując metody scenariuszowe w tym scenariusze typu stress test.

Bank na bieżąco monitoruje również poziom koncentracji finansowania, szczególnie w zakresie bazy depozytowej oraz stan rezerw płynnościowych.

Dla potrzeb zabezpieczenia płynności Banku, Bank ustala źródła bieżącego i awaryjnego zasilania płynnościowego Banku, zwane rezerwami płynnościowymi. Bank posiada ustalone procedury postępowania awaryjnego na wypadek znacznego pogorszenia się stanu płynności finansowej Banku.

Dla potrzeb bieżącego monitorowania płynności Bank kalkuluje wartości urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych. Luka urealniona jest kalkulowana na bazie przepływów kontraktowych (Nota 3.7.1). Urealniane są przede wszystkim przepływy w portfelu depozytów klientów niebankowych, w portfelu kredytów w rachunkach bieżących oraz przepływy portfela kredytów terminowych (założenie o stabilności). Przy kalkulacji możliwości płynnościowych Bank bierze pod uwagę niską płynność papierów w czasach kryzysu oraz niską skłonnością banków do wzajemnego pożyczania środków na rynku pieniężnym. W związku z czym, zakłada się, że najbardziej pewnym źródłem pozyskania środków pozostaje NBP (zastaw papierów pod kredyt lombardowy).

Wartość urealnionej, skumulowanej luki niedopasowania przepływów pieniężnych (w mln zł)		
Przedział czasowy	31.12.2010	31.12.2009
do 3 dni roboczych	8 854	5 405
do 7 dni kalendarzowych	16 905	2 686
do 15 dni kalendarzowych	17 218	11 223
do 1 miesiąca	18 765	12 336
do 2 miesięcy	18 941	13 421
do 3 miesięcy	19 125	14 119
do 4 miesięcy	18 637	14 241
do 5 miesięcy	18 948	14 329
do 6 miesięcy	19 131	14 368
do 7 miesięcy	19 231	13 115
do 8 miesięcy	19 309	13 253
do 9 miesięcy	19 370	13 268
do 10 miesięcy	19 667	11 887
do 11 miesięcy	19 361	11 942
do 12 miesięcy	17 812	12 475

W prezentowanych okresach płynność Banku utrzymywała się na bezpiecznym poziomie. Powyższe wartości należy interpretować jako nadwyżki płynności w wymienionych przedziałach czasowych.

Analizując sytuację płynnościową Banku w okresie kryzysu na rynkach finansowych, należy podkreślić, że:

- struktura finansowania była stabilna. Największy w niej udział miał portfel depozytów bieżących i terminowych klientów niebankowych. Drugim pod względem wielkości źródłem finansowania, o stale rosnącym udziale w strukturze finansowania, był portfel długoterminowych pożyczek od banków (powyżej 1 roku), w tym głównie od Commerzbanku (Nota 28). Wspomniane pożyczki, łącznie z pożyczkami podporządkowanymi (Nota 30) stanowiły podstawowe źródło finansowania portfela kredytów hipotecznych w CHF. Uzależnienie BRE Banku od finansowania z Money Market było nieznaczne (<2,5 % całości struktury finansowania) i w całości było konsekwencją pełnienia funkcji „market makera” na rynku transakcji międzybankowych.
- BRE Bank, który analizuje ryzyko płynności w trybie dziennym, zwiększył w czasie kryzysu liczbę i zakres analiz scenariuszowych, szczególnie typu stress test. Wyniki tych scenariuszy były regularnie prezentowane i omawiane na posiedzeniach ALCO, Komitetu Ryzyka oraz Zarządu. Bardzo szczegółowej analizie, w kontekście stabilności, poddawane były portfele - kredytowy i depozytowy. Przy Komitecie ALCO działa powołana przez niego Grupa Robocza, która objęła swoim działaniem analizę bazy depozytowej Banku wraz z przygotowaniem rekomendacji dla ALCO i Zarządu w zakresie polityki cenowej, struktury produktowej i walutowej. Obserwując pierwsze symptomy „wojny depozytowej” zostały zaproponowane działania mające na celu zatrzymanie obserwowanego odpływu środków z rachunków terminowych oraz ustabilizowanie i zwiększenie bazy depozytowej. Zainicjowane działania odniosły oczekiwany skutek. Również portfel papierów wartościowych, stanowiący ważne źródło pozyskania płynności w czasach kryzysu poddawany był szczegółowym analizom.
- Zarząd Banku uzgodnił z głównym akcjonariuszem (Commerzbank) strategię finansowania portfela kredytów hipotecznych w CHF. Uwzględniając utrzymującą się sytuację „ograniczonego zaufania” na rynku międzybankowym zdecydowano o dalszym finansowaniu długoterminowych aktywów w CHF poprzez bezpośrednie linie kredytowe pozyskane w ramach grupy kapitałowej. Zapadające finansowanie było sukcesywnie zastępowane nowymi długoterminowymi kredytami.
- W 2010 roku Bank utrzymywał wysoki portfel płynnych papierów skarbowych i pieniężnych zakładając, że jedynym, skutecznym sposobem uzyskania środków w wyniku upłynniania papierów wartościowych jest kredyt lombardowy w Narodowym Banku Polskim. Kroki te zostały podjęte wobec sytuacji wysychającej płynności na rynku międzybankowym, niepewności, co do przyszłych decyzji deponentów oraz materializującego się ryzyka kredytowego w sektorze bankowym.

3.7.1 Przepływy środków pieniężnych z transakcji na niepochodnych instrumentach finansowych

Poniższa tabela zawiera wartości przepływów środków pieniężnych wymaganych do zapłacenia przez Bank, wynikających z zobowiązań finansowych. Przepływy zaprezentowano na datę bilansową w podziale według pozostałego umownego terminu wymagalności. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego. Kwoty ujawnione w analizie terminów wymagalności to umowne niezdykontowane przepływy środków pieniężnych.

Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności) na dzień 31.12.2010 r.

	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec banku centralnego	79	-	-	-	-	79
Zobowiązania wobec innych banków	3 775 812	74 072	2 805 425	12 033 597	7 492 253	26 181 159
Zobowiązania wobec klientów	42 012 328	2 577 968	1 267 229	339 072	1 323 278	47 519 875
Zobowiązania podporządkowane	1 083 167	6 779	19 045	101 181	1 976 002	3 186 174
Pozostałe zobowiązania	379 239	58	458	666	70	380 491
Zobowiązania razem	47 250 625	2 658 877	4 092 157	12 474 516	10 791 603	77 267 778

Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)

	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Aktywa razem	19 980 485	3 113 249	13 528 460	23 209 714	37 487 849	97 319 757
Luka płynności netto	(27 270 140)	454 372	9 436 303	10 735 198	26 696 246	20 051 979

Zobowiązania (według umownych terminów wymagalności) na dzień 31.12.2009 r.

	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania wobec banku centralnego	2 007 327	-	-	-	-	2 007 327
Zobowiązania wobec innych banków	1 602 898	45 776	3 156 035	14 799 367	-	19 604 076
Zobowiązania wobec klientów	34 184 201	4 972 824	2 493 075	297 266	709 986	42 657 352
Zobowiązania podporządkowane	-	5 803	17 732	94 205	2 693 870	2 811 610
Pozostałe zobowiązania	367 991	78	590	1 229	81	369 969
Zobowiązania razem	38 162 417	5 024 481	5 667 432	15 192 067	3 403 937	67 450 334

Aktywa (według oczekiwanych terminów zapadalności)

	14 858 463	4 769 719	10 718 942	16 218 834	38 161 367	84 727 325
Aktywa razem						
Luka płynności netto	(23 303 954)	(254 762)	5 051 510	1 026 767	34 757 430	17 276 991

Aktywa, zapewniające realizację wszystkich zobowiązań oraz zobowiązań do udzielenia kredytów, obejmują gotówkę, środki pieniężne w banku centralnym, środki w drodze oraz obligacje skarbowe i inne uznane obligacje, należności od banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom.

W normalnej działalności część z kredytów udzielonych klientom, których umowny termin spłaty przypadał w ciągu roku, zostanie przedłużona.

Ponadto, część dłużnych papierów wartościowych oraz obligacji skarbowych została zastawiona jako zabezpieczenie zobowiązań. Bank mógłby zapewnić środki pieniężne na nieoczekiwane wypływy netto, sprzedając papiery wartościowe oraz korzystając z innych źródeł finansowania, takich jak rynek papierów zabezpieczonych aktywami.

3.7.2 Przepływy środków pieniężnych z pochodnych instrumentów finansowych

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach netto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank na bazie netto należą:

- pochodne transakcje *futures*,
- kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),
- opcje,
- warrant,
- kontrakty *swap* na stopę procentową (IRS),
- kontrakty *swap* na stopę procentową w walucie obcej (CIRS),
- kontrakty *forward* na papiery wartościowe.

W poniższej tabeli przedstawiono pochodne zobowiązania finansowe Banku, które będą rozliczone na bazie netto, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego. Ujawnione w tabeli kwoty są niezdyktowanymi umownymi wypływami środków pieniężnych.

31.12.2010

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	3 532	5 593	5 330	754	-	15 209
Kontrakty Overnight Index Swap (OIS)	4 695	997	1 632	-	-	7 324
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	41 583	86 467	196 608	413 249	45 403	783 310
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	-	6 107	110 851	139 222	-	256 180
Opcje	11 364	24 021	70 707	3 221	9 904	119 217
Pochodne transakcje futures	-	445	-	-	-	445
Inne	602	-	-	-	-	602
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	61 776	123 630	385 128	556 446	55 307	1 182 287

31.12.2009

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	18 217	31 061	11 807	548	-	61 633
Kontrakty Overnight Index Swap (OIS)	124	3 045	362	-	-	3 531
Kontrakty swap na stopę procentową (IRS)	84 240	183 592	370 135	423 876	48 210	1 110 053
Kontrakty swap na stopę procentową w walucie obcej (CIRS)	-	9 880	83 055	172 852	-	265 787
Opcje	24 720	47 360	158 629	22 999	11 805	265 513
Pochodne transakcje futures	-	68	21	-	-	89
Inne	1 678	-	-	-	-	1 678
Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie netto razem	128 979	275 006	624 009	620 275	60 015	1 708 284

Pochodne instrumenty finansowe rozliczane w kwotach brutto

Do pochodnych instrumentów finansowych rozliczanych przez Bank na bazie brutto należą pochodne walutowe instrumenty finansowe: walutowe kontrakty *forward* oraz walutowe kontrakty *swap*.

W poniższej tabeli przedstawiono pochodne zobowiązania/należności finansowe Banku, które będą rozliczone na bazie brutto, pogrupowane w odpowiednich pozostałych umownych terminach zapadalności na datę bilansową. Kwoty denominowane w walutach obcych zostały przeliczone na złote według średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

31.12.2010

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie brutto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	5 549 902	2 991 684	2 940 830	105 999	-	11 588 415
- wpływy	5 514 714	2 994 451	2 915 314	103 342	-	11 527 821

31.12.2009

Pochodne instrumenty finansowe, które będą rozliczone na bazie brutto	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 miesięcy do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Pochodne instrumenty walutowe:						
- wypływy	5 222 095	2 653 672	2 857 443	335 315	-	11 068 525
- wpływy	5 181 306	2 694 342	2 890 730	346 182	-	11 112 560

Kwoty ujawnione w tabeli to niezdyskontowane umowne wypływy/wpływy pieniężne.

Wartości zaprezentowane w powyższej tabeli to nominalne kwoty przepływów pozostające do rozliczenia z tytułu pochodnych walutowych instrumentów finansowych, podczas gdy w Nocie 20 zostały zaprezentowane wartości nominalne wszystkich umownie otwartych transakcji pochodnych.

Szczegółowe informacje dotyczące ryzyka płynności pozycji pozabilansowych przedstawiono w nodzie 35.

3.8 Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wartość godziwa to kwota, za jaką składnik aktywów mógłby być wymieniony, lub zobowiązanie wykonane, pomiędzy dobrze poinformowanymi i zainteresowanymi stronami w bezpośrednio zawartej transakcji, innej niż sprzedaż pod przymusem lub likwidacja i jest najlepiej odzwierciedlona przez cenę rynkową, jeśli jest dostępna.

Zgodnie z praktykami rynkowymi Bank wycenia instrumenty finansowe, w których utrzymuje otwarte pozycje, stosując ceny rynkowe (wycena do rynku) lub uznane w praktyce rynkowej modele wyceny (wycena z modelu) zasilane cenami lub parametrami rynkowymi, a w nielicznych przypadkach parametrami estymowanymi wewnątrznie przez Bank. Wszystkie otwarte pozycje w instrumentach pochodnych (walutowych i stopy procentowej) są wyceniane odpowiednimi modelami rynkowymi, które są zasilane cenami lub parametrami obserwowalnymi przez rynek. Papiery komercyjne emitentów krajowych są wyceniane z modelu (dyskontowanie przepływów finansowych), który oprócz rynkowej krzywej stóp procentowych używa spreadów kredytowych wyznaczonych wewnątrznie.

Bank przyjął założenie, że wartość godziwa instrumentów finansowych o zmiennej stopie procentowej oraz instrumentów o stałej stopie procentowej krótkoterminowych (poniżej 1 roku) jest równa ich wartości bilansowej.

Ponadto Bank przyjął założenie, że szacunkowa wartość godziwa instrumentów o stałym oprocentowaniu powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Czynniki dyskontujące przyjęte do dyskontowania środków pieniężnych dla tych instrumentów finansowych oparte są na krzywej zerokuponowej.

W tabeli poniżej przedstawiono podsumowanie wartości bilansowych i godziwych dla każdej grupy aktywów i zobowiązań finansowych, które nie zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku według ich wartości godziwej.

	31.12.2010		31.12.2009	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe				
Należności od banków	3 764 172	3 764 171	2 497 397	2 497 398
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	51 662 336	51 653 552	44 260 700	44 289 751
Klienci indywidualni	32 546 675	32 546 419	28 063 197	28 063 634
należności bieżące	3 541 703	3 541 703	3 649 451	3 649 451
kredyty terminowe w tym:	29 004 972	29 004 716	24 413 746	24 414 183
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	26 082 976	26 082 846	22 319 761	22 319 862
Klienci korporacyjni	17 051 373	17 043 966	14 639 756	14 667 335
należności bieżące	2 779 165	2 779 165	2 851 535	2 851 535
kredyty terminowe	10 933 891	10 926 484	11 434 413	11 461 992
- udzielone dużym klientom	4 442 230	4 436 751	4 687 884	4 691 938
- udzielone średnim i małym klientom	6 491 661	6 489 733	6 746 529	6 770 054
transakcje reverse repo /buy sell back	3 338 317	3 338 317	353 808	353 808
Klienci budżetowi	1 396 173	1 395 052	741 226	742 261
Inne należności	668 115	668 115	816 521	816 521
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania wobec innych banków	24 880 962	24 881 459	19 184 949	19 185 040
Zobowiązania wobec klientów	47 067 347	47 042 843	42 414 412	42 539 929

Poniżej zaprezentowane są główne założenia i metody wykorzystane przez Bank podczas szacowania wartości godziwej instrumentów finansowych:

Należności od banków. Wartością godziwą lokat o zmiennym oprocentowaniu oraz lokat o stałym oprocentowaniu poniżej 1 roku jest ich wartość bilansowa.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom są wykazywane w wartości netto po uwzględnieniu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Wartość godziwa kredytów i pożyczek udzielonych klientom o stałej stopie procentowej powyżej 1 roku została wyliczona jako zdyskontowana, w oparciu o krzywą zerokuponową (z uwzględnieniem marży kredytowej), wartość oczekiwanych przyszłych płatności do otrzymania zarówno z tytułu kapitału jak i odsetek. Zakłada się, że spłaty kredytów i pożyczek następować będą w terminach uzgodnionych w umowach. Wartość godziwa kredytów nieregularnych jest równa ich wartości bilansowej netto, która uwzględnia wszelkie przesłanki wskazujące na utratę wartości kredytów. Tak oszacowana wartość godziwa kredytów i pożyczek odzwierciedla zmianę w poziomie ryzyka kredytowego od czasu udzielenia kredytu oraz zmiany poziomu stóp procentowych w przypadku kredytów o stałej stopie procentowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Notowane instrumenty finansowe Banku dostępne do sprzedaży są wyceniane według wartości godziwej. Wartość godziwa dłużnych papierów wartościowych nienotowanych na aktywnym rynku ustalana jest przy zastosowaniu krzywej zerokuponowej z uwzględnieniem marży kredytowej. Model wyznaczania marży kredytowej dla nie płynnych papierów komercyjnych przedsiębiorstw został rozszerzony tak, aby bardziej precyzyjnie uwzględnić element kosztu straty nieoczekiwanej. Powyższy składnik począwszy od listopada 2008 roku wyznaczany jest przez udział w kredytowej wartości zagrożonej - CVAR (modelowanej za pomocą zmodyfikowanego CR+ przy poziomie ufności 99,90%) ryzyka danej emisji jako miary wielkości kapitału ekonomicznego na pokrycie straty nieoczekiwanej oraz przez wymagany zwrot z takiego kapitału (określony na bazie modelu CAPM), jako miary alternatywnego kosztu ryzyka danej emisji.

Zobowiązania finansowe. Instrumenty finansowe po stronie zobowiązań to:

- Kredyty zaciągnięte
- Depozyty

Wartość godziwa dla powyższych zobowiązań finansowych o stałej stopie procentowej powyżej 1 roku opiera się na zdyskontowanych przepływach pieniężnych z tytułu kapitału i odsetek przy zastosowaniu czynnika dyskontującego wyliczonego w oparciu o krzywą zerokuponową.

Bank przyjął, że wartość godziwa dla powyższych instrumentów o zmiennej stopie procentowej lub o stałej stopie procentowej, ale poniżej 1 roku jest równa ich wartości bilansowej.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe związana z pozycjami pozabilansowymi. Na dzień 31 grudnia 2010 roku wartość godziwa gwarancji finansowych wynosiła 4 242 tys. zł (31 grudnia 2009 r. - 7 506 tys. zł).

W tabeli poniżej przedstawiono hierarchię wartości godziwej dla aktywów i zobowiązań finansowych, które zostały wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku według wartości godziwej.

31.12.2010	W tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
Aktywa finansowe				
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	2 749 688	2 220 974	-	528 714
Dłużne*	2 749 688	2 220 974	-	528 714
Pochodne instrumenty finansowe	1 221 565	48 940	1 172 625	-
Lokacyjne papiery wartościowe	20 005 640	11 015 350	8 236 327	753 963
Dłużne*	19 749 672	11 003 023	7 993 922	752 727
Kapitałowe	255 968	12 327	242 405	1 236
Aktywa finansowe razem	23 976 893	13 285 264	9 408 952	1 282 677
Zobowiązania finansowe				
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	1 361 907	600	1 361 307	-
Zobowiązania finansowe razem	1 361 907	600	1 361 307	

* wartości obejmują aktywa zastawione

<u>Transfer między poziomami</u>	Transfer do poziomu 1	Transfer z poziomu 1	Transfer do poziomu 2	Transfer z poziomu 2
Lokacyjne papiery wartościowe	589	-	113 919	-
Dłużne	-	-	-	-
Kapitałowe	589	-	113 919	-

W 2010 roku dokonano transferu do poziomu 1 wartości akcji PZU SA, w związku z wejściem spółki na giełdę oraz transferu do poziomu 2 wartości certyfikatów inwestycyjnych BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych.

Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej na poziomie 3	Dłużne papiery przeznaczone do obrotu	Dłużne lokacyjne papiery wartościowe	Kapitałowe lokacyjne papiery wartościowe
Bilans otwarcia	767 872	661 251	115 755
Zyski i straty	1 744	11 448	-
Ujęte w rachunku zysków i strat	1 744	-	-
Ujęte w całkowitych dochodach	-	11 448	-
Zakupy	10 417 252	629 159	-
Sprzedaże	(10 669 525)	(549 485)	-
Rozliczenia	11 371	354	(11)
Transfery z poziomu 3	-	-	(114 508)
Bilans zamknięcia	528 714	752 727	1 236

31.12.2009	W tym:	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
		Ceny kwotowane na aktywnych rynkach	Techniki wyceny oparte na obserwowalnych danych rynkowych	Inne techniki wyceny
Aktywa finansowe				
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	2 001 105	1 233 233	-	767 872
Dłużne*	1 998 511	1 230 639	-	767 872
Kapitałowe	2 594	2 594	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	1 931 868	8 757	1 923 111	-
Lokacyjne papiery wartościowe	16 145 194	8 804 125	6 564 063	777 006
Dłużne*	16 018 568	8 793 254	6 564 063	661 251
Kapitałowe	126 626	10 871	-	115 755
Aktywa finansowe razem	20 078 167	10 046 115	8 487 174	1 544 878
Zobowiązania finansowe				
Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu	1 933 149	5 746	1 927 403	-
Zobowiązania finansowe razem	1 933 149	5 746	1 927 403	-

* wartości obejmują aktywa zastawione

Aktywa finansowe wycenione do wartości godziwej na poziomie 3	Dłużne papiery przeznaczone do obrotu	Dłużne lokacyjne papiery wartościowe	Kapitałowe lokacyjne papiery wartościowe
Bilans otwarcia	1 243 917	287 870	75 241
Zyski i straty	(3 721)	(159)	75 232
Ujęte w rachunku zysków i strat	(3 721)	-	-
Ujęte w całkowitych dochodach	-	(159)	75 232
Zakupy	11 045 891	373 200	193 595
Rozliczenia	(11 518 215)	340	(228 313)
Bilans zamknięcia	767 872	661 251	115 755

Na podstawie stosowanych przez Bank metod ustalania wartości godziwej, aktywa i zobowiązania finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- Poziom 1: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla tego samego instrumentu (bez modyfikacji);
- Poziom 2: ceny kwotowane na aktywnych rynkach dla podobnych instrumentów lub inne metody wyceny, dla których wszystkie istotne dane wejściowe bazują na obserwowalnych danych rynkowych;
- Poziom 3: metody wyceny, dla których przynajmniej jedna istotna dana wejściowa nie bazuje na obserwowalnych danych rynkowych.

Poziom 1

Na dzień 31 grudnia 2010 roku, na poziomie 1 hierarchii wartości Bank wykazał wartość godziwą obligacji rządowych i bonów skarbowych przeznaczonych do obrotu w kwocie 2 220 974 tys. zł (patrz Nota 19) oraz wartość godziwą lokacyjnych obligacji rządowych i bonów skarbowych w kwocie 10 875 174 tys. zł (31 grudnia 2009 r. odpowiednio: 1 230 639 tys. zł i 8 697 785 tys. zł). Poziom 1 obejmuje również wartość godziwą obligacji emitowanych przez banki zagraniczne w kwocie 94 346 tys. zł (31 grudnia 2009 r.: 95 469 tys. zł) oraz wartość godziwą obligacji emitowanych przez jednostki budżetu terenowego w kwocie 33 503 tys. zł (31 grudnia 2009 r.: 0 zł).

Instrumenty te zostały sklasyfikowane do poziomu 1, ponieważ ich wycena polega na bezpośrednim wykorzystaniu rynkowych bieżących cen tych instrumentów pochodzących z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Poziom 2

Poziom 2 hierarchii obejmuje w całości wartość godziwą bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w kwocie 7 993 922 tys. zł (31 grudnia 2009 r.: 6 564 063 tys. zł), których wycena oparta jest na modelu NPV (dyskontowania przyszłych przepływów finansowych), który zasilany jest krzywymi stóp procentowych wyznaczonymi w drodze transformacji kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych.

Ponadto do poziomu 2 Bank zalicza wycenę pochodnych instrumentów finansowych, do wyceny których stosowane są modele, zgodne ze standardami i praktykami rynkowymi w tym zakresie, które są zasilane parametrami pochodzącymi bezpośrednio z rynków (np. kursami wymiany walut, zmiennościami implikowanymi opcji walutowych, wartościami indeksów i akcji giełdowych) lub parametrami będącymi transformacjami kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych (np. krzywe stóp procentowych).

Dodatkowo w 2010 roku poziom 2 obejmuje wartość certyfikatów inwestycyjnych wyemitowanych przez BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych o wartości godziwej 242 405 tys. zł (31 grudnia 2009 r.: 113 919 tys. zł), które w roku 2009 wykazane były na poziomie 3.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku wartość certyfikatów inwestycyjnych została określona przez Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Ipopema SA, zarządzające BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych, w oparciu o wartość rynkową akcji spółki PZU SA stanowiących jedyne istotne aktywo BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych. Na koniec 2009 roku wyceny akcji PZU SA dokonała niezależna firma doradcza w oparciu o dane finansowe PZU SA, ceny rynkowe spółek ubezpieczeniowych stanowiących grupę rówieśniczą dla PZU SA oraz inne dostępne dane dotyczące PZU SA.

Poziom 3

Na poziomie 3 hierarchii wykazana jest wartość godziwa dłużnych komercyjnych papierów wartościowych emitowanych przez krajowe banki i przedsiębiorstwa (obligacje, listy zastawne i certyfikaty depozytowe) w kwocie 1 281 441 tys. zł (31 grudnia 2009 r.: 1 429 123 tys. zł).

Powyższe instrumenty dłużne zostały zaklasyfikowane do poziomu 3, ponieważ do ich wyceny, oprócz parametrów będącymi transformacjami kwotowań pochodzących bezpośrednio z aktywnych i płynnych rynków finansowych (krzywe stóp procentowych), wykorzystuje się również tzw. spread kredytowy, który jest szacowany przez Bank przy użyciu wewnętrznego modelu ryzyka kredytowego. Model ten wykorzystuje parametry (np. stopy zwrotu z zabezpieczeń, migracje ratingów, zmienności stóp defalutowości), które nie są obserwowane na aktywnych rynkach i w związku z tym zostały wyznaczone na podstawie analiz statystycznych.

W przypadku zwiększenia przyjętych do wyceny spreadów kredytowych o 20 punktów bazowych, wycena dłużnych komercyjnych papierów wartościowych byłaby niższa o 2,1 mln zł.

3.9 Pozostała działalność

Bank świadczy usługi przechowywania, powiernictwa, zarządzania przedsiębiorstwami, zarządzania inwestycyjnego oraz usługi doradcze na rzecz osób trzecich. W związku z wykonywaniem tych usług Bank podejmuje decyzje dotyczące alokacji oraz kupna i sprzedaży wielu różnych instrumentów finansowych. Aktywa przechowywane na zasadach powierniczych nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

4. Ważniejsze oszacowania i oceny dokonywane w związku z zastosowaniem zasad rachunkowości

Bank dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywanych w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się uzasadnione.

Utrata wartości kredytów i pożyczek

Bank przeprowadza przegląd swojego portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przynajmniej raz na kwartał. Aby ustalić, czy należy wykazać utratę wartości w rachunku zysków i strat, Bank ocenia czy istnieją jakiegokolwiek dane wskazujące na możliwe do zmierzenia zmniejszenie szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących portfela kredytowego. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których one następują, są poddawane regularnym przeglądom. Gdyby wartość bieżąca szacowanych przepływów pieniężnych dla portfela kredytów i pożyczek z rozpoznaną indywidualnie utratą wartości uległa zmianie o +/- 10%, to szacowana wielkość utraty wartości kredytów i pożyczek uległaby odpowiednio zmniejszeniu o 58,3 mln zł, lub zwiększeniu o 96,3 mln zł. Szacunek ten został przeprowadzony dla portfela kredytów i pożyczek, w przypadku których, utrata wartości rozpoznawana jest w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat i odzysków z zabezpieczeń.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując techniki wyceny. Wszystkie modele są zatwierdzane przed użyciem, a także kalibrowane w celu zapewnienia, że otrzymane wyniki odzwierciedlają faktyczne dane i porównywalne ceny rynkowe. W miarę możliwości w modelach wykorzystywane są wyłącznie dane możliwe do zaobserwowania, pochodzące z aktywnego rynku. Kwestia wpływu zmiany warunków rynkowych na wycenę księgi handlowej Banku, (do której zaliczane są między innymi instrumenty pochodne) została przedstawiona w Nocie 3.4.

5. Wynik z tytułu odsetek

	za okres	Rok kończący się 31 grudnia	
		2010	2009
Przychody z tytułu odsetek			
Kredyty i pożyczki z uwzględnieniem odwrócenia dyskonta dotyczącego odpisu z tytułu utraty wartości		2 003 143	2 051 630
Lokacyjne papiery wartościowe		793 803	543 863
Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe		112 666	145 954
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu		54 511	113 791
Pozostałe		9 549	10 535
Przychody z tytułu odsetek, razem		2 973 672	2 865 773
Koszty odsetek			
Z tytułu rozliczeń z bankami i klientami		(1 386 512)	(1 448 219)
Inne pożyczki		(50 157)	(58 116)
Z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		-	(171)
Pozostałe		(4 151)	(2 250)
Koszty odsetek, razem		(1 440 820)	(1 508 756)

W 2010 roku przychody z tytułu odsetek związane z aktywami finansowymi, które utraciły wartość, wyniosły 187 175 tys. zł (w 2009 r.: 83 519 tys. zł).

Wynik z tytułu odsetek w podziale na poszczególne sektory przedstawia się następująco:

	za okres	Rok kończący się 31 grudnia	
		2010	2009
Przychody z tytułu odsetek			
Od sektora bankowego		430 375	289 236
Od pozostałych podmiotów, w tym:		2 543 297	2 576 537
- od klientów indywidualnych		1 181 660	1 209 010
- od klientów korporacyjnych		774 059	831 560
- od sektora budżetowego		587 578	535 967
Przychody z tytułu odsetek, razem		2 973 672	2 865 773
Koszty odsetek			
Od sektora bankowego		(392 769)	(450 851)
Od pozostałych podmiotów, w tym:		(1 048 051)	(1 057 734)
- od klientów indywidualnych		(648 333)	(656 795)
- od klientów korporacyjnych		(372 746)	(358 191)
- od sektora budżetowego		(26 972)	(42 748)
Z tytułu emisji własnych		-	(171)
Koszty odsetek, razem		(1 440 820)	(1 508 756)

6. Wynik z tytułu opłat i prowizji

	za okres	Rok kończący się 31 grudnia	
		2010	2009
Przychody z tytułu opłat i prowizji			
Opłaty i prowizje z tytułu działalności kredytowej		223 683	186 262
Prowizje za obsługę kart płatniczych		321 626	289 104
Prowizje za prowadzenie rachunków		102 740	84 704
Prowizje za realizację przelewów		78 409	72 914
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji oraz operacji dokumentowych		39 952	45 220
Prowizje z działalności powierniczej		11 972	10 171
Pozostałe		115 668	89 557
Przychody z tytułu opłat i prowizji, razem		894 050	777 932
Koszty z tytułu opłat i prowizji			
Koszty obsługi i ubezpieczenia kart płatniczych		(187 586)	(188 796)
Koszty prowizji płacone na rzecz podmiotów zewnętrznych za sprzedaż produktów Banku		(86 434)	(111 400)
Uiszczone opłaty maklerskie		(4 493)	(5 004)
Uiszczone pozostałe opłaty		(81 596)	(73 503)
Koszty z tytułu opłat i prowizji, razem		(360 109)	(378 703)

7. Przychody z tytułu dywidend

	za okres	Rok kończący się 31 grudnia	
		2010	2009
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu		-	92
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży		19 277	59 646
Przychody z tytułu dywidend, razem		19 277	59 738

8. Wynik na działalności handlowej

	za okres	Rok kończący się 31 grudnia	
		2010	2009
Wynik z pozycji wymiany		357 027	402 115
Różnice kursowe netto z przeliczenia		437 799	(392 955)
Zyski z transakcji minus straty		(80 772)	795 070
Wynik na pozostałej działalności handlowej		35 491	(16 848)
Instrumenty odsetkowe		17 546	(24 760)
Instrumenty kapitałowe		2 173	1 683
Instrumenty na ryzyko rynkowe		15 772	6 229
Wynik na działalności handlowej, razem		392 518	385 267

Wynik z pozycji wymiany obejmuje zyski i straty z transakcji spot i kontraktów terminowych, opcji, kontraktów typu futures i przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych. Wynik z operacji instrumentami odsetkowymi obejmuje wynik z tytułu obrotu instrumentami rynku pieniężnego, wynik z kontraktów swap dla stóp procentowych, opcji i innych instrumentów pochodnych. Wynik z operacji instrumentami kapitałowymi obejmuje wycenę oraz wynik z tytułu globalnego obrotu kapitałowymi papierami wartościowymi. Wynik z operacji instrumentami na ryzyko rynkowe obejmuje wynik z kontraktów futures na obligacje, na indeks, opcji na papiery wartościowe, indeksy giełdowe i kontrakty futures, wynik z transakcji terminowych na papiery wartościowe oraz wynik z kontraktów futures towarowy i swap towarowy.

W 2010 roku ujęcie wyceny ryzyka kredytowego walutowych instrumentów pochodnych spowodowało zwiększenie wartości pozycji „Zyski z transakcji minus straty” o kwotę 4 493 tys. zł (w 2009 r. zmniejszenie o 31 629 tys. zł).

9. Pozostałe przychody operacyjne

za okres	Rok kończący się 31 grudnia	
	2010	2009
Przychody ze sprzedaży usług	23 013	23 653
Przychody z tytułu rozwiązania rezerw na przyszłe zobowiązania	16 791	25 655
Przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	1 327	2 246
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	157	2 496
Przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	23	86
Pozostałe	25 306	14 341
Pozostałe przychody operacyjne, razem	66 617	68 477

Przychody ze sprzedaży usług dotyczą usług niebankowych.

10. Ogólne koszty administracyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2010	2009
Koszty pracownicze	(550 430)	(453 149)
Koszty rzeczowe	(485 094)	(495 369)
Podatki i opłaty	(19 839)	(19 561)
Składka i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(20 473)	(21 867)
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(4 563)	(3 436)
Ogólne koszty administracyjne, razem	(1 080 399)	(993 382)

Pozycja „Koszty rzeczowe” obejmuje koszt rat leasingu operacyjnego środków trwałych (głównie nieruchomości) w wysokości 26 012 tys. zł (2009: 28 130 tys. zł).

Poniżej przedstawiono koszty pracownicze poniesione za 2010 rok i 2009 rok.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2010	2009
Koszty wynagrodzeń	(449 542)	(377 829)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(63 697)	(47 612)
Wynagrodzenie dotyczące płatności w formie akcji, w tym:	(8 807)	(2 388)
- płatności w formie akcji rozliczane w opcjach na akcje BRE Banku SA	(6 275)	(1 791)
- płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych	(2 532)	(597)
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników	(28 384)	(25 320)
Koszty pracownicze, razem	(550 430)	(453 149)

Płatności w formie akcji rozliczane w środkach pieniężnych dotyczą kosztów programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku w części opartej na akcjach Commerzbanku. W roku 2010 w pozycji tej ujęto rekompensatę w wysokości 794 736 zł wypłaconą w ramach rozliczenia bonusu za 2008 rok Panu Mariuszowi Grendowiczowi, pełniącemu funkcję Prezesa Banku do 2 sierpnia 2010 roku. Dodatkowo w roku 2009 Bank rozpoznał w pozostałych przychodach operacyjnych kwotę 5 462 tys. zł w związku z tym, iż faktycznie przyznane wynagrodzenia dotyczące płatności w formie akcji za rok 2008 okazały się niższe niż wcześniejsze szacunki. Szczegółowe informacje na temat programów motywacyjnych, których dotyczą wynagrodzenia regulowane w formie akcji, znajdują się w Nocie 39 „Zyski zatrzymane”.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku zatrudnienie w BRE Banku SA wynosiło 4 416 etatów - 5 300 osób (31 grudnia 2009 r.: 4 051 etatów - 4 901 osób).

11. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2010	2009
Odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania	(22 320)	(33 982)
Przekazane darowizny	(3 105)	(2 930)
Koszty z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów do zbycia	(1 868)	(1 477)
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	(1 513)	(556)
Koszty z tytułu utworzonych rezerw na pozostałe należności (poza kredytowymi)	(623)	(580)
Koszty z tytułu spisanych należności i zobowiązań przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	(21)	(23)
Koszty tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	-	(4 838)
Pozostałe koszty operacyjne	(24 123)	(13 834)
Pozostałe koszty operacyjne	(53 573)	(58 220)

W 2010 roku odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania obejmują kwotę 19 058 tys. zł rezerw na ryzyko prawne (Nota 32).

W 2009 roku odpisy z tytułu rezerw na przyszłe zobowiązania obejmują kwotę 31 854 tys. zł rezerw na zobowiązania Banku wynikające z zawartych umów oraz na zobowiązania z tytułu rozstrzygnięć sądowych w odniesieniu do nadpłat związanych z ubezpieczeniem pomostowych kredytów hipotecznych.

12. Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2010	2009
Odpisy netto na należności od banków (Nota 18)	(11 318)	(19 950)
Odpisy netto na zobowiązania warunkowe wobec banków (Nota 32)	-	542
Odpisy netto na kredyty i pożyczki udzielone klientom (Nota 21)	(572 211)	(957 437)
Odpisy netto na zobowiązania warunkowe wobec klientów (Nota 32)	21 587	10 193
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	(561 942)	(966 652)

13. Podatek dochodowy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2010	2009
Podatek dochodowy bieżący	(156 383)	(16 526)
Podatek dochodowy odroczony (Nota 33)	(7 854)	(25 209)
Podatek dochodowy, razem	(164 237)	(41 735)
Zysk przed opodatkowaniem	681 961	98 878
Podatek zgodnie ze stawką obowiązującą w Polsce w danym roku podatkowym (19%)	(129 573)	(18 787)
Dochody nie podlegające opodatkowaniu	8 475	16 291
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	(25 446)	(17 165)
Inne pozycje wpływające na wysokość obciążenia podatkowego	(7 013)	106
Straty oddziałów zagranicznych Banku	(10 680)	(22 180)
Obciążenie podatkowe, razem	(164 237)	(41 735)
Kalkulacja efektywnej stopy podatkowej		
Zysk (strata) brutto	681 961	98 878
Podatek dochodowy	(164 237)	(41 735)
Efektywna stopa podatkowa	24,08%	42,21%

W 2009 roku efektywna stopa podatkowa na poziomie 42,21% była przede wszystkim efektem strat osiągniętych przez oddziały zagraniczne Banku, kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodu oraz rezerw i spisań niepodatkowych.

Informacje na temat podatku dochodowego odroczonego przedstawiono w Nocie 33. Podatek dochodowy od dochodów Banku przed opodatkowaniem różni się od jego teoretycznej wysokości, która powstałaby przy zastosowaniu podstawowej stawki opodatkowania jednostki dominującej tak jak to przedstawiono powyżej.

14. Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję za 12 miesięcy

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2010	2009
Podstawowy:		
Zysk netto	517 724	57 143
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	36 679 683	29 690 882
Podstawowy zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	14,11	1,92
Rozwodniony:		
Zysk netto zastosowany przy ustalaniu rozwodnionego zysku na akcję	517 724	57 143
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	36 679 683	29 690 882
Korekty na:		
- opcje na akcje	29 642	38 859
Ważona średnia liczba akcji zwykłych dla potrzeb rozwodnionego zysku na akcję	36 709 325	29 729 741
Rozwodniony zysk netto na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)	14,10	1,92

Zgodnie z MSR 33, Bank sporządza kalkulację tzw. rozwodnionego zysku na jedną akcję, uwzględniając akcje emitowalne warunkowo w ramach programów motywacyjnych opisanych w Nocie 39. W kalkulacjach nie uwzględniono tych elementów programów motywacyjnych, które miały działanie antyrozwadniające w prezentowanych okresach sprawozdawczych, a które w przyszłości potencjalnie mogą wpłynąć na rozwodnienie zysku na akcję.

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się w oparciu o stosunek zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku do średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na akcje wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych. Bank posiada jedną kategorię powodującą rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych: opcje na akcje. Akcje rozwadniające wylicza się jako liczbę akcji, które zostałyby wyemitowane, gdyby nastąpiła realizacja wszystkich opcji na akcje po cenie rynkowej ustalonej jako średnioroczna cena zamknięcia akcji Banku.

15. Pozostałe dochody całkowite

	Rok kończący się 31 grudnia 2010 r.			Rok kończący się 31 grudnia 2009 r.		
	Kwota brutto	Podatek odroczonego	Kwota netto	Kwota brutto	Podatek odroczonego	Kwota netto
Ujawnienia efektu podatkowego dotyczącego poszczególnych elementów pozostałych dochodów całkowitych						
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(1 173)	-	(1 173)	8 001	-	8 001
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	267 133	(38 830)	228 303	150 568	(22 562)	128 006
Dochody całkowite netto, razem	265 960	(38 830)	227 130	158 569	(22 562)	136 007

Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące pozostałych dochodów całkowitych netto za lata 2010 i 2009.

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2010	2009
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(1 173)	8 001
Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)	12 409	9 914
Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe) ujęte w roku obrotowym (netto)	(13 582)	(1 913)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	228 303	128 006
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)	151 267	67 867
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych ujęte w roku obrotowym (netto)	(28 819)	-
Reklasyfikacja do zysków/strat na instrumentach dłużnych zawartych w rachunku zysków i strat (netto)	1 079	(799)
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych ujęte w roku obrotowym (netto)	104 776	110 304
Reklasyfikacja do zysków/strat na instrumentach kapitałowych zawartych w rachunku zysków i strat (netto)	-	(49 366)
Pozostałe dochody całkowite netto	227 130	136 007

Kwota niezrealizowanych zysków na instrumentach dłużnych ujętych w 2010 roku wynika ze wzrostu wyceny portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży w 2010 roku w stosunku do wyceny na koniec 2009 roku. Głównym czynnikiem wpływającym na wzrost wyceny był wzrost wartości posiadanych przez Bank zmiennokuponowych papierów skarbowych. Wzrost cen zmiennokuponowych papierów skarbowych był skutkiem zmniejszenia się premii za ryzyko polskie w ocenie inwestorów. Kolejnym czynnikiem wzrostu wyceny była pozytywna wycena obligacji o stałym kuponie będących w portfelu. Bank na koniec 2009 roku posiadał pozytywną wycenę bonów skarbowych, których wykup nastąpił w 2010 roku. Zmniejszenie dodatniej wyceny bonów skarbowych w innych pozycjach kapitału własnego na skutek ich wykupu został skompensowany przez pozytywną wycenę obligacji zerokuponowych posiadanych w portfelu na koniec 2010 roku.

Znaczący wpływ na zmianę stanu innych pozycji kapitału własnego w 2010 roku miało przeszacowanie certyfikatów inwestycyjnych BRE GOLD Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych, będących w posiadaniu Banku (niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych w roku obrotowym ujęte w kwocie netto 104 075 tys. zł).

Największy wpływ na zmianę stanu innych pozycji kapitału własnego w 2009 roku miała wycena akcji PZU SA do wartości godziwej (niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych w roku obrotowym ujęte w kwocie netto 59 889 tys. zł). Ponadto w dniu 5 listopada 2009 roku do BRE GOLD Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych wniesiono 651 660 akcji PZU SA, w zamian za objęte certyfikaty inwestycyjne, a następnie w dniu 31 grudnia 2009 roku umorzono część z tych certyfikatów (Reklasyfikacja do zysków na instrumentach kapitałowych zawartych w rachunku zysków i strat w kwocie netto 49 366 tys. zł).

W 2009 roku z innych pozycji kapitału własnego została wyksięgowana i odniesiona na rachunek zysków i strat łączna kwota zysku netto w wysokości 50 165 tys. zł, stanowiąca saldo zwyżek/zniżek wartości papierów (certyfikatów inwestycyjnych, obligacji, bonów skarbowych i akcji) sprzedanych w 2009 roku.

16. Kasa, operacje z bankiem centralnym

	31.12.2010	31.12.2009
Środki pieniężne w kasie (skarbcu)	166 841	149 152
Środki pieniężne w rachunku bieżącym	2 173 831	3 622 840
Kasa, operacje z bankiem centralnym, razem (Nota 42)	2 340 672	3 771 992
W tym: rezerwa obowiązkowa	1 394 282	1 039 065

Na podstawie Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim, BRE Bank SA utrzymuje rezerwę obowiązkową. Rezerwa utrzymywana jest zarówno na rachunku w banku centralnym, jak również w kasie (skarbcu). Na dzień 31 grudnia 2010 r. środki rezerwy obowiązkowej w banku centralnym oprocentowane były stawką 3,38% (31 grudnia 2009 r. - 3,38%).

17. Weksle uprawnione do redyskonta w banku centralnym

Weksle uprawnione do redyskonta to weksle podmiotów niefinansowych o terminie zapadalności do 3 miesięcy.

18. Należności od banków

	31.12.2010	31.12.2009
Rachunki bieżące	136 414	270 136
Lokaty w innych bankach	1 225 455	1 252 289
Ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych (Nota 42)	1 361 869	1 522 425
Kredyty i pożyczki	1 111 373	517 537
Lokaty	242 009	80 281
Transakcje reverse repo / buy sell back	919 553	357 161
Inne należności	163 615	58 080
Należności (brutto) od banków, razem	3 798 419	2 535 484
Rezerwa utworzona na należności od banków (wielkość ujemna)	(34 247)	(38 087)
Należności (netto) od banków, razem	3 764 172	2 497 397
Krótkoterminowe (do 1 roku)	2 792 074	2 326 239
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	972 098	171 158

Należności od banków w podziale na banki polskie i zagraniczne przedstawiają się następująco:

	31.12.2010	31.12.2009
Należności (brutto) od banków polskich	2 654 171	734 617
Rezerwa utworzona na należności od banków polskich	(159)	(331)
Należności (brutto) od banków zagranicznych	1 144 248	1 800 867
Rezerwa utworzona na należności od banków zagranicznych	(34 088)	(37 756)
Należności (netto) od banków, razem	3 764 172	2 497 397

Na dzień 31 grudnia 2010 roku kredyty udzielone bankom o zmiennej stopie wyniosły 1 109 184 tys. zł, a o stałej stopie 2 189 tys. zł (31 grudnia 2009 r.: - kredyty na zmienną stopę - 507 214 tys. zł, a na stałą - 10 323 tys. zł). Średnie oprocentowanie lokat w innych bankach oraz kredytów udzielonych innym bankom wynosiło 1,92% (31 grudnia 2009 r.: 2,97%).

Zmiana stanu rezerw na należności od banków przedstawia się następująco:

	31.12.2010	31.12.2009
Stan rezerw na należności od banków na początek okresu	38 087	31 014
Zwiększenia (z tytułu)	21 856	26 405
- utworzenie rezerw (Nota 12)	20 821	26 405
- różnice kursowe	1 035	-
Zmniejszenia (z tytułu)	(25 696)	(19 332)
- rozwiązanie rezerw (Nota 12)	(9 503)	(6 455)
- spisanie w ciężar rezerw	(16 193)	(10 565)
- różnice kursowe	-	(2 312)
Stan rezerw na należności od banków na koniec okresu	34 247	38 087

Na dzień 31 grudnia 2010 roku kwota rezerw utworzonych na należności od banków analizowane indywidualnie wynosiła 33 181 tys. zł (31 grudnia 2009 r.: 36 238 tys. zł).

19. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa zastawione

	31.12.2010	31.12.2009
Dłużne papiery wartościowe:	2 749 688	1 998 511
Obligacje rządowe ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych oraz będące przedmiotem zastawu (transakcje <i>sell buy back/repo</i>) (Nota 42), w tym:	1 120 056	1 003 082
- obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu (transakcje <i>sell buy back/repo</i>) (Nota 36)	1 011 107	766 313
Bony skarbowe ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych oraz będące przedmiotem zastawu (transakcje <i>sell buy back/repo</i>) (Nota 42), w tym:	1 100 918	227 557
- bony skarbowe będące przedmiotem zastawu (transakcje <i>sell buy back/repo</i>) (Nota 36)	7 551	-
Pozostałe dłużne papiery wartościowe	528 714	767 872
Kapitałowe papiery wartościowe:	-	2 594
- notowane	-	2 594
Dłużne i kapitałowe papiery wartościowe razem, w tym:	2 749 688	2 001 105
- Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 731 030	1 234 792
- Aktywa zastawione (Nota 36)	1 018 658	766 313

Obligacje rządowe obejmują papiery wartościowe stanowiące poręczenie umów odkupu zawartych z klientami (transakcje *sell buy back/repo*), których wartość rynkowa na 31 grudnia 2010 roku wynosiła 1 011 107 tys. zł (31 grudnia 2009 r. - 766 313 tys. zł). Obligacje te są odrębnie prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Aktywa zastawione”.

W 2010 roku bony skarbowe obejmowały bony stanowiące poręczenie umów odkupu zawartych z klientami (transakcje *sell buy back/repo*), których wartość rynkowa na 31 grudnia 2010 roku wynosiła 7 551 tys. zł. Bony te są odrębnie prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Aktywa zastawione”.

Pozycja „Dłużne papiery wartościowe” obejmuje bony skarbowe uprawnione do redyskontowania wyemitowane przez Skarb Państwa na okres maksymalnie do jednego roku. Wszystkie bony skarbowe są oparte na stałej stopie procentowej.

Powyższa nota nie obejmuje aktywów zastawionych, które są klasyfikowane do lokacyjnych papierów wartościowych (Nota 22).

20. Pochodne instrumenty finansowe oraz pozostałe zobowiązania przeznaczone do obrotu

Bank wykorzystuje następujące instrumenty pochodne jako zabezpieczenia i dla potrzeb niezwiązanych z zabezpieczeniami:

Walutowe transakcje terminowe to zobowiązania do kupna walut obcych i lokalnych, obejmujące nie zrealizowane transakcje spot. **Kontrakty typu futures dla walut i stóp procentowych** to zobowiązania w formie umowy do otrzymania lub zapłacenia określonej wartości netto, zależnie od zmian kursów wymiany walut lub stóp procentowych, bądź do kupna lub sprzedaży waluty obcej lub instrumentu finansowego w ustalonym terminie w przyszłości po ustalonej cenie, określonej na zorganizowanym rynku finansowym. Z uwagi na fakt, że kontrakty futures są zabezpieczone środkami pieniężnymi lub papierami wartościowymi wycenianymi według wartości godziwej, zaś zmiany wartości nominalnej tych kontraktów rozliczane są codziennie w odniesieniu do notowań giełdowych, ryzyko kredytowe jest nieznaczne. **Kontrakty FRA** to kontrakty analogiczne do futures, tyle że negocjowane indywidualnie i wymagające gotówkowego rozliczenia w określonym terminie w przyszłości różnicy pomiędzy określoną w umowie stopą procentową a aktualną stopą rynkową, na bazie teoretycznej kwoty kapitału.

Walutowe i procentowe kontrakty swap to zobowiązania do zamiany jednego strumienia przepływów pieniężnych na inny. Rezultatem takiej transakcji jest zamiana walut lub stóp procentowych (na przykład, oprocentowania stałego na zmienne) lub połączenia wszystkich tych czynników (na przykład, międzywalutowe kontrakty swap stóp procentowych). Z wyjątkiem określonych walutowych kontraktów swap, nie następuje w przypadku tych transakcji zamiana kapitału. Ryzyko kredytowe Banku stanowi potencjalny koszt zastąpienia kontraktów swap, jeżeli strony nie wywiążą się ze swoich zobowiązań. Ryzyko to jest monitorowane na bieżąco przez odniesienie do aktualnej wartości godziwej, proporcji wartości nominalnej kontraktów oraz płynności rynkowej. W celu kontrolowania poziomu podejmowanego ryzyka kredytowego Bank ocenia strony umowy przy pomocy tych samych metod, które stosuje się w działalności kredytowej.

Opcje walutowe i procentowe to umowy, na mocy których sprzedający przyznaje kupującemu prawo, ale nie obowiązek, nabycia (opcja kupna) lub sprzedaży (opcja sprzedaży) w ustalonym dniu, do ustalonego dnia lub też

w ustalonym okresie - konkretnej ilości waluty obcej lub instrumentu finansowego po z góry ustalonej cenie. W zamian za powzięcie ryzyka walutowego lub ryzyka zmiany stóp procentowych, sprzedający otrzymuje od kupującego premię. Opcje mogą być opcjami znajdującymi się w obrocie giełdowym lub negocjowanymi pomiędzy Bankiem a klientem (w transakcji pozagiełdowej). Bank jest narażony na ryzyko kredytowe z tytułu zakupionych opcji tylko i wyłącznie do wysokości ich wartości bilansowej, którą stanowi ich wartość godziwa.

Transakcje na ryzyko rynkowe obejmują kontrakty futures i opcje na towary oraz opcje na akcje i indeksy giełdowe.

Nominalne wartości niektórych rodzajów instrumentów finansowych stanowią podstawę do ich porównania z instrumentami ujmowanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ale niekoniecznie wskazują, jaka będzie wartość przyszłych przepływów pieniężnych, bądź, jaka jest bieżąca wartość godziwa instrumentów. Z tego względu nie pokazują, jaki jest stopień narażenia Banku na ryzyko kredytowe lub ryzyko zmiany cen. Instrumenty pochodne mogą mieć wycenę dodatnią (aktywa) lub ujemną (zobowiązania) w zależności od wahań rynkowych stóp procentowych lub kursów wymiany walut. Łączna wartość godziwa pochodnych instrumentów finansowych może podlegać znacznym wahaniom.

Wartości godziwe posiadanych instrumentów pochodnych przedstawiono w poniższej tabeli:

	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	kupno	sprzedaż	aktywa	zobowiązania
Stan na 31 grudnia 2010				
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	8 740 446	8 904 306	32 557	70 013
- Kontrakty FX swap	7 436 717	7 442 983	86 604	102 922
- Kontrakty CIRS	3 884 774	3 994 746	149 500	254 830
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	3 039 570	3 067 923	115 196	59 007
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	23 101 507	23 409 958	383 857	486 772
- Walutowe kontrakty futures	1 251	1 264	12	-
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie giełdowym	-	-	-	42 412
Razem walutowe instrumenty pochodne	23 102 758	23 411 222	383 869	529 184
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	88 074 793	88 074 793	744 718	791 993
- Kontrakty FRA	36 350 000	42 380 000	13 472	14 734
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	387 944	452 344	10 046	9 686
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową z transakcji pozagiełdowych	124 812 737	130 907 137	768 236	816 413
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	124 812 737	130 907 137	768 236	816 413
Transakcje na ryzyko rynkowe	737 037	1 164 126	69 460	16 310
Razem aktywa/pasywa przeznaczone do obrotu	148 652 532	155 482 485	1 221 565	1 361 907
Razem rozpoznane pochodne aktywa/pasywa	148 652 532	155 482 485	1 221 565	1 361 907
Razem rozpoznane pochodne aktywa/pasywa oraz inne zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	148 652 532	155 482 485	1 221 565	1 361 907
Krótkoterminowe (do 1 roku)	102 552 072	109 748 964	636 615	744 422
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	46 100 460	45 733 521	584 950	617 485

	Wartość kontraktu		Wartość godziwa	
	kupno	sprzedaż	aktywa	zobowiązania
Stan na 31 grudnia 2009				
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu				
Walutowe instrumenty pochodne				
- Walutowe transakcje terminowe (FX forward)	9 834 886	9 946 489	114 341	65 713
- Kontrakty FX swap	8 143 028	8 131 581	148 035	141 841
- Kontrakty CIRS	5 794 847	5 941 004	142 688	274 383
- Opcje walutowe kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	4 679 412	4 819 890	352 161	250 895
Razem instrumenty pochodne z transakcji pozagiełdowych	28 452 173	28 838 964	757 225	732 832
Razem walutowe instrumenty pochodne	28 452 173	28 838 964	757 225	732 832
Pochodne na stopę procentową				
- Kontrakty IRS, OIS	97 585 601	97 585 601	1 079 516	1 118 545
- Kontrakty FRA	26 136 492	35 190 000	62 547	52 152
- Opcje na stopę procentową kupione lub sprzedane w obrocie pozagiełdowym	462 575	455 447	11 568	10 773
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową z transakcji pozagiełdowych	124 184 668	133 231 048	1 153 631	1 181 470
Razem instrumenty pochodne na stopę procentową	124 184 668	133 231 048	1 153 631	1 181 470
Transakcje na ryzyko rynkowe	853 602	797 641	21 012	18 847
Razem aktywa/pasywa przeznaczone do obrotu	153 490 443	162 867 653	1 931 868	1 933 149
Razem rozpoznane pochodne aktywa/pasywa	153 490 443	162 867 653	1 931 868	1 933 149
Razem rozpoznane pochodne aktywa/pasywa oraz inne zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	153 490 443	162 867 653	1 931 868	1 933 149
Krótkoterminowe (do 1 roku)	103 209 762	113 052 308	1 263 683	1 232 352
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	50 280 681	49 815 345	668 185	700 797

W obu prezentowanych okresach transakcje na ryzyko rynkowe obejmują wartość godziwą opcji na indeks giełdowy, akcje i inne papiery kapitałowe, kontraktów futures na towary, kontraktów swap na towary.

W ramach pochodnych instrumentów finansowych, Bank wykazał instrumenty pochodne na kwotę 9 924 tys. zł (zobowiązania), które zostały wydzielone ze strukturyzowanych lokat inwestycyjnych (31 grudnia 2009 r. - 13 486 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku Bank nie posiadał żadnych aktywów i zobowiązań finansowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

21. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

	31.12.2010	31.12.2009
Kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym:	33 597 904	28 771 426
- należności bieżące	4 358 940	4 236 226
- kredyty terminowe, w tym:	29 238 964	24 535 200
- kredyty hipoteczne i mieszkaniowe	26 200 903	22 359 841
Kredyty i pożyczki udzielone klientom korporacyjnym:	18 163 080	15 598 691
- należności bieżące	3 147 515	3 186 359
- kredyty terminowe:	11 677 248	12 058 524
- udzielone dużym klientom	4 609 508	4 796 296
- udzielone średnim i małym klientom	7 067 740	7 262 228
- transakcje reverse repo / buy sell back	3 338 317	353 808
Kredyty i pożyczki udzielone sektorowi budżetowemu	1 401 207	743 851
Inne należności	668 115	816 521
Kredyty i pożyczki (brutto) od klientów	53 830 306	45 930 489
Rezerwa utworzona na należności od klientów (wielkość ujemna)	(2 167 970)	(1 669 789)
Kredyty i pożyczki (netto) od klientów	51 662 336	44 260 700
Krótkoterminowe (do 1 roku)	19 653 855	14 416 882
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	32 008 481	29 843 818

Na dzień 31 grudnia 2010 roku kredyty o zmiennej stopie procentowej wynoszą 50 090 652 tys. zł, a o stałej stopie procentowej wynoszą 3 739 654 tys. zł (31 grudnia 2009 r. odpowiednio: 45 388 289 tys. zł i 542 200 tys. zł). Powyższe wartości odnoszą się do sumy kredytów i pożyczek udzielonych klientom indywidualnym, korporacyjnym i sektorowi budżetowemu. Średnie oprocentowanie kredytów udzielonych klientom (z wyłączeniem transakcji reverse repo) wynosiło 4,28% (31 grudnia 2009 r. odpowiednio: 4,58%)

Bank przyjął jako zabezpieczenie kredytów komercyjnych notowane na giełdzie kapitałowe papiery wartościowe o wartości godziwej 1 429 828 tys. zł (31 grudnia 2009 r. - 1 634 789 tys. zł).

Rezerwy na utratę wartości kredytów i pożyczek

	31.12.2010	31.12.2009
Poniesione, ale nie zidentyfikowane straty		
Zaangażowanie bilansowe brutto	51 025 394	43 840 945
Rezerwy na utratę wartości ekspozycji analizowanych portfelowo	(186 805)	(203 720)
Zaangażowanie bilansowe netto	50 838 589	43 637 225
Należności, które utraciły wartość		
Zaangażowanie bilansowe brutto	2 804 912	2 089 544
Rezerwy na należności, które utraciły wartość	(1 981 165)	(1 466 069)
Zaangażowanie bilansowe netto	823 747	623 475

Zmiany rezerw na utratę wartości kredytów i pożyczek

	31.12.2010	31.12.2009
KLIENCI INDYWIDUALNI		
- Należności bieżące		
Stan rezerw na początek okresu	586 775	205 998
Zwiększenia (z tytułu)	232 779	384 952
- utworzenie rezerw	232 756	384 952
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	23	-
Zmniejszenia (z tytułu)	(2 317)	(4 175)
- rozwiązanie rezerw	(2 066)	(804)
- należności spisane w ciężar rezerw	(251)	(3 371)
Stan rezerw na koniec okresu	817 237	586 775
- Kredyty terminowe		
Stan rezerw na początek okresu	121 454	86 685
Zwiększenia (z tytułu)	116 417	57 858
- utworzenie rezerw	112 058	57 759
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	4 359	99
Zmniejszenia (z tytułu)	(3 879)	(23 089)
- rozwiązanie rezerw	(3 763)	(4 196)
- należności spisane w ciężar rezerw	(116)	(18 893)
Stan rezerw na koniec okresu	233 992	121 454
w tym:		
- Kredyty hipoteczne i mieszkaniowe		
Stan rezerw na początek okresu	40 080	33 710
Zwiększenia (z tytułu)	78 403	24 477
- utworzenie rezerw	73 897	24 477
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	4 506	-
Zmniejszenia (z tytułu)	(556)	(18 107)
- rozwiązanie rezerw	(556)	(663)
- należności spisane w ciężar rezerw	-	(17 444)
Stan rezerw na koniec okresu	117 927	40 080

KLIENCI INDYWIDUALNI - RAZEM

Stan rezerw na początek okresu	708 229	292 683
Zwiększenia (z tytułu)	349 196	442 810
- utworzenie rezerw	344 814	442 711
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	4 382	99
Zmniejszenia (z tytułu)	(6 196)	(27 264)
- rozwiązanie rezerw	(5 829)	(5 000)
- należności spisane w ciężar rezerw	(367)	(22 264)
Stan rezerw na koniec okresu	1 051 229	708 229

KLIENCI KORPORACYJNI**- Należności bieżące**

Stan rezerw na początek okresu	334 824	108 033
Zwiększenia (z tytułu)	339 721	643 086
- utworzenie rezerw	339 721	570 199
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	-	72 887
Zmniejszenia (z tytułu)	(306 195)	(416 295)
- rozwiązanie rezerw	(265 858)	(405 267)
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	(1 634)	(9 253)
- należności spisane w ciężar rezerw	(38 703)	(1 775)
Stan rezerw na koniec okresu	368 350	334 824

- Kredyty terminowe

Stan rezerw na początek okresu	624 111	272 958
Zwiększenia (z tytułu)	634 388	538 221
- utworzenie rezerw	627 127	537 335
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	7 261	886
Zmniejszenia (z tytułu)	(515 142)	(187 068)
- rozwiązanie rezerw	(470 214)	(184 976)
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	-	(588)
- należności spisane w ciężar rezerw	(44 928)	(1 504)
Stan rezerw na koniec okresu	743 357	624 111

w tym:

- Kredyty terminowe udzielone dużym klientom

Stan rezerw na początek okresu	108 412	31 006
Zwiększenia (z tytułu)	171 358	111 760
- utworzenie rezerw	171 307	110 874
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	51	886
Zmniejszenia (z tytułu)	(112 492)	(34 354)
- rozwiązanie rezerw	(112 066)	(34 354)
- należności spisane w ciężar rezerw	(426)	-
Stan rezerw na koniec okresu	167 278	108 412

- Kredyty terminowe udzielone średnim i małym klientom

Stan rezerw na początek okresu	515 699	241 952
Zwiększenia (z tytułu)	463 030	426 461
- utworzenie rezerw	455 820	426 461
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	7 210	-
Zmniejszenia (z tytułu)	(402 650)	(152 714)
- rozwiązanie rezerw	(358 148)	(150 622)
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	-	(588)
- należności spisane w ciężar rezerw	(44 502)	(1 504)
Stan rezerw na koniec okresu	576 079	515 699

KLIENCI KORPORACYJNI - RAZEM		
Stan rezerw na początek okresu	958 935	380 991
Zwiększenia (z tytułu)	974 109	1 181 307
- utworzenie rezerw	966 848	1 107 534
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	7 261	73 773
Zmniejszenia (z tytułu)	(821 337)	(603 363)
- rozwiązanie rezerw	(736 072)	(590 243)
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	(1 634)	(9 841)
- należności spisane w ciężar rezerw	(83 631)	(3 279)
Stan rezerw na koniec okresu	1 111 707	958 935
KLIENCI BUDŻETOWI		
Stan rezerw na początek okresu	2 625	190
Zwiększenia (z tytułu)	11 090	2 447
- utworzenie rezerw	11 090	2 447
Zmniejszenia (z tytułu)	(8 681)	(12)
- rozwiązanie rezerw	(8 640)	(12)
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	(41)	-
Stan rezerw na koniec okresu	5 034	2 625
OGÓŁEM ZMIANA STANU REZERW NA KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM		
Stan rezerw na początek okresu	1 669 789	673 864
Zwiększenia (z tytułu)	1 334 395	1 626 564
- utworzenie rezerw (Nota 12)	1 322 752	1 552 692
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	11 643	73 872
Zmniejszenia (z tytułu)	(836 214)	(630 639)
- rozwiązanie rezerw (Nota 12)	(750 541)	(595 255)
- reklasyfikacja rezerw i różnice kursowe	(1 675)	(9 841)
- należności spisane w ciężar rezerw	(83 998)	(25 543)
Stan rezerw na koniec okresu	2 167 970	1 669 789

22. Lokacyjne papiery wartościowe oraz aktywa zastawione

	31.12.2010	31.12.2009
Dłużne papiery wartościowe:	19 749 672	16 018 568
Notowane, w tym:	19 659 927	16 018 568
- obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu (transakcje sell buy back/repo)	-	2 188 251
- obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu (BFG)	176 542	145 323
- obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu (zabezpieczenie kredytu)	613 757	374 397
- bony skarbowe będące przedmiotem zastawu (BFG)	19 767	39 498
Nie notowane	89 745	-
Kapitałowe papiery wartościowe:	255 968	126 626
- notowane	12 327	10 871
- nie notowane	243 641	115 755
Lokacyjne papiery wartościowe i aktywa zastawione razem, w tym:	20 005 640	16 145 194
- Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	19 195 574	13 397 725
- Aktywa zastawione (Nota 36)	810 066	2 747 469
Krótkoterminowe (do 1 roku)	10 457 575	9 291 510
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	9 548 065	6 853 684

Zaprezentowana powyżej wartość kapitałowych papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej obejmuje rezerwy utworzone z tytułu utraty wartości w wysokości 125 tys. zł (31 grudnia 2009 r. - 125 tys. zł).

Wartość bilansowa dłużnych papierów wartościowych opartych na stałej stopie procentowej wynosiła na dzień 31 grudnia 2010 r. 14 108 005 tys. zł, natomiast opartych na stopie zmiennej 5 641 667 tys. zł (31 grudnia 2009 r.: 9 878 933 tys. zł oraz 6 139 635 tys. zł).

Powyższa nota obejmuje obligacje rządowe i bony skarbowe pod zastaw BFG, lokacyjne obligacje rządowe będące przedmiotem zastawu w transakcjach sell buy back/repo oraz obligacje rządowe stanowiące zabezpieczenie kredytu otrzymanego z EBI, które wykazane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w oddzielnej pozycji „Aktywa zastawione” (patrz Nota 36).

Zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, na dzień 31 grudnia 2010 r. Bank posiadał papiery skarbowe (obligacje i bony) ujęte w bilansie w kwocie 196 309 tys. zł o wartości nominalnej 203 000 tys. zł (wartość nominalna na 31 grudnia 2009 r. - 185 000 tys. zł), które stanowiły zabezpieczenie funduszu ochrony środków gwarantowanych w ramach BFG i były zdeponowane na wydzielonym rachunku w NBP.

Zyski i straty z lokacyjnych papierów wartościowych obejmują:

	Rok kończący się 31 grudnia	
	2010	2009
Sprzedaż/wykup przez emitenta aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	(1 330)	61 979
Utrata wartości inwestycji w jednostki zależne	12 692	(6 633)
Zyski i straty z lokacyjnych papierów wartościowych, razem	11 362	55 346

W 2009 roku największy wpływ na wielkość pozycji „sprzedaż/wykup aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży” miał wynik na umorzeniu części certyfikatów inwestycyjnych BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych w kwocie 60 946 tys. zł.

Zmiana stanu lokacyjnych papierów wartościowych i aktywów zastawionych przedstawia się następująco:

	31.12.2010	31.12.2009
Lokacyjne papiery wartościowe i aktywa zastawione		
Stan na początek okresu	16 145 194	7 845 376
Różnice kursowe	(2 431)	(1 474)
Zwiększenia	357 351 180	72 770 009
Zmniejszenia (sprzedaż, wykup, umorzenie)	(353 754 160)	(64 680 231)
Zyski/straty z tytułu zmian wartości godziwej	265 857	211 514
Stan na koniec okresu	20 005 640	16 145 194

Zmiana stanu rezerw na utratę wartości lokacyjnych papierów wartościowych i aktywów zastawionych przedstawia się następująco:

	31.12.2010	31.12.2009
Rezerwy na kapitałowe papiery wartościowe		
- Notowane		
Stan na początek okresu	(125)	(125)
Stan na koniec okresu	(125)	(125)
Rezerwy na papiery dostępne do sprzedaży razem		
Stan na początek okresu	(125)	(125)
Stan na koniec okresu	(125)	(125)

23. Inwestycje w jednostkach zależnych

31 grudnia 2010 r. (w tys. zł)

Lp.	Nazwa spółki	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Przychody	Zysk/strata	Posiadane udziały %	Wartość bilansowa
1.	AMBRESA Sp. z o.o.	Polska	593	5	20	(97)	100,00	588
2.	Aspiro Sp. z o.o.	Polska	39 795	22 536	113 107	7 546	100,00	22 900
3.	BRE Bank Hipoteczny SA	Polska	4 100 931	3 732 564	226 747	30 855	100,00	52 103
4.	BRE Corporate Finance SA	Polska	4 276	1 112	9 196	1 402	100,00	3 532
5.	BRE Finance France SA	Francja	737	93	-	(74)	99,98	891
6.	BRE Holding Sp. z o.o.	Polska	370 769	27	876	523	100,00	193 334
7.	BRE Systems Sp. z o.o.	Polska	170	137	3 578	(1 946)	100,00	50
8.	BRE Ubezpieczenia TUIR S.A.	Polska	192 656	139 931	212 080	31 269	100,00	26 353
9.	BRE Wealth Management SA	Polska	22 650	3 936	20 996	8 649	100,00	12 000
10.	BRELINVEST Sp. z o.o. Fly 2 Sp. komandytowa	Polska	12 679	2	13 558	11 679	99,84	2 260
11.	Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp. z o.o.	Polska	96 961	61 400	46 022	2 898	100,00	31 072
12.	Dom Inwestycyjny BRE Banku SA	Polska	784 045	711 571	140 262	29 849	100,00	26 719
13.	Garbary Sp. z o.o.	Polska	46 501	2 781	208	(2 136)	100,00	56 384
14.	Intermarket Bank AG	Austria	1 010 925	864 228	69 693	5 706	56,24	37 068
15.	Magyar Factor zRt.	Węgry	160 767	133 596	17 149	2 075	78,12	7 813
16.	Tele -Tech Investment Sp. z o.o.	Polska	61 081	60 984	4 611	(174)	100,00	50
17.	TRANSFINANCE a.s.	Czechy	321 558	281 660	22 578	(6 578)	78,12	18 644
								491 761

31 grudnia 2009 r. (w tys. zł)

Lp.	Nazwa spółki	Kraj rejestracji	Aktywa	Zobowiązania	Przychody	Zysk/strata	Posiadane udziały %	Wartość bilansowa
1.	AMBRESA Sp. z o.o.	Polska	691	6	-	(159)	100,00	685
2.	Aspiro Sp. z o.o.	Polska	24 352	14 639	48 976	(1 077)	100,00	11 880
3.	BRE Bank Hipoteczny SA	Polska	4 464 942	4 127 135	267 328	25 297	100,00	52 103
4.	BRE Corporate Finance SA	Polska	2 105	342	5 410	(1 330)	100,00	1 763
5.	BRE Finance France SA	Francja	968	224	1 517	(166)	99,98	924
6.	BRE Holding Sp. z o.o.	Polska	187 890	41	16 796	16 669	100,00	171 083
7.	BRE Systems Sp. z o.o.	Polska	4 697	2 543	24 987	713	100,00	50
8.	BRE Ubezpieczenia TUIR SA	Polska	129 088	107 632	143 894	32 597	100,00	26 353
9.	BRE Wealth Management SA	Polska	11 991	1 926	13 784	4 888	100,00	12 000
10.	BRE.locum SA	Polska	374 824	271 846	122 854	36 937	79,99	22 251
11.	BRELINVEST Sp. z o.o. Fly 2 Sp. komandytowa	Polska	43 554	42 557	5 150	(663)	99,84	2 260
12.	Centrum Rozliczeń i Informacji CERI Sp. z o.o.	Polska	69 680	37 017	41 388	776	100,00	31 072
13.	Dom Inwestycyjny BRE Banku SA	Polska	739 995	683 167	147 888	34 203	100,00	26 719
14.	Garbary Sp. z o.o.	Polska	47 157	1 301	233	(1 889)	100,00	56 384
15.	Intermarket Bank AG	Austria	1 034 645	888 362	84 294	(15 135)	56,24	38 453
16.	Magyar Factor zRt.	Węgry	130 575	103 737	20 691	1 906	78,12	8 342
17.	Tele -Tech Investment Sp. z o.o.	Polska	57 593	57 322	6 460	(207)	100,00	50
18.	TRANSFINANCE a.s.	Czechy	323 915	278 221	24 209	336	78,12	18 337
								480 709

Zmiana stanu inwestycji w jednostki zależne:

	31.12.2010	31.12.2009
Stan na początek okresu	480 709	457 305
Zwiększenia z tytułu:	35 348	32 486
- zakupu	22 252	32 486
- różnic kursowych	307	-
- odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości	12 789	-
Zmniejszenia z tytułu:	(24 296)	(9 082)
- sprzedaży	(22 252)	(1 369)
- odpisy z tytułu utraty wartości	(97)	(6 632)
- różnic kursowych	(1 947)	(1 081)
Stan inwestycji w jednostki zależne na koniec okresu	491 761	480 709

W 2010 roku pozycje zakup i sprzedaż dotyczą podniesienia kapitału w spółce BRE Holding Sp. z o.o. poprzez wniesienie aportem udziałów w spółce BRE.locum SA.

24. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

W 2010 roku i na koniec 2009 roku Bank nie posiadał udziałów w jednostkach stowarzyszonych.

25. Wartości niematerialne

	31.12.2010	31.12.2009
Koszty zakończonych prac rozwojowych	1 369	1 910
Patenty, licencje i podobne wartości, w tym:	305 414	339 150
- oprogramowanie komputerowe	252 063	274 374
Inne wartości niematerialne	9 907	1
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	63 291	55 060
Wartości niematerialne, razem	379 981	396 121

Zmiana stanu wartości niematerialnych:

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2010 roku do 31.12.2010 roku	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Nabyte patenty, licencje i podobne wartości w tym:		Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartości niematerialne razem
			nabyte oprogramowanie komputerowe			
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu: 01.01.2010 r.	31 774	666 514	518 789	4 816	55 060	758 164
Zwiększenia (z tytułu)	-	55 569	42 774	9 999	59 800	125 368
- zakupu	-	5 468	414	9 999	48 693	64 160
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	178	-	-	-	178
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	-	49 923	42 360	-	35	49 958
- poniesionych kosztów wytworzenia	-	-	-	-	10 862	10 862
- innych zwiększeń	-	-	-	-	210	210
Zmniejszenia (z tytułu)	-	(17 753)	(15 267)	-	(51 569)	(69 322)
- likwidacji	-	(17 244)	(14 864)	-	-	(17 244)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	-	(49 958)	(49 958)
- innych zmniejszeń	-	(509)	(403)	-	(1 611)	(2 120)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2010 r.	31 774	704 330	546 296	14 815	63 291	814 210
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2010 r.	(29 864)	(327 364)	(244 415)	(4 815)	-	(362 043)
Amortyzacja za okres (z tytułu)	(541)	(71 552)	(49 818)	(93)	-	(72 186)
- odpisów	(541)	(88 806)	(64 682)	(93)	-	(89 440)
- likwidacji	-	17 244	14 864	-	-	17 244
- innych zmniejszeń	-	10	-	-	-	10
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2010 r.	(30 405)	(398 916)	(294 233)	(4 908)	-	(434 229)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2010 r.	1 369	305 414	252 063	9 907	63 291	379 981

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2009 roku do 31.12.2009 roku	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Nabyte patenty, licencje i podobne wartości w tym:		Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Wartości niematerialne razem
			nabyte oprogramowanie komputerowe			
Wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu: 01.01.2009 r.	31 774	653 668	517 457	6 147	42 841	734 430
Zwiększenia (z tytułu)	-	93 131	66 476	5	81 752	174 888
- zakupu	-	22 756	278	5	81 738	104 499
- przejęcia z wartości niematerialnych w toku wytwarzania	-	69 039	66 198	-	-	69 039
- innych zwiększeń	-	1 336	-	-	14	1 350
Zmniejszenia (z tytułu)	-	(80 285)	(65 144)	(1 336)	(69 533)	(151 154)
- likwidacji	-	(80 268)	(65 144)	-	-	(80 268)
- przekazania na wartości niematerialne oddane do użytku	-	-	-	-	(69 039)	(69 039)
- innych zmniejszeń	-	(17)	-	(1 336)	(494)	(1 847)
Wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2009 r.	31 774	666 514	518 789	4 816	55 060	758 164
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2009 r.	(29 142)	(294 118)	(221 959)	(4 810)	-	(328 070)
Amortyzacja za okres (z tytułu)	(722)	(33 246)	(22 456)	(5)	-	(33 973)
- odpisów	(722)	(113 115)	(87 168)	(5)	-	(113 842)
- likwidacji	-	79 836	64 712	-	-	79 836
- innych zmniejszeń	-	33	-	-	-	33
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2009 r.	(29 864)	(327 364)	(244 415)	(4 815)	-	(362 043)
Wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu: 31.12.2009 r.	1 910	339 150	274 374	1	55 060	396 121

26. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2010	31.12.2009
Środki trwałe, w tym:	495 340	515 695
- grunty	1 733	1 733
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	190 757	189 382
- urządzenia	104 477	111 330
- środki transportu	36 661	37 332
- pozostałe środki trwałe	161 712	175 918
Środki trwałe w budowie	39 110	40 169
Rzeczowe aktywa trwałe, razem	534 450	555 864

Zmiana stanu rzeczowych aktywów trwałych:

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2010 do 31.12.2010 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu: 01.01.2010 r.	1 733	308 473	471 971	48 837	373 354	40 305	1 244 673
Zwiększenia (z tytułu)	-	7 913	35 090	7 775	21 254	44 978	117 010
- zakupu	-	-	16 773	-	3 891	43 336	64 000
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	7 913	18 235	-	17 332	-	43 480
- innych zwiększeń	-	-	82	7 775	31	1 642	9 530
Zmniejszenia (z tytułu)	-	(5 214)	(25 229)	(1 780)	(8 046)	(46 037)	(86 306)
- sprzedaży	-	(5 214)	(523)	-	(845)	-	(6 582)
- likwidacji	-	-	(24 626)	-	(6 758)	(204)	(31 588)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(43 480)	(43 480)
- przekazania na wartości niematerialne	-	-	-	-	-	(178)	(178)
- innych zmniejszeń	-	-	(80)	(1 780)	(443)	(2 175)	(4 478)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2010 r.	1 733	311 172	481 832	54 832	386 562	39 246	1 275 377
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2010 r.	-	(64 285)	(360 466)	(11 505)	(194 718)	-	(630 974)
Amortyzacja za okres (z tytułu)	-	(4 444)	(16 889)	(6 666)	(30 001)	-	(58 000)
- odpisów	-	(5 708)	(41 781)	(7 409)	(34 354)	-	(89 252)
- innych zwiększeń	-	-	(3)	-	(27)	-	(30)
- sprzedaży	-	1 264	484	-	717	-	2 465
- likwidacji	-	-	24 395	-	3 554	-	27 949
- innych zmniejszeń	-	-	16	743	109	-	868
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2010 r.	-	(68 729)	(377 355)	(18 171)	(224 719)	-	(688 974)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2010 r.	-	(54 806)	(175)	-	(2 718)	(136)	(57 835)
- zmniejszenie	-	3 120	175	-	2 587	-	5 882
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2010 r.	-	(51 686)	-	-	(131)	(136)	(51 953)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2010 r.	1 733	190 757	104 477	36 661	161 712	39 110	534 450

Zmiana stanu w okresie od 01.01.2009 roku do 31.12.2009 roku	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na początek okresu: 01.01.2009 r.	1 733	332 701	440 207	62 481	347 046	38 068	1 222 236
Zwiększenia (z tytułu)	-	69	42 166	4 758	31 837	45 448	124 278
- zakupu	-	69	27 780	-	4 460	45 439	77 748
- przejęcia ze środków trwałych w budowie	-	-	14 386	-	27 371	-	41 757
- innych zwiększeń	-	-	-	4 758	6	9	4 773
Zmniejszenia (z tytułu)	-	(24 297)	(10 402)	(18 402)	(5 529)	(43 211)	(101 841)
- sprzedaży	-	(24 292)	(5 922)	(6 410)	(1 303)	-	(37 927)
- likwidacji	-	(5)	(4 426)	(1 261)	(2 956)	-	(8 648)
- przekazania na środki trwałe	-	-	-	-	-	(41 757)	(41 757)
- innych zmniejszeń	-	-	(54)	(10 731)	(1 270)	(1 454)	(13 509)
Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2009 r.	1 733	308 473	471 971	48 837	373 354	40 305	1 244 673
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu: 01.01.2009 r.	-	(62 976)	(324 832)	(14 306)	(165 476)	-	(567 590)
Amortyzacja za okres (z tytułu)	-	(1 309)	(35 634)	2 801	(29 242)	-	(63 384)
- odpisów	-	(6 329)	(45 261)	(8 374)	(34 136)	-	(94 100)
- innych zwiększeń	-	-	-	(25)	(11)	-	(36)
- sprzedaży	-	5 019	5 312	6 446	1 357	-	18 134
- likwidacji	-	1	4 237	447	2 390	-	7 075
- innych zmniejszeń	-	-	78	4 307	1 158	-	5 543
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu: 31.12.2009 r.	-	(64 285)	(360 466)	(11 505)	(194 718)	-	(630 974)
Odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu: 01.01.2009 r.	-	(52 730)	-	-	(131)	(136)	(52 997)
- zwiększenie	-	(2 076)	(175)	-	(2 587)	-	(4 838)
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu: 31.12.2009 r.	-	(54 806)	(175)	-	(2 718)	(136)	(57 835)
Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na koniec okresu: 31.12.2009 r.	1 733	189 382	111 330	37 332	175 918	40 169	555 864

Wartość środków transportu w całości objęta jest umową leasingu finansowego

Wartość odzyskiwalną środków trwałych dotkniętych utratą wartości stanowi cena netto sprzedaży określona na podstawie ceny rynkowej podobnego aktywa.

27. Inne aktywa

	31.12.2010	31.12.2009
Przejęte aktywa do zbycia:	-	-
Pozostałe, w tym:	304 412	332 041
- dłużnicy	211 519	233 778
- rozrachunki międzybankowe	1 292	360
- pozostałe rozliczenia międzyokresowe czynne	65 364	79 909
- przychody do otrzymania	23 124	15 210
- zapasy	3 113	2 685
- inne	-	99
Inne aktywa, razem	304 412	332 041
Krótkoterminowe (do 1 roku)	220 328	246 312
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	84 084	85 729

28. Zobowiązania wobec innych banków

	31.12.2010	31.12.2009
Środki na rachunkach bieżących	1 133 692	743 985
Depozyty terminowe	1 149 498	64 250
Kredyty i pożyczki otrzymane	20 360 624	17 594 180
Transakcje repo / sell buy back	2 047 864	632 927
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	167 782	148 072
Zobowiązania w drodze	1 514	1 535
Pozostałe	19 988	-
Zobowiązania wobec innych banków, razem	24 880 962	19 184 949
Krótkoterminowe (do 1 roku)	6 319 805	4 572 182
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	18 561 157	14 612 767

Na dzień 31 grudnia 2010 roku wartość depozytów terminowych od innych banków o stałym oprocentowaniu wynosiła 356 439 tys. zł, a o zmiennym oprocentowaniu 793 059 tys. zł. Średnie oprocentowanie depozytów i kredytów otrzymanych od banków w 2010 roku wynosiło 1,46% (31 grudnia 2009 r. - 1,76%).

BRE Bank nie dostarczył zabezpieczeń kredytów innym bankom. Bank nie zarejestrował żadnych naruszeń warunków umownych związanych ze zobowiązaniami z tytułu pożyczek zaciągniętych.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku, poza zobowiązaniami wobec innych banków, Bank posiada zobowiązanie wobec banku centralnego w kwocie 79 tys. zł (31 grudnia 2009 r.: 2 003 783 tys. zł, w tym 2 003 440 tys. zł z tytułu transakcji repo o średnim oprocentowaniu 3,81%).

29. Zobowiązania wobec klientów

	31.12.2010	31.12.2009
Klienci indywidualni:	24 308 392	24 768 842
Środki na rachunkach bieżących	14 938 701	16 516 483
Depozyty terminowe	9 339 901	8 206 679
Inne zobowiązania (z tytułu)	29 790	45 680
- zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	23 984	35 981
- pozostałe	5 806	9 699
Klienci korporacyjni:	21 832 056	17 398 729
Środki na rachunkach bieżących	10 075 280	8 598 194
Depozyty terminowe	8 144 431	7 215 809
Kredyty i pożyczki otrzymane	473 606	289 691
Transakcje repo	2 708 164	881 157
Inne zobowiązania (z tytułu)	430 575	413 878
- zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	375 208	376 008
- pozostałe	55 367	37 870
Klienci sektora budżetowego:	926 899	246 841
Środki na rachunkach bieżących	896 406	139 446
Depozyty terminowe	22 141	106 063
Inne zobowiązania (z tytułu)	8 352	1 332
- pozostałe	8 352	1 332
Zobowiązania wobec klientów, razem	47 067 347	42 414 412
Krótkoterminowe (do 1 roku)	45 544 668	41 393 035
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	1 522 679	1 021 377

Na dzień 31 grudnia 2010 roku większość depozytów przyjętych od klientów indywidualnych i korporacyjnych stanowiły depozyty na stałą stopę procentową. Średnie oprocentowanie zobowiązań wobec klientów (z wyłączeniem transakcji repo) wynosiło 2,43% (31 grudnia 2009 r. - 2,82%).

Na dzień 31 grudnia 2010 kwota kredytów i pożyczek otrzymanych obejmuje kredyt otrzymany z EBI w kwocie 396 030 tys. zł (31 grudnia 2009 r. - 205 410 tys. zł). Zabezpieczeniem kredytu są obligacje rządowe, które są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w oddzielnej pozycji „Aktywa zastawione” (patrz Nota 36).

30. Zobowiązania podporządkowane

ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania (tys. zł)
Stan na 31 grudnia 2010 r.						
- Commerzbank AG	400 000	CHF	3M LIBOR + 0,7%*	0,87	08.03.2017	1 266 293
- Commerzbank AG	80 000	CHF	3M LIBOR + 1,4%**	1,57	nieokreślony	253 244
- Commerzbank AG	120 000	CHF	3M LIBOR + 1,5%***	1,67	18.12.2017	379 879
- Commerzbank AG	170 000	CHF	3M LIBOR + 2,2%****	2,38	nieokreślony	540 776
- Commerzbank AG	90 000	CHF	3M LIBOR + 4,0%	4,17	nieokreślony	285 015
- Commerzbank AG	90 000	CHF	3M LIBOR + 2,5%	2,67	24.06.2018	284 920
						3 010 127

ZOBOWIĄZANIA PODPORZĄDKOWANE	Wartość nominalna	Waluta	Warunki oprocentowania (%)	Efektywne oprocentowanie (%)	Termin wymagalności/ wykupu	Stan zobowiązania (tys. zł)
Stan na 31 grudnia 2009 r.						
- Commerzbank AG	400 000	CHF	3M LIBOR + 0,7%*	0,95	08.03.2017	1 107 143
- Commerzbank AG	80 000	CHF	3M LIBOR + 1,4%**	1,65	nieokreślony	221 400
- Commerzbank AG	120 000	CHF	3M LIBOR + 1,5%***	1,75	18.12.2017	332 158
- Commerzbank AG	170 000	CHF	3M LIBOR + 2,2%****	2,49	nieokreślony	472 965
- Commerzbank AG	90 000	CHF	3M LIBOR + 4,0%	4,25	nieokreślony	249 184
- Commerzbank AG	90 000	CHF	3M LIBOR + 2,5%	2,75	24.06.2018	249 101
						2 631 951

* marża w wysokości 0,7% obowiązuje dla pierwszych pięciu lat. Dla następnych pięciu lat obowiązywać będzie marża w wysokości 1,2%.

** marża w wysokości 1,4% obowiązuje dla pierwszych dziesięciu lat. Dla następnych lat obowiązywać będzie marża w wysokości 3,4%.

***marża w wysokości 1,5% obowiązuje dla pierwszych pięciu lat. Dla następnych lat obowiązywać będzie marża w wysokości 2,0%.

**** marża w wysokości 2,2% obowiązuje dla pierwszych dziesięciu lat. Dla następnych lat obowiązywać będzie marża w wysokości 4,2%.

W 2010 roku i w 2009 roku Bank nie odnotował żadnych opóźnień w płatnościach rat odsetkowych, ani nie naruszył żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

Zobowiązania podporządkowane obejmują wartość emisji obligacji podporządkowanych o nieokreślonym terminie wymagalności. W kalkulacji współczynnika wypłacalności środki pozyskane z emisji zostały uwzględnione w funduszach własnych Banku. Bank uzyskał zgody KNF na zaliczenie kwot pochodzących z emisji do kapitału uzupełniającego.

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych

	31.12.2010	31.12.2009
Stan na początek okresu	2 631 951	2 669 453
Zwiększenia (z tytułu)	429 398	58 534
- odsetki od pożyczki podporządkowanej	50 153	58 116
- różnice kursowe	379 245	418
Zmniejszenia (z tytułu)	(51 222)	(96 036)
- spłata odsetek	(51 222)	(62 311)
- różnice kursowe	-	(33 725)
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	3 010 127	2 631 951
Krótkoterminowe (do 1 roku)	4 422	4 156
Długoterminowe (powyżej 1 roku)	3 005 705	2 627 795

31. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2010	31.12.2009
Fundusze specjalne	1 484	2 543
- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	1 484	2 543
Inne zobowiązania (z tytułu)	571 966	513 900
- zobowiązania z tytułu podatków	8 891	13 266
- rozrachunki międzybankowe	80 132	83 322
- wierzyciele	146 453	185 583
- bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	152 422	103 273
- przychody przyszłych okresów	75 727	79 093
- rezerwa na odprawy emerytalne	2 928	2 499
- rezerwa na niewykorzystane urlopy	1 195	1 664
- rezerwy na pozostałe zobowiązania wobec pracowników	104 218	45 084
- pozostałe	-	116
Fundusze specjalne i inne zobowiązania, razem	573 450	516 443

Na dzień 31 grudnia 2010 roku powyższa nota zawiera zobowiązania finansowe w kwocie 397 007 tys. zł (31 grudnia 2009 r.: 372 178 tys. zł), których wymagalność została zaprezentowana w Nocie 3.7.1. Pozostałe składniki omawianych zobowiązań, za wyjątkiem części rezerw na odprawy emerytalne wyliczanych aktuarialnie mają, co do zasady, charakter krótkoterminowy.

W 2010 roku kwota zobowiązań wobec wierzycieli obejmuje wartość zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego w wysokości 39 185 tys. zł (2009 r.: 39 393 tys. zł).

32. Rezerwy

	31.12.2010	31.12.2009
Na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe*	39 378	61 323
Na sprawy sporne	19 058	2 088
Pozostałe	17 622	45 378
Rezerwy, razem	76 058	108 789

* kwoty obejmują wycenę gwarancji finansowych

Zasady tworzenia rezerw na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe zostały opisane w Nocie 3.2.4. Szacunkowe terminy realizacji udzielonych zobowiązań warunkowych zostały zaprezentowane w Nocie 35.

Szacunkowe terminy ewentualnej realizacji przepływów dotyczących rezerw na sprawy sporne oraz pozostałych rezerw, co do zasady, wynoszą powyżej 1 roku.

Zmiana stanu rezerw

	31.12.2010	31.12.2009
Stan na początek okresu (wg tytułów)	108 789	90 022
Na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe	61 323	73 229
Na sprawy sporne	2 088	2 692
Pozostałe	45 378	14 101
Zwiększenia (z tytułu)	199 744	151 119
- odpis w koszty, w tym:	199 744	151 119
- na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe (Nota 12)	179 909	118 984
- na sprawy sporne	18 656	620
- pozostałe	1 179	31 515
Zmniejszenia (z tytułu)	(232 475)	(132 352)
- spisanie w ciężar utworzonej rezerwy	(9 531)	(276)
- rozwiązanie rezerw, w tym:	(210 665)	(130 667)
- na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe (Nota 12)	(201 496)	(129 719)
- na sprawy sporne	(778)	(948)
- pozostałe	(8 391)	-
- wykorzystanie	-	(238)
- przeniesienie do innych pozycji bilansu	(11 668)	-
- różnice kursowe	(611)	-
- pozostałe	-	(1 171)
Stan na koniec okresu (wg tytułów)	76 058	108 789
Na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe	39 378	61 323
Na sprawy sporne	19 058	2 088
Pozostałe	17 622	45 378

Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe

	31.12.2010	31.12.2009
Poniesione, ale nie zidentyfikowane straty		
Zaangażowanie pozabilansowe	13 447 574	11 944 734
Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe analizowane portfelowo (wielkość ujemna)	(32 288)	(28 165)
Zaangażowanie pozabilansowe netto	13 415 286	11 916 569
Zobowiązania, które utraciły wartość		
Zaangażowanie pozabilansowe	42 535	86 207
Rezerwy na pozabilansowe udzielone zobowiązania warunkowe analizowane indywidualnie (wielkość ujemna)	(7 090)	(33 158)
Zaangażowanie pozabilansowe netto	35 445	53 049

33. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego obliczane są w stosunku do wszystkich różnic przejściowych zgodnie z metodą bilansową przy zastosowaniu stawki podatku dochodowego, która będzie obowiązywać w roku powstania obowiązku podatkowego (2010 r. i 2009 r.: 19%).

Poniżej przedstawiono zmiany dotyczące aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	31.12.2010	31.12.2009
Stan na początek okresu	108 896	156 666
Podatek odroczonej odniesiony na wynik finansowy okresu (Nota 13)	(7 854)	(25 209)
Podatek odroczonej odniesiony na kapitał własny, w tym z tytułu:	(38 830)	(22 562)
- wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (Nota 15)	(38 830)	(22 562)
Pozostałe zmiany	2	1
Stan na koniec okresu	62 214	108 896
Odsetki do zapłacenia od depozytów banków	8 526	5 885
Odsetki do zapłacenia od depozytów klientów	15 711	18 327
Wycena instrumentów pochodnych	47 722	63 604
Wycena instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	670	1 405
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	7 872	20 027
Rezerwy na utratę wartości kredytów i gwarancji ustalane indywidualnie	153 973	178 871
Rezerwy na nagrody, premie, odprawy emerytalne i urlopy	19 788	8 822
Pozostałe rezerwy	3 689	4 773
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	27 981	17 925
Pozostałe ujemne różnice przejściowe	12 286	12 666
Odsetki do otrzymania od kredytów udzielonych bankom	(1 062)	(3 019)
Odsetki do otrzymania od kredytów udzielonych klientom	(33 380)	(28 052)
Wycena instrumentów pochodnych	-	(19 631)
Wycena instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	(1 052)	(2 805)
Wycena instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	(96 010)	(42 478)
Ulga inwestycyjna	(18 657)	(28 111)
Różnica między amortyzacją podatkową a księgową	(32 860)	(39 268)
Pozostałe dodatnie różnice przejściowe *	(52 983)	(60 045)
Razem aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	62 291	108 975
Razem rezerwa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	77	79
Podatek odroczonej ujęty w rachunku zysków i strat		
Odsetki	(3 346)	(16 363)
Rezerwy na utratę wartości kredytów i gwarancji ustalanych indywidualnie	(24 898)	114 863
Wycena instrumentów pochodnych	3 749	(105 554)
Wycena instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	1 018	5 391
Utrata wartości instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	(26 857)	15 194
Ulga inwestycyjna	9 454	1 375
Rezerwy na nagrody, premie, odprawy emerytalne i urlopy	10 966	(16 653)
Pozostałe rezerwy	(1 084)	4 773
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	10 056	(1 737)
Różnice między amortyzacją podatkową a księgową	6 408	6 987
Pozostałe różnice przejściowe	6 680	(33 485)
Razem podatek odroczonej ujęty w rachunku zysków i strat (Nota 13)	(7 854)	(25 209)

* Kwotę dodatnich różnic przejściowych stanowią głównie odsetki i prowizje pobrane z góry, rozliczane w czasie metodą efektywnej stopy procentowej.

Bank nie uwzględnia w wyliczeniu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego niewykorzystanych strat podatkowych poniesionych przez oddziały zagraniczne BRE Bank z uwagi na fakt, że nie jest prawdopodobne, iż w przyszłości wystąpi dochód do opodatkowania umożliwiający ich rozliczenie. Kwota niewykorzystanych strat podatkowych nie ujętych w wyliczeniu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynosiła 223 439 tys. zł na koniec 2010 roku oraz 180 830 tys. zł na koniec 2009 roku.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego zostały ujęte, ponieważ jest prawdopodobne, że w przyszłości wystąpi dochód do opodatkowania.

34. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Na dzień 31 grudnia 2010 roku Bank nie prowadził postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, dotyczących zobowiązań emitenta lub jednostki od niego zależnej, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta. Ponadto łączna wysokość roszczeń we wszystkich toczących się na dzień 31 grudnia 2010 roku postępowaniach przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących zobowiązań emitenta lub jednostki od niego zależnej również nie przekroczyła 10% kapitałów własnych emitenta.

Informacje na temat największych postępowań dotyczących zobowiązań warunkowych emitenta

1. Sprawa z powództwa Bank Leumi i Migdal Insurance Company przeciwko Bankowi o odszkodowanie

W chwili obecnej przeciwko BRE Bankowi w Sądzie w Jerozolimie toczy się postępowanie z powództwa Banku Leumi i towarzystwa ubezpieczeniowego ubezpieczającego Bank Leumi, Migdal Insurance Company, o odszkodowanie w wysokości 13,5 mln USD, (co stanowi według średniego kursu NBP na dzień 31 grudnia 2010 roku kwotę 40,0 mln zł). Przedmiotowy proces początkowo toczył się z powództwa Art-B Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Eksport - Import w Katowicach, w likwidacji („Art-B”) przeciwko głównemu pozwanemu Bankowi Leumi, zaś BRE Bank był przypozywany przez Bank Leumi. Z uwagi na zawarcie ugody pomiędzy Art-B i Bankiem Leumi oraz Migdal Insurance Company, na mocy której Art-B otrzymał od Banku Leumi oraz Migdal Insurance Company kwotę 13,5 mln USD, Bank Leumi oraz Migdal Insurance Company żądają od BRE Banku zwrotu zapłaconej na rzecz Art-B kwoty 13,5 mln USD. Odpowiedzialność BRE Banku w stosunku do Banku Leumi oraz Migdal Insurance Company ma charakter regresowy.

2. Sprawa z powództwa Banku BPH SA („BPH”) przeciwko Garbary Sp. z o.o. („Garbary”)

Powództwo zostało wniesione w dniu 17 lutego 2005 roku przez BPH. Wartość przedmiotu sporu określona została na kwotę 42 854 tys. zł. Przedmiotem sporu jest uznanie za bezskuteczne czynności związanych z zawiązaniem spółki Garbary oraz wniesieniem do niej aportu. Spór koncentruje się na określeniu wartości użytkowania wieczystego gruntu wraz z posadowionymi na nim budynkami, które zostały wniesione przez ZM Pozmeat SA jako aport do spółki Garbary na pokrycie udziałów w kapitale zakładowym o wartości 100 000 tys. zł. W dniu 6 czerwca 2006 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział IX Gospodarczy wydał wyrok oddalający w całości powództwo powoda. Od wyroku Sądu Okręgowego powód wniósł apelację. Sąd Apelacyjny w dniu 6 lutego 2007 roku oddalił apelację powoda. Powód wniósł od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną. Sąd Najwyższy w dniu 2 października 2007 roku uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny w dniu 4 marca 2008 roku uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania. W dniu 16 września 2010 roku Sąd Okręgowy w całości oddalił powództwo, wyrok nie jest prawomocny. W dniu 19 października 2010 roku BPH złożył apelację od przedmiotowego wyroku. Sprawa jest w toku.

3. Sprawa z powództwa Banku BPH SA przeciwko Bankowi oraz Tele-Tech Investment Sp. z o.o. („TTI”)

Powództwo zostało wniesione w dniu 17 listopada 2007 roku przez BPH o zapłatę odszkodowania w kwocie 34 880 tys. zł z odsetkami ustawowymi od dnia 20 listopada 2004 roku do dnia zapłaty, z tytułu rzekomych czynów niedozwolonych polegających na tym, iż w sytuacji grożącej ZM Pozmeat SA niewypłacalności doszło do wyzbycia się przez ten podmiot na rzecz TTI istotnego składnika majątku w postaci wszystkich udziałów w kapitale zakładowym Garbary Sp. z o.o. (poprzednio Milenium Center Sp. z o.o.).

Bank złożył odpowiedź na pozew, w którym wniósł o oddalenie pozwu z powodu braku podstaw prawnych do jego uwzględnienia. Postanowieniem z dnia 1 grudnia 2009 r. Sąd zawiesił postępowanie do czasu zakończenia postępowania upadłościowego spółki Pozmeat. W dniu 26 stycznia 2011 sąd wydał postanowienie o podjęciu zawieszonego postępowania z uwagi na zakończenie postępowania upadłościowego.

4. Roszczenia klientów Interbrok

Do dnia 25 lutego 2011 roku do Banku zwróciły się 153 podmioty, które były w przeszłości klientami spółki Interbrok Investment E. Drożdż i Spółka Spółka jawna (dalej zwana Interbrok), i za pośrednictwem Sądu Rejonowego w Warszawie zaważwały Bank do próby ugodowej na łączną kwotę 296 461 tys. zł. Ponadto do dnia 25 lutego 2011 r. wpłynęło do Banku 8 pozwów o odszkodowania byłych klientów Interbrok na łączną kwotę 800 tys. zł, z zastrzeżeniem iż roszczenia mogą ulec rozszerzeniu do łącznej kwoty 5 950 tys. zł. Powodowie zarzucają Bankowi pomocnictwo w sprzecznym z prawem działaniu Interbrok, które wyrządziło

Powodom szkodę. We wszystkich sprawach Bank wnosi o oddalenie powództwa w całości, nie zgadzając się z zawartymi w pozwach zarzutami. Analiza prawna powyższych żądań wskazuje, iż brak jest istotnych przesłanek, które pozwalałyby na przyjęcie odpowiedzialności Banku w przedmiotowej sprawie. W związku z tym Bank nie utworzył rezerw na powyższe roszczenia. Sąd Okręgowy w Warszawie rozstrzygnął wymienione sprawy sądowe i we wszystkich sprawach oddalił powództwo. Jeden z przedmiotowych wyroków uprawomocnił się na skutek wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 2010 roku oddalającego apelację powoda. Kolejny z wymienionych wyroków został uchylony przez Sąd Apelacyjny w dniu 21 grudnia 2010 roku i sprawa została przekazana do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie. W pozostałych 6 sprawach wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie nie jest prawomocny.

5. Pozew zbiorowy przeciwko BRE Bankowi

W dniu 4 lutego 2011 roku doręczono BRE Bank SA (Bank) pozew zbiorowy wniesiony do Sądu Okręgowego w Łodzi w dniu 20 grudnia 2010 roku przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów jako reprezentanta grupy 835 osób fizycznych - klientów bankowości detalicznej Banku.

W pozwie zażądano ustalenia odpowiedzialności Banku za nienależyte wykonywanie umów o kredyty hipoteczne. W szczególności zarzucono, iż Bank niewłaściwie stosował postanowienia umów dotyczących zmiany oprocentowania, a mianowicie, że Bank nie obniżał oprocentowania kredytu, mimo, iż zdaniem powoda był do tego zobowiązany.

Bank nie zgadza się z powyższymi zarzutami. W dniu 18 lutego 2011 roku została złożona odpowiedź na pozew, w której Bank wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku Bank nie prowadził postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta. Natomiast łączna wysokość roszczeń we wszystkich toczących się na dzień 31 grudnia 2010 roku postępowaniach przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących wierzytelności emitenta nie przekroczyła 10% kapitałów własnych emitenta.

Podatki

W dniu 19 lipca 2010 roku Urząd Kontroli Skarbowej wszczął w BRE Banku postępowanie kontrolne w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczenia i wpłacenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2006 rok. Postępowanie jest w toku.

W dniach od 20 marca do 8 kwietnia 2009 roku w Banku została przeprowadzona przez pracowników Pierwszego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego kontrola podatkowa w zakresie naliczania, deklarowania i odprowadzania zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 roku. W zakresie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Organy podatkowe mogą przeprowadzać kontrole i weryfikować zapisy operacji gospodarczych ujętych w księgach rachunkowych w ciągu 5 lat od zakończenia roku podatkowego, w którym złożono deklaracje podatkowe, dokonać ustalenia dodatkowego zobowiązania podatkowego i nałożyć związane z tym kary. W opinii Zarządu nie istnieją okoliczności wskazujące na możliwość powstania istotnych zobowiązań podatkowych w tym zakresie.

35. Zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania pozabilansowe Banku obejmują:

- Zobowiązania do udzielenia kredytu

Kwoty oraz odpowiadające im terminy, w których Bank zobowiązany będzie do zrealizowania pozabilansowych zobowiązań finansowych poprzez udzielenie kredytów lub innych świadczeń pieniężnych, zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

- Gwarancje i inne produkty finansowe

Gwarancje zostały przedstawione w poniższej tabeli na podstawie najwcześniejszej umownej daty zapadalności.

- Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania pozabilansowe udzielone i otrzymane przez Bank oraz wartość nominalną otwartych transakcji pochodnych Banku na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku.

31.12.2010	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
1. Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	11 454 380	2 039 848	1 254 891	14 749 119
Zobowiązania udzielone	11 104 885	1 709 464	845 099	13 659 448
1. Zobowiązania finansowe:	9 570 833	957 491	667 626	11 195 950
a) Zobowiązania do udzielenia kredytu	9 550 844	877 838	597 929	11 026 611
b) Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	19 989	79 653	69 697	169 339
2. Gwarancje i inne produkty finansowe:	1 534 052	751 973	177 473	2 463 498
a) Akcepty bankowe	6 801	-	-	6 801
b) Gwarancje i akredytywy stand by	1 342 355	751 973	177 473	2 271 801
c) Gwarancje emisji	41 500	-	-	41 500
d) Akredytywy dokumentowe i handlowe	143 396	-	-	143 396
Zobowiązania otrzymane:	349 495	330 384	409 792	1 089 671
a) Otrzymane zobowiązania finansowe	130	-	-	130
b) Otrzymane zobowiązania gwarancyjne	349 365	330 384	409 792	1 089 541
2. Pochodne instrumenty finansowe	212 301 036	83 552 418	8 281 563	304 135 017
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	168 549 603	78 938 186	8 232 085	255 719 874
2. Walutowe instrumenty pochodne	41 933 525	4 530 977	49 478	46 513 980
3. Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	1 817 908	83 255	-	1 901 163
Pozycje pozabilansowe razem	223 755 416	85 592 266	9 536 454	318 884 136

31.12.2009	Do 1 roku	Powyżej 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
1. Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	10 693 933	1 543 428	674 325	12 911 686
Zobowiązania udzielone	10 383 878	1 406 220	437 085	12 227 183
1. Zobowiązania finansowe:	8 496 516	666 986	412 306	9 575 808
a) Zobowiązania do udzielenia kredytu	8 475 859	584 358	319 349	9 379 566
b) Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	20 657	82 628	92 957	196 242
2. Gwarancje i inne produkty finansowe:	1 594 655	739 234	24 779	2 358 668
a) Akcepty bankowe	8 883	-	-	8 883
b) Gwarancje i akredytywy stand by	1 315 336	739 234	24 779	2 079 349
c) Gwarancje emisji	103 000	-	-	103 000
d) Akredytywy dokumentowe i handlowe	167 436	-	-	167 436
3. Pozostałe zobowiązania	292 707	-	-	292 707
Zobowiązania otrzymane:	310 055	137 208	237 240	684 503
a) Otrzymane zobowiązania finansowe	55 000	-	205 410	260 410
b) Otrzymane zobowiązania gwarancyjne	255 055	137 208	31 830	424 093
2. Pochodne instrumenty finansowe	216 262 070	91 226 670	8 869 356	316 358 096
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	172 725 258	75 910 819	8 779 639	257 415 716
2. Walutowe instrumenty pochodne	42 026 771	15 174 649	89 717	57 291 137
3. Instrumenty pochodne na ryzyko rynkowe	1 510 041	141 202	-	1 651 243
Pozycje pozabilansowe razem	226 956 003	92 770 098	9 543 681	329 269 782

Wykazane powyżej zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego dotyczą w całości leasingu budynków.

Najważniejszą umową leasingu operacyjnego jest zawarta przez Bank umowa leasingu głównej siedziby Banku. Zgodnie z umową okres leasingu trwa do 30 czerwca 2019 roku. Umowa została zawarta na oznaczony okres czasu i co do zasady nie podlega przedterminowemu rozwiązaniu. Umowa przewiduje opcję kupna przedmiotu umowy na pisemny wniosek leasingobiorcy złożony leasingodawcy na co najmniej 6 miesięcy i nie więcej niż 12 miesięcy przed datą zakończenia umowy leasingu, a także prawo pierwokupu na warunkach zawartych w umowie. Na mocy umowy Bank zobowiązany jest do utrzymania przedmiotu leasingu w odpowiednim stanie.

Wartości nominalne instrumentów pochodnych zaprezentowane są w Nocie 20.

Lista emisji objętych gwarancją objęcia przez BRE Bank SA według stanu na 31 grudnia 2010 roku przedstawia się następująco:

	Emitent	Rodzaj gwarantowanych papierów	Kwota gwarancji w PLN	Informacja o powiązaniach finansowych, organizacyjnych i personalnych	Zbywalność papierów
1.	BRE.locum	Obligacje	41 500 000	Bank posiada 79,99% udziałów w spółce. W Radzie Nadzorczej spółki zasiada dwóch członków powiązanych z Grupą BRE Banku	Zbywalne

Powyższe zestawienie nie obejmuje umów, które zobowiązywały do jednorazowego objęcia papierów wartościowych, a nadal obowiązują w zakresie obsługi tych papierów, prowadzenia ich ewidencji itp.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku zobowiązania otrzymane przez BRE Bank SA wyniosły 1 089 671 tys. zł, z czego 130 tys. zł stanowiły kwoty przyznanych i niewykorzystanych kredytów z banków zagranicznych, a 1 089 541 tys. zł otrzymane gwarancje stanowiące zabezpieczenia udzielonych kredytów i gwarancji.

36. Aktywa zastawione

Na aktywach ustanawia się zabezpieczenia w związku z umowami odkupu zawartymi z innymi bankami oraz ustanawia się depozyty zabezpieczające w związku z zawarciem kontraktów typu futures, opcjami i członkostwem w giełdach. W banku centralnym utrzymuje się również depozyty stanowiące rezerwy obowiązkowe zgodnie z wymogami przepisów prawnych.

	31.12.2010	31.12.2009
Aktywa zastawione, w tym:	1 828 724	3 513 782
- Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (Nota 19)	1 018 658	766 313
- Lokacyjne papiery wartościowe (Nota 22)	810 066	2 747 469
Zobowiązanie z tytułu aktywów zastawionych, w tym:	8 217 133	4 026 319
- Transakcje sell buy back (Nota 28, 29), w tym:	4 756 028	3 517 524
- transakcje sell buy back na papierach wartościowych będących przedmiotem transakcji buy sell back	3 279 087	346 537
- Fundusz ochrony środków gwarantowanych BFG	182 018	162 258

37. Zarejestrowany kapitał akcyjny

Łączna liczba akcji zwykłych na dzień 31 grudnia 2010 roku wyniosła 42 086 674 sztuk (31 grudnia 2009 r.: 29 690 882 sztuk) o wartości nominalnej 4 zł na akcję (31 grudnia 2009 r.: 4 zł każda). Wszystkie wyemitowane akcje są w pełni opłacone.

ZAREJESTROWANY KAPITAŁ AKCYJNY (STRUKTURA)						
Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Rok rejestracji
zwykłe na okaziciela*	-	-	9 978 500	39 914 000	w całości opłacone gotówką	1986
imienne zwykłe*	-	-	21 500	86 000	w całości opłacone gotówką	1986
zwykłe na okaziciela	-	-	2 500 000	10 000 000	w całości opłacone gotówką	1994
zwykłe na okaziciela	-	-	2 000 000	8 000 000	w całości opłacone gotówką	1995
zwykłe na okaziciela	-	-	4 500 000	18 000 000	w całości opłacone gotówką	1997
zwykłe na okaziciela	-	-	3 800 000	15 200 000	w całości opłacone gotówką	1998
zwykłe na okaziciela	-	-	170 500	682 000	w całości opłacone gotówką	2000
zwykłe na okaziciela	-	-	5 742 625	22 970 500	w całości opłacone gotówką	2004
zwykłe na okaziciela	-	-	270 847	1 083 388	w całości opłacone gotówką	2005
zwykłe na okaziciela	-	-	532 063	2 128 252	w całości opłacone gotówką	2006
zwykłe na okaziciela	-	-	144 633	578 532	w całości opłacone gotówką	2007
zwykłe na okaziciela	-	-	30 214	120 856	w całości opłacone gotówką	2008
zwykłe na okaziciela	-	-	12 395 792	49 583 168	w całości opłacone gotówką	2010
Liczba akcji, razem			42 086 674			
Zarejestrowany kapitał akcyjny, razem				168 346 696		
Wartość nominalna jednej akcji (w zł)			4			

* Stan akcji na dzień bilansowy

W 2010 roku nie było zmian w strukturze własności znacznych pakietów akcji Banku.

W dniu 16 lipca 2010 roku nastąpił wpis do Krajowego Rejestru Sądowego nowej wysokości kapitału zakładowego BRE Banku SA, podwyższonego w wyniku nowej emisji, która miała miejsce w drugim kwartale 2010 roku, o kwotę 49 485 tys. zł do wysokości 168 248 tys. zł. Łączny wpływ z nowej emisji akcji, pomniejszony o koszty emisji w kwocie 13 287 tys. zł, wyniósł 1 966 167 tys. zł

Rejestracja akcji nowej emisji w dniu 16 lipca 2010 roku nie spowodowała zmiany w procentowym udziale głównego Akcjonariusza w kapitale zakładowym Banku.

W dniu 5 sierpnia 2010 roku i w dniu 20 grudnia 2010 roku Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych (KDPW) dokonał rejestracji akcji BRE Banku SA, odpowiednio: 15 695 sztuk i 8 897 sztuk, wyemitowanych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku na podstawie uchwały nr 21 XXI Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 14 marca 2008 roku w sprawie emisji obligacji z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji BRE Bank SA oraz warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji akcji z wyłączeniem prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, w celu umożliwienia objęcia akcji BRE Banku SA osobom biorącym udział w programie motywacyjnym oraz w sprawie ubiegania się o dopuszczenie akcji do obrotu na rynku regulowanym oraz dematerializacji akcji.

Akcjonariuszem posiadającym powyżej 5% kapitału zakładowego i ogółu głosów na walnym zgromadzeniu jest Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, który na dzień 31 grudnia 2010 roku posiadał 69,7439% kapitału zakładowego i głosów na walnym zgromadzeniu BRE Banku SA (na dzień 31 grudnia 2009 roku - 69,7847%).

38. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej wartości nominalnej pozostałej po pokryciu kosztów emisji, z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku.

Zwiększenie kapitału zapasowego w 2010 roku wynika z emisji akcji w drugim oraz trzecim i czwartym kwartale 2010 roku.

39. Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują pozostały kapitał zapasowy, pozostałe kapitały rezerwowe, fundusz ryzyka ogólnego, niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego.

Pozostały kapitał zapasowy, pozostały kapitał rezerwowy i fundusz ryzyka ogólnego tworzone są z odpisów z zysku i są przeznaczone na cele określone w statucie lub innych przepisach prawa.

	31.12.2010	31.12.2009
Pozostały kapitał zapasowy	1 603 654	1 603 654
Pozostałe kapitały rezerwowe	10 791	8 442
Fundusz ryzyka ogólnego	765 143	708 000
Wynik roku bieżącego	517 724	57 143
Zyski zatrzymane, razem	2 897 312	2 377 239

Zgodnie z polskimi przepisami prawa 8% zysku netto banku przenosi się na niepodlegający podziałowi kapitał zapasowy tworzony ustawowo, aż do czasu, gdy osiągnie on poziom jednej trzeciej kapitału akcyjnego banku.

Dodatkowo Bank przenosi część zysku netto na fundusz ryzyka ogólnego na pokrycie nieprzewidywanych ryzyk oraz przyszłych strat. Fundusz ryzyka ogólnego podlega podziałowi wyłącznie za zgodą akcjonariuszy wyrażoną w trakcie walnego zgromadzenia.

Program motywacyjny dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku

W dniu 14 marca 2008 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie BRE Banku, podejmując stosowną uchwałę, wyraziło zgodę na przeprowadzenie przez BRE Bank programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku. W ramach programu Członkowie Zarządu Banku uzyskają możliwość objęcia obligacji z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji Banku oraz, jak pierwotnie planowano, objęcia akcji jednostki dominującej najwyższego szczebla, Commerzbanku AG. W roku 2010 program został zmieniony w części dotyczącej akcji Commerzbanku w ten sposób, że Członkowie Zarządu będą mieli możliwość uzyskania prawa do otrzymania ekwiwalentu pieniężnego odpowiadającego wartości określonej liczby akcji Commerzbanku.

W związku z realizacją programu, w części dotyczącej akcji BRE Banku, kapitał zakładowy Banku zostanie warunkowo podwyższony o kwotę 2 200 000 złotych w drodze emisji 550 000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela. W związku z realizacją programu Bank wyemituje 550 000 sztuk obligacji z prawem pierwszeństwa objęcia akcji Banku, w dziesięciu seriach (od C1 do C10) po 55 000 sztuk, po cenie emisyjnej wynoszącej 0,01 złoty. Obligacje będą mogły być nabywane przez osoby uprawnione w latach 2010 - 2018, pod warunkiem kontynuowania zatrudnienia, z zastrzeżeniem, że w szczególnych przypadkach obligacje serii C1 będą mogły być nabywane w 2009 roku. Wynikające z obligacji prawo do objęcia akcji w ramach warunkowego podwyższenia kapitału, może być realizowane przez osoby uprawnione w okresie od nabycia obligacji do dnia 31 grudnia 2018 roku. Cena emisyjna jednej akcji obejmowanej w ramach programu będzie równa cenie nominalnej i będzie wynosiła 4 złote.

Uzyskanie prawa do nabycia obligacji oraz liczba obligacji są uzależnione od poziomu realizacji następujących warunków: indywidualnej oceny osoby uprawnionej przez Radę Nadzorczą, wysokości współczynnika zwrotu z kapitału ROE netto w roku obrotowym, za który akcje są przyznawane oraz wykonania dla danego roku finansowego skonsolidowanego zysku brutto Grupy BRE Banku lub skonsolidowanego zysku brutto poszczególnych linii biznesowych Grupy BRE Banku.

Ponadto w ramach programu motywacyjnego pierwotnie założono, że Członkowie Zarządu Banku uzyskają możliwość objęcia akcji Commerzbanku AG. Akcje te miały być przekazane Członkom Zarządu przez BRE Bank. Uzyskanie prawa do nabycia akcji oraz wartość przekazanych akcji były również uzależnione od poziomu realizacji warunków wymienionych powyżej. Natomiast liczba przyznanych akcji Commerzbanku była uzależniona od ceny rynkowej tych akcji w okresie 30 dni przed datą ich przyznania w latach 2010 - 2018. W roku 2010 program został zmieniony. Na mocy umów podpisanych przez Bank oraz Członków Zarządu uczestniczących w programie, postanowiono zastąpić prawo otrzymania akcji Commerzbanku uprawnieniem do otrzymania ekwiwalentu pieniężnego odpowiadającego wartości akcji Commerzbanku obliczonej na podstawie średniej ceny giełdowej akcji w dniu, w którym powstało prawo do otrzymania ekwiwalentu.

Począwszy od 2009 roku Bank kalkuluje koszty funkcjonowania programu w oparciu o przewidywaną wartość programu w ciągu jednej kadencji Zarządu. Koszty programu obciążają rachunek zysków i strat poszczególnych okresów sprawozdawczych zgodnie z przewidywanym schematem nabywania uprawnień w poszczególnych latach w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi (część programu dotycząca akcji BRE Banku) lub pozostałymi zobowiązaniami (część programu dotycząca akcji Commerzbanku). Koszty szacowane są począwszy od dnia objęcia funkcji przez Członka Zarządu, na podstawie przewidywanego wykonania warunków umożliwiających uzyskanie prawa do nabycia obligacji i akcji BRE Banku oraz ekwiwalentu pieniężnego odpowiadającego wartości akcji Commerzbanku a szacunek kosztów aktualizowany jest na koniec każdego roku w oparciu o faktyczną realizację warunków oraz ewentualne zmiany w przewidywanym ich wykonaniu w kolejnych latach.

Na wybór modelu przyjętego do wyceny istotny wpływ miały warunki programu.

Poniższa tabela przedstawia liczbę oraz średnie ważone ceny wykonania opcji na akcje w odniesieniu do programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku.

	31.12.2010		31.12.2009	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	47 077	4	-	-
Przyznane w danym okresie	10 871	4	47 077	4
Umrzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie*	24 592	4	-	-
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	33 356	4	47 077	4
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

* W roku 2010 średnia ważona cena akcji z dnia wykonania opcji wyniosła 266,92 zł.

Opcje występujące na koniec 2009 roku i na koniec 2010 roku wygasają 31 grudnia 2018 roku.

Program motywacyjny dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku nie obejmuje Pana Cezarego Stypułkowskiego, Prezesa Zarządu Banku, powołanego do Zarządu Banku z dniem 1 października 2010 roku.

Program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy BRE Banku z 2008 roku

W dniu 27 października 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku przyjęło program motywacyjny dla kluczowej kadry Grupy BRE Banku.

Celem wprowadzenia programu jest powiązanie znaczącej części wynagrodzenia kluczowej kadry z wartością Banku i interesem akcjonariuszy, poprzez długoterminowe budowanie wartości Banku, zwiększenie efektywności działania Banku i Grupy oraz stabilizacja kadry menedżerskiej dzięki wzbogaceniu pakietu wynagradzania o element długoterminowy zachowujący wartość zarówno w okresie dekonunktury jak i koniunktury na rynku.

Uczestnicy programu to:

- Członkowie zarządów kluczowych spółek zależnych Grupy BRE Banku,
- Dyrektorzy Banku,
- przedstawiciele kluczowej kadry.

Są to osoby odpowiedzialne za podejmowanie decyzji, które w istotny sposób wpływają na realizację strategii określonej przez Zarząd Banku, wyniki Grupy, trwałość i bezpieczeństwo prowadzenia biznesu oraz rozwój i tworzenie wartości dodanej organizacji.

W ramach Programu Osoby Uprawnione będą mogły objąć do 700.000 akcji. Realizacja programu będzie rozłożona na 10 lat (2009-2019).

W roku 2010 Zarząd Banku podjął decyzję o rozpoczęciu realizacji programu zatwierdzając listę osób uczestniczących w programie w odniesieniu do Transzy III. Uprawnienia z dwóch pierwszych Transz będą mogły być przyznane w przyszłych latach realizacji programu. W ramach III Transzy przyznano 12.650 opcji, które umożliwią nabycie akcji Banku po cenie emisyjnej równej 4 zł. Realizacja uprawnień z III Transzy będzie mogła nastąpić po spełnieniu określonych warunków dotyczących nabycia uprawnień, w terminie od 1 maja 2012 roku do 31 grudnia 2019 roku. Warunki nabycia uprawnień dotyczą pozostawania w stosunku pracy przez okres trwania Transzy, uzyskania określonego przez Zarząd współczynnika ekonomicznego dla Grupy BRE Banku SA oraz uzyskania określonej oceny rocznej przez uczestnika programu w każdym roku Transzy.

Wartość godziwa przyznanych opcji została określona na dzień 23 sierpnia 2010 roku przy użyciu symulacji Monte-Carlo i wyniosła 245,9 zł. Na wybór przyjętego do wyceny modelu istotny wpływ miały warunki programu, w szczególności jego czas trwania oraz dowolność w określeniu terminu realizacji opcji przez uczestnika po nabyciu uprawnień. Zmienność akcji BRE Banku została wyznaczona na podstawie historycznej zmienności akcji za okres adekwatny do długości trwania programu poprzedzający jego rozpoczęcie (dane z okresu 12 kwietnia 2001 roku - 23 sierpnia 2010 roku). Do jej zmierzenia wykorzystano odchylenia standardowe dziennych zmian cen akcji w ciągu ustalonego okresu. Ponadto w obliczeniach zastosowano krzywą rentowności wyznaczoną na podstawie stóp zerokuponowych uzyskaną na datę wyceny.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje oraz średnie ważone ceny wykonania opcji w odniesieniu do programu motywacyjnego dla kluczowej kadry Grupy BRE Banku z 2008 roku.

	31.12.2010		31.12.2009	
	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)	Liczba opcji	Średnia ważona cena wykonania (w zł)
Występujące na początek okresu	-	-	-	-
Przyznane w danym okresie	12 650	4	-	-
Umorzone w danym okresie	-	-	-	-
Wykonane w danym okresie	-	-	-	-
Wygasłe w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	12 650	4	-	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

Opcje występujące na koniec 2010 roku wygasają 31 grudnia 2019 roku.

Poniższa tabela przedstawia zmiany stanu pozostałych kapitałów rezerwowych powstałych w związku z opisanymi powyżej programami motywacyjnymi.

	31.12.2010	31.12.2009
Programy motywacyjne		
Stan na początek okresu	8 442	12 113
- wartość świadczonych usług (Nota 11)	6 275	(3 671)
- rozliczenie zrealizowanych opcji	(3 926)	-
Stan na koniec okresu	10 791	8 442

Program motywacyjny dla Zarządu Banku, w części odnoszącej się do akcji Commerzbanku nie ma wpływu na stan pozostałych kapitałów rezerwowych, jako że jego koszt jest księgowany w rachunku zysków i strat w korespondencji z zobowiązaniami. Wartość świadczonych usług przypadających na tę część programu wyniosła 1 738 tys. zł w 2010 roku (31 grudnia 2009 r.: 597 tys. zł)(Nota 10). Na dzień 31 grudnia 2010 roku wartość zobowiązania z tytułu tego programu wyniosła 2 925 tys. zł (31 grudnia 2009 r.: 2 814 tys. zł).

40. Inne pozycje kapitału własnego

	31.12.2010	31.12.2009
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(3 782)	(2 609)
Niezrealizowane zyski (dodatnie różnice kursowe)	6 645	20 227
Niezrealizowane straty (ujemne różnice kursowe)	(10 427)	(22 836)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	145 616	(82 687)
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych	19 447	12 679
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych	(43 966)	(174 977)
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych	206 472	77 118
Podatek odroczoney	(36 337)	2 493
Inne pozycje kapitału własnego razem	141 834	(85 296)

Wzrost wyceny portfela dłużnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży w 2010 roku w stosunku do wyceny na koniec 2009 roku był związany przede wszystkim ze wzrostem wartości posiadanych przez Bank zmiennokuponowych papierów skarbowych w skutek zmniejszenia się premii za ryzyko polskie w ocenie inwestorów. Kolejnym czynnikiem wzrostu wyceny była pozytywna wycena obligacji o stałym kuponie będących w portfelu. Bank na koniec 2009 roku posiadał pozytywną wycenę bonów skarbowych, których wykup nastąpił w 2010 roku. Zmniejszenie dodatniej wyceny bonów skarbowych w innych pozycjach kapitału własnego na skutek ich wykupu został skompensowany przez pozytywną wycenę obligacji zerokuponowych posiadanych w portfelu na koniec 2010 roku.

Wzrost wyceny portfela kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży w 2010 roku w stosunku do wyceny na koniec 2009 roku związany był głównie ze wzrostem wartości certyfikatów inwestycyjnych BRE GOLD Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych będących w posiadaniu Banku. Kwota niezrealizowanych zysków na instrumentach kapitałowych zwiększyła się w 2010 roku w wyniku wyceny certyfikatów o kwotę netto 104 075 tys. zł.

W 2009 roku z innych pozycji kapitału własnego została wyksięgowana i odniesiona na rachunek zysków i strat łączna kwota zysku netto w wysokości 50 165 tys. zł, stanowiąca saldo zwyżek/zniżek wartości papierów (certyfikatów inwestycyjnych, obligacji, bonów skarbowych i akcji) sprzedanych w 2009 roku (Nota 15 i 22).

Największy wpływ na wielkość niezrealizowanych zysków na instrumentach kapitałowych na koniec 2009 roku miało przeszacowanie akcji PZU SA do wartości godziwej w IV kwartale 2009 roku, wniesienie 651 660 akcji PZU SA w dniu 5 listopada 2009 roku do BRE GOLD Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych w zamian za objęte certyfikaty inwestycyjne, a następnie umorzenie części tych certyfikatów w dniu 31 grudnia 2009 roku oraz wycena pozostałych certyfikatów na dzień 31 grudnia 2009 roku. Na skutek powyższych zdarzeń niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych wzrosły w ciągu 2009 roku o kwotę netto 59 889 tys. zł.

41. Dywidenda na akcję

W dniu 28 lutego 2011 roku Zarząd BRE Banku SA podjął uchwałę o przedłożeniu do rozpatrzenia przez XXIV Zwyczajne Walne Zgromadzenie wniosku o nie wypłacaniu dywidendy dla akcjonariuszy za rok 2010. Wniosek Zarządu zostanie przedłożony do oceny Radzie Nadzorczej Banku.

42. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

	31.12.2010	31.12.2009
Kasa, operacje z bankiem centralnym (Nota 16)	2 340 672	3 771 992
Weksle uprawnione do redyskonta w banku centralnym	3 686	9 134
Należności od banków (Nota 18)	1 361 869	1 522 425
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (Nota 19)	2 220 974	1 230 639
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych, razem	5 927 201	6 534 190

43. Transakcje z podmiotami powiązanymi

BRE Bank SA jest jednostką dominującą Grupy BRE Banku SA, a Commerzbank AG jest jednostką dominującą najwyższego szczebla. Bezpośrednią jednostką dominującą wobec BRE Banku SA jest Commerzbank Auslandsbanken Holding AG, spółka w 100% zależna od Commerzbank AG.

Wszystkie transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanymi były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawartymi na warunkach rynkowych, a ich charakter i warunki wynikały z bieżącej działalności operacyjnej, prowadzonej przez Bank. Transakcje z podmiotami powiązanymi przeprowadzone w ramach zwykłej działalności operacyjnej obejmują kredyty, depozyty oraz transakcje w walutach obcych.

Najważniejsze transakcje zawarte ze spółkami powiązanymi w 2010 roku:

- W dniu 27 stycznia 2010 roku pomiędzy BRE Bankiem SA i Commerzbankiem AG, zostały zawarte trzy umowy kredytowe o łącznej wartości 1 554 010 tys. zł. Na mocy największej z nich Bank otrzymał pożyczkę w wysokości 350 000 tys. CHF (równowartość 972 370 tys. zł według średniego kursu NBP z dnia 27 stycznia 2010 roku) z przeznaczeniem na zaspokojenie ogólnych potrzeb finansowych Banku.
- W dniu 29 kwietnia 2010 roku BRE Bank zawarł z Commerzbank AG zobowiązującą umowę sprzedaży przedsiębiorstwa bankowego Commerzbank AG SA Oddział w Polsce (dawny Oddział Dresdner Banku AG w Polsce) (Oddział). Informacje o umowie i jej realizacji zaprezentowano w Nocie 44.
- W okresie od 26 kwietnia do 26 lipca 2010 roku BRE Bank zawarł cztery umowy z BRE Bankiem Hipotecznym („BBH”), których łączna wartość wyniosła 450 000 tys. zł. Umowami o największej wartości były:
 - a) Umowa z dnia 26 lipca 2010 roku w sprawie subemisji usługowej, na mocy której w dniu 28 lipca 2010 roku Bank objął 200 000 sztuk 4-letnich hipotecznych listów zastawnych wyemitowanych przez BBH, na łączną kwotę 200 000 tys. zł.
 - b) Umowa kredytu stand-by z dnia 22 lipca 2010 roku na okres 12 miesięcy, na mocy której Bank zobowiązał się do złożenia w BBH depozytu, którego wartość nie przekroczy 200 000 tys. zł.

We wszystkich prezentowanych okresach nie wystąpiły transakcje wzajemne z bezpośrednią jednostką dominującą BRE Banku.

Wartości transakcji, tj.: salda aktywów i zobowiązań oraz związane z nimi koszty i przychody według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku przedstawiają poniższe zestawienia.

BRE Bank SA

Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2010 rok

(w tys. zł)

Dane liczbowe dotyczące transakcji ze spółkami powiązanymi (w tys. zł) na dzień 31 grudnia 2010 r.

L.p.		Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Rachunek zysków i strat						Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	
		Aktywa	Zobowiązania	Przychody z tytułu odsetek	Koszty z tytułu odsetek	Przychody z tytułu prowizji	Koszty z tytułu prowizji	Pozostałe przychody operacyjne	Ogólne koszty administracyjne amortyzacja i pozostałe koszty operacyjne	Zobowiązania udzielone	Zobowiązania otrzymane
	Jednostki zależne										
1	AMBRESA Sp. z o.o.	-	593	-	(12)	2	-	-	-	-	-
2	Aspiro	4 546	25 795	-	-	-	(91 929)	11 797	-	-	-
3	BRE Bank Hipoteczny SA *)	1 988 393	13 415	66 838	-	-	-	-	-	218 307	-
4	BRE Corporate Finance SA	-	3 425	-	(28)	34	-	-	-	1 828	-
5	BRE GOLD FIZ Aktywów Niepublicznych	-	75 053	-	-	-	-	-	-	-	-
6	BRE Holding Sp. z o.o.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	BRE Leasing Sp. z o.o. *)	1 141 246	46 523	47 887	(1 763)	-	-	-	-	37 476	-
8	BRE.locum S.A. *)	123 463	3 616	7 615	-	-	-	-	-	41 500	-
9	BRELINVEST Sp. z o.o. Fly 2 Sp. komandytowa	-	12 693	-	(213)	1	-	-	-	-	-
10	BRE Systems Sp. z o.o.	-	106	21	(2)	12	-	-	-	-	-
11	BRE Ubezpieczenia TUIR SA	11 845	37 863	-	-	100 380	(4 530)	-	-	-	-
12	BRE Wealth Management SA	-	16 169	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Centrum Rozliczeń i Informacji CERi Sp. z o.o.	46 102	45 348	-	-	-	(28 233)	-	(5 960)	-	-
14	Dom Inwestycyjny BRE Bank SA	2 224	482 365	-	(15 807)	13 174	(3 990)	-	-	30 673	-
15	Garbary Sp. z o.o.	2 700	-	-	-	-	-	-	-	4 800	-
16	Intermarket Bank AG	196 035	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Polfactor SA *)	382 741	-	14 850	-	-	-	-	-	57 229	-
18	Tele-Tech Investment Sp. z o.o.	60 978	118	5 801	-	3	-	-	-	-	-
19	Transfinance a.s.	41 575	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Grupa Kapitałowa Commerzbank AG (Grupa Dominująca Najwyższego Szczebla)	390 441	23 934 174	9 947	(320 112)	-	-	6 367	(20 768)	748 003	809 258

*) BRE Bank SA posiada udziały w spółkach poprzez spółkę BRE Holding Sp. z o.o. w 100% zależną od Banku

BRE Bank SA

Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2010 rok

(w tys. zł)

Dane liczbowe dotyczące transakcji ze spółkami powiązanymi (w tys. zł) na dzień 31 grudnia 2009 r.

L.p.		Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Rachunek zysków i strat						Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	
		Aktywa	Zobowiązania	Przychody z tytułu odsetek	Koszty z tytułu odsetek	Przychody z tytułu prowizji	Koszty z tytułu prowizji	Pozostałe przychody operacyjne	Ogólne koszty administracyjne amortyzacja i pozostałe koszty operacyjne	Zobowiązania udzielone	Zobowiązania otrzymane
	Jednostki zależne										
1	AMBRESA Sp. z o.o.	-	688	-	-	2	-	-	-	-	-
2	Aspiro (dawniej emFinanse Sp. z o.o.)	4 451	19 879	-	-	-	(41 311)	5 735	-	-	-
3	BRE Bank Hipoteczny SA *)	940 697	6 765	52 386	-	-	-	-	-	268 679	-
4	BRE Corporate Finance SA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	BRE Finance France SA	-	-	-	(1 517)	-	-	-	-	-	-
6	BRE Holding Sp. z o.o.	-	2 621	-	-	-	-	-	-	-	-
7	BRE Leasing Sp. z o.o. *)	995 364	33 279	12 879	(2 658)	-	-	-	-	120 655	-
8	BRE.locum SA	116 676	-	7 941	-	-	-	-	-	68 000	-
9	BRELINVEST Sp. z o.o. Fly 2 Sp. komandytowa	-	775	-	(3)	1	-	-	-	-	-
10	BRE Systems Sp. z o.o.	-	2 469	17	(2)	30	-	-	-	1 000	-
11	BRE Ubezpieczenia TUIR SA	11 254	26 148	-	-	65 204	(8 949)	-	-	-	-
12	BRE Wealth Management SA	-	6 947	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Centrum Rozliczeń i Informacji CERi Sp. z o.o.	22 780	16 578	-	-	-	(26 353)	3 041	(5 564)	-	-
14	Dom Inwestycyjny BRE Bank SA	15 095	514 156	-	(22 403)	13 266	(7 853)	-	-	30 673	-
15	Garbary Sp. z o.o.	-	-	-	-	-	-	-	-	6 300	-
16	Polfactor SA *)	382 191	48 726	15 495	-	-	-	-	-	82 565	-
17	Tele-Tech Investment Sp. z o.o.	57 274	-	6 460	-	-	-	-	-	-	-
	Grupa Kapitałowa Commerzbank AG (Grupa Dominująca Najwyższego Szczebla)	311 900	19 394 631	13 019	(314 090)	-	-	58	(17 288)	782 779	171 656

*) BRE Bank SA posiada udziały w spółkach poprzez spółkę BRE Holding Sp. z o.o. w 100% zależną od Banku

Grupa BRE Banku świadczy na rzecz kluczowego personelu kierowniczego Banku, członków Rady Nadzorczej Banku oraz bliskich członków rodzin tych osób standardowe usługi finansowe obejmujące, m.in., prowadzenie rachunków bankowych, przyjmowanie depozytów, udzielanie kredytów i inne usługi finansowe. Zdaniem Banku, transakcje te są zawierane na warunkach rynkowych.

Zgodnie z ustawą Prawo bankowe udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobom zajmującym kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotom powiązanym z nimi kapitałowo lub organizacyjnie, następuje na podstawie Regulaminów uchwalonych przez Radę Nadzorczą BRE Banku S.A.

Regulaminy określają szczegółowe zasady oraz limity zadłużenia z tytułu udzielonych kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń w stosunku do wyżej wymienionych osób i podmiotów, które są zgodne z przepisami wewnętrznymi Banku, określającymi kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych, obowiązującymi dla klientów detalicznych i korporacyjnych Banku. Udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia Członkowi Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobie zajmującej kierownicze stanowiska w Banku jak również podmiotowi powiązanemu z nimi kapitałowo lub organizacyjnie w kwocie przekraczającej limity ustanowione przez Prawo Bankowe powoduje, że decyzja o udzieleniu takiego produktu jest podejmowana w formie uchwały Zarządu i uchwały Rady Nadzorczej.

Warunki takich kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń, w tym zwłaszcza w odniesieniu do oprocentowania oraz prowizji i opłat, nie mogą być korzystniejsze od warunków stosowanych przez Bank odpowiednio dla klientów detalicznych lub korporacyjnych.

Poniższa tabela przedstawia wartości transakcji Banku i spółek Grupy BRE Banku z Członkami Zarządu Banku oraz kluczowym personelem kierowniczym Banku.

(w tys. zł)	Członkowie organu zarządzającego Banku i kluczowy personel kierowniczy	
Stan na koniec okresu	31.12.2010	31.12.2009
Kredyty udzielone	6 318	4 262
Depozyty otrzymane	12 676	18 146
Koszty z tytułu odsetek od depozytów	(379)	(451)
Przychody z tytułu odsetek, opłat i prowizji (związane z kredytami i depozytami)	75	92
Wynagrodzenie Członków organu zarządzającego i kluczowego personelu kierowniczego	27 330	31 460

Poniższa tabela przedstawia wartości transakcji Banku z Członkami Rady Nadzorczej Banku.

(w tys. zł)	Członkowie Rady Nadzorczej BRE Banku	
Stan na koniec okresu	31.12.2010	31.12.2009
Kredyty udzielone	82	79
Depozyty otrzymane	591	896
Koszty z tytułu odsetek od depozytów	(18)	(22)
Przychody z tytułu odsetek, opłat i prowizji (związane z kredytami i depozytami)	12	10

W 2010 roku i w 2009 roku nie utworzono rezerw w związku z kredytami udzielonymi podmiotom powiązanym.

Wynagrodzenie Członków Zarządu Banku

Zarząd BRE Banku pracuje w siedmioosobowym składzie, który na koniec 2010 roku przedstawiał się następująco:

1. Cezary Stypułkowski - Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Banku,
2. Karin Katerbau - Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Finansów,
3. Wiesław Thor - Wiceprezes Zarządu, Dyrektor Banku ds. Zarządzania Ryzykiem,
4. Przemysław Gdański - Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Korporacyjnej,
5. Hans-Dieter Kemler - Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Inwestycyjnej,
6. Jarosław Mastalerz - Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Bankowości Detalicznej,
7. Christian Rhino - Członek Zarządu, Dyrektor Banku ds. Operacji i Informatyki.

W dniu 2 sierpnia 2010 roku, zgodnie z § 23 Statutu Banku, Rada Nadzorcza BRE Banku odwołała Pana Mariusza Grendowicza ze składu Zarządu BRE Banku SA ze stanowiska Prezesa Zarządu BRE Banku SA.

BRE Bank SA**Sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej za 2010 rok****(w tys. zł)**

W związku z powyższym, ze skutkiem na dzień 1 października 2010 roku, Rada Nadzorcza powołała Pana Cezarego Stypułkowskiego do Zarządu BRE Banku SA na stanowisko Prezesa Zarządu Banku i z tym dniem powierzyła Panu Cezaremu Stypułkowskiemu pełnienie obowiązków Prezesa Zarządu Banku.

W dniu 27 października 2010 roku Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na powołanie Pana Cezarego Stypułkowskiego na Prezesa Zarządu BRE Banku SA.

Od dnia 2 sierpnia 2010 roku do dnia 1 października 2010 roku obowiązki Prezesa Zarządu były czasowo wykonywane przez Wiceprezesa Zarządu, Pana Wiesława Thora.

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych i należnych Członkom Zarządu Banku, którzy pełnili swoje funkcje na koniec 2010 roku, według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku:

		Wynagrodzenie wypłacone w 2010 roku (w zł)			
		Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2009 rok	Rozliczenie gotówkowe programu motywacyjnego opartego na akcjach Commerzbanku*
1.	Cezary Stypułkowski	494 529	4 916	-	-
2.	Karin Katerbau	1 500 000	88 200	250 000	80 623
3.	Wiesław Thor	1 500 464	151 106	250 000	311 716
4.	Przemysław Gdański	1 200 000	123 346	150 000	-
5.	Hans-Dieter Kemler	1 200 000	306 917	117 260	-
6.	Jarosław Mastalerz	1 200 238	123 535	200 000	314 429
7.	Christian Rhino	1 200 000	130 718	200 000	200 191
Razem		8 295 231	928 738	1 167 260	906 959

* Rozliczenie dotyczy programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku w części opartej na akcjach Commerzbanku. W roku 2010 uprawnieni Członkowie Zarządu otrzymali ekwiwalent pieniężny za akcje Commerzbanku w ramach rozliczenia pierwszej transzy programu motywacyjnego za rok 2008.

Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu wypłacone w 2010 roku.

		Wynagrodzenie wypłacone w 2010 roku (w zł)			
		Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści, odprawy i odszkodowania	Bonus za 2009 rok	Rozliczenie gotówkowe programu motywacyjnego opartego na akcjach Commerzbanku*
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2010 roku					
1.	Mariusz Grendowicz	1 179 409	4 524 961	225 000	151 205
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2008 roku					
1.	Andre Carls	-	-	-	112 093
Razem		1 179 409	4 524 961	225 000	263 298

* Rozliczenie dotyczy programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Banku z 2008 roku w części opartej na akcjach Commerzbanku. W roku 2010 uprawnieni byli Członkowie Zarządu otrzymali ekwiwalent pieniężny za akcje Commerzbanku w ramach rozliczenia pierwszej transzy programu motywacyjnego za rok 2008.

Wynagrodzenia wypłacone Członkom Zarządu w 2009 roku.

		Wynagrodzenie wypłacone w 2009 roku (w zł)		
		Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2008 rok
1.	Mariusz Grendowicz	1 800 000	236 696	2 400 000
2.	Karin Katerbau	1 275 000	208 751	223 068
3.	Wiesław Thor	1 508 186	148 430	862 500
4.	Przemysław Gdański	1 200 000	143 661	1 000 000
5.	Hans-Dieter Kemler	569 565	760 098	-
6.	Jarosław Mastalerz	1 200 000	167 408	870 000
7.	Christian Rhino	1 200 000	101 878	553 890
Razem		8 752 751	1 766 922	5 909 458

Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu wypłacone w 2009 roku.

		Wynagrodzenie wypłacone w 2009 roku (w zł)		
		Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe korzyści	Bonus za 2008 rok
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2009 roku				
1.	Bernd Loewen	600 000	71 043	1 270 000
Wynagrodzenia byłych Członków Zarządu, którzy przestali pełnić swoje funkcje w 2008 roku				
1.	Andre Carls	-	-	310 146
2.	Sławomir Lachowski	-	1 225 337	-
3.	Janusz Wojtas	-	726 168	-
4.	Rainer Ottenstein	-	-	600 000
Razem		600 000	2 022 548	2 180 146

Ponadto, w związku z faktem wyłączenia z podstawy do wyliczenia bonusu za 2008 rok efektów transakcji jednorazowej, Członkowie Zarządu, Pani Karin Katerbau oraz Pan Christian Rhino, zawarli dodatkowe porozumienia z Bankiem. Porozumienia te przewidują wypłatę dodatkowej kwoty w gotówce oraz przekazanie dodatkowych akcji BRE Banku i Commerzbanku w przypadku odwołania pracownika z funkcji Członka Zarządu w dniu lub przed 16 marca 2012 roku z uwagi na zmiany właścicielskie w Grupie Commerzbanku, które teoretycznie mogłyby spowodować wyłączenie Banku z Grupy Commerzbanku (tzn. 50% lub więcej praw głosu na Walnym Zgromadzeniu zostałyby przeniesione poza Grupę Commerzbanku). W przypadku zajścia takiego hipotetycznego zdarzenia Pani Karin Katerbau przysługiwałaby dodatkowa płatność w gotówce wynosząca 96 987 zł oraz dodatkowe 1 534 akcje BRE Banku i 4 263 akcje Commerzbanku, natomiast Panu Christianowi Rhino przysługiwałaby dodatkowa płatność w gotówce wynosząca 240 822 zł oraz dodatkowe 3 807 akcji BRE Banku i 10 586 akcji Commerzbanku.

W obu powyżej opisanych przypadkach, w zamian za akcje BRE Banku i Commerzbanku Bank może wypłacić pracownikowi rekompensatę w gotówce. Rekompensata pieniężna powinna być wyliczona na podstawie rynkowych cen akcji BRE Banku na GPW oraz akcji Commerzbanku na giełdzie Xetra we Frankfurcie na dzień przed datą dokonania stosownej wypłaty.

Członkowie Zarządu, Panowie Wiesław Thor i Jarosław Mastalerz, negocjują analogiczne porozumienia z Bankiem.

W 2010 roku Panu Mariuszowi Grendowiczowi, pełniącemu funkcję Prezesa Banku do 2 sierpnia 2010 roku, została wypłacona rekompensata w wysokości 794 736 zł oraz przyznano dodatkowe prawo do nabycia 6 527 obligacji BRE Banku z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji, z tytułu rozliczenia transakcji bonusu za 2008 rok. Obligacje te zostały nabyte a następnie zamienione na akcje Banku w listopadzie 2010 roku.

Łączne kwoty wynagrodzeń Członków Zarządu Banku obejmują: wynagrodzenia zasadnicze, nagrody, odprawy z tytułu rozwiązania umowy o pracę, odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji, koszty polis i koszty mieszkań.

Wymienione wyżej świadczenia mają charakter krótkoterminowy.

Zgodnie z obowiązującym w Banku systemem wynagrodzeń, Członkom Zarządu Banku może przysługiwać bonus za rok 2010, który byłby wypłacony w roku 2011. Ostateczną decyzję na temat wysokości tego bonusu podejmie Komisja Prezydialna Rady Nadzorczej Banku do dnia 30 marca 2011 roku.

W 2010 roku i w 2009 roku Członkowie Zarządu BRE Banku SA nie uzyskali wynagrodzenia z tytułu zasiadania w zarządach i radach nadzorczych spółek powiązanych.

Łączna kwota wynagrodzeń otrzymanych przez Członków Zarządu Banku pełniących funkcje w 2010 roku wyniosła 17 378 763 zł (2009: 18 370 174 zł).

Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej

Skład Rady Nadzorczej BRE Banku SA na koniec 2010 roku przedstawiał się następująco:

1. Maciej Leśny - Przewodniczący Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji Prezydialnej, Członek Komisji ds. Ryzyka, Członek Komisji ds. Audytu,
2. Andre Carls - Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Członek Komisji Prezydialnej, Członek Komisji ds. Ryzyka, Członek Komisji ds. Audytu,
3. Sascha Klaus - Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji ds. Ryzyka, Członek Komisji Prezydialnej,
4. Martin Zielke - Członek Rady Nadzorczej, Przewodniczący Komisji ds. Audytu,
5. Jan Szomburg - Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji Prezydialnej, Członek Komisji ds. Audytu,
6. Waldemar Stawski - Członek Rady Nadzorczej, Członek Komisji ds. Ryzyka,
7. Achim Kassow - Członek Rady Nadzorczej,
8. Teresa Mokrysz - Członek Rady Nadzorczej,
9. Marek Wierzbowski - Członek Rady Nadzorczej,
10. Stefan Schmittmann - Członek Rady Nadzorczej.

W związku z rezygnacją Pana Michaela Schmidta z dniem 31 marca 2010 roku z funkcji Członka Rady Nadzorczej, Przewodniczącego Komisji ds. Ryzyka oraz Członka Komisji Prezydialnej, Rada Nadzorcza powołała na jego miejsce Pana Saschę Klause z dniem 1 kwietnia 2010 roku.

Poniżej przedstawiono informacje o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych Członkom Rady Nadzorczej Banku, według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku i 31 grudnia 2009 roku:

	Wynagrodzenie wypłacone w 2010 roku (w zł)	Wynagrodzenie wypłacone w 2009 roku (w zł)
1. Maciej Leśny	318 557	315 000
2. Andre Carls	273 000	273 000
3. Sascha Klaus	173 250	-
4. Martin Zielke	198 000	198 000
5. Jan Szomburg	234 557	231 000
6. Achim Kassow	132 000	181 500
7. Waldemar Stawski	201 557	198 000
8. Teresa Mokrysz	134 927	132 000
9. Marek Wierzbowski	132 000	132 000
10. Stefan Schmittmann	-	-
Michael Schmid*	57 750	206 250
Razem	1 855 598	1 866 750

* Pan Michael Schmid złożył z dniem 31 marca 2010 roku rezygnację z pełnionej funkcji.

Zgodnie z brzmieniem par. 11 litera j) Statutu BRE Banku SA, Walne Zgromadzenie ustala w formie uchwały zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej. W odniesieniu do wynagrodzeń członków Zarządu kompetencje w tym względzie posiada Rada Nadzorcza (par. 22 ust. 1 lit. e) Statutu BRE Banku SA).

Informacje o stanie posiadania akcji Banku przez osoby zarządzające i nadzorujące

Na dzień 31 grudnia 2010 roku akcje Banku posiadało dwóch Członków Zarządu Banku: Wiceprezes, Pani Karin Katerbau - 1 176 sztuk oraz Członek Zarządu, Pan Christian Rhino - 2 919 sztuk.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Członkowie Zarządu Banku nie posiadali akcji Banku.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku akcje Banku posiadał jeden Członek Rady Nadzorczej BRE Banku, Pan Andre Carls - 1 635 sztuk.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku pozostali Członkowie Rady Nadzorczej Banku nie posiadali akcji Banku.

44. Przejęcie i zbycie

W dniu 29 kwietnia 2010 roku BRE Bank zawarł z Commerzbank AG zobowiązującą umowę sprzedaży przedsiębiorstwa bankowego Commerzbank AG SA Oddział w Polsce (dawny Oddział Dresdner Banku AG w Polsce) (Oddział). Sprzedaż nastąpiła w dniu 9 listopada 2010 roku. W tym samym dniu własność przedsiębiorstwa bankowego Oddziału została przeniesiona na Bank. Cena sprzedaży Oddziału wyniosła 10 000 tys. zł i opierała się o wycenę dokonaną przez niezależny podmiot. Transakcja została rozliczona i ujęta jako nabycie aktywów.

45. Informacje dotyczące podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, z którym BRE Bank SA zawarł umowę, jest PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. Umowa o przeprowadzenie badania sprawozdania finansowego BRE Banku SA i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy BRE Banku SA została zawarta w dniu 4 lipca 2008 roku.

Łączna wysokość wynagrodzenia PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z tytułu badania i przeglądu sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego BRE Banku SA wyniosła w 2010 roku 3 029 tys. zł (2009: 2 919 tys. zł).

Łączna wysokość pozostałego wynagrodzenia wypłaconego PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z tytułu świadczenia innych usług na rzecz BRE Banku SA wyniosła w 2010 roku 2 351 tys. zł (2009: 781 tys. zł).

46. Współczynnik wypłacalności / adekwatność kapitałowa

Jedno z głównych zadań zarządzania bilansem bankowym polega na zapewnieniu odpowiedniego poziomu kapitału. W ramach polityki zarządzania kapitałem BRE Bank tworzy ramy i wytyczne dla jak najbardziej efektywnego planowania i wykorzystania bazy kapitałowej, które są:

- zgodne z obowiązującymi przepisami zewnętrznymi oraz regulacjami wewnętrznymi Banku,
- zabezpieczeniem kontynuacji realizacji celów finansowych zapewniających odpowiedni poziom zwrotu dla akcjonariuszy,
- zapewnieniem utrzymania silnej bazy kapitałowej będącej podstawą wsparcia dla rozwoju biznesu.

Polityka zarządzania kapitałem w BRE Banku opiera się o dwa podstawowe filary:

1. Utrzymanie optymalnego poziomu i struktury funduszy własnych, przy wykorzystaniu dostępnych metod i środków (zatrzymanie zysku netto, pożyczka podporządkowana, emisja akcji, itd.);
2. Efektywne wykorzystanie istniejącego kapitału między innymi poprzez zastosowanie systemu mierników efektywności wykorzystania kapitału, ograniczenie działalności nie przynoszącej oczekiwanej stopy zwrotu, rozwój produktów o niższej absorpcji kapitału.

Efektywne wykorzystanie kapitału jest więc integralną częścią polityki zarządzania kapitałem zorientowanej na osiągnięcie optymalnej stopy zwrotu z kapitału i dzięki temu stworzenia stabilnych podstaw zasilania bazy kapitałowej w przyszłych okresach, co pozwoli na utrzymanie współczynnika wypłacalności na poziomie co najmniej wymaganym przez instytucję nadzorującą (Komisja Nadzoru Finansowego - „KNF”). Współczynnik wypłacalności, skalkulowany jako iloraz funduszy własnych i całkowitego wymogu kapitałowego pomnożonego przez 12,5, powinien wynosić co najmniej 8%.

Na fundusze własne składają się:

- fundusze podstawowe obejmujące:
 - fundusze zasadnicze (wpłacony i zarejestrowany kapitał zakładowy oraz kapitał zapasowy i kapitały rezerwowe, z wyłączeniem wszelkich zobowiązań z tytułu akcji uprzywilejowanych),
 - pozycje dodatkowe funduszy podstawowych (fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej, niepodzielony zysk z lat ubiegłych, zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, inne pozycje bilansu określone przez KNF),
 - pozycje pomniejszające fundusze podstawowe - akcje własne posiadane przez Bank, wycenione według wartości bilansowej, pomniejszone o odpisy spowodowane utratą ich wartości, wartości niematerialne wycenione według wartości bilansowej, strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu, inne pomniejszenia funduszy podstawowych Banku określone przez KNF (w tym: brakująca kwota rezerw na ryzyko związane z działalnością Banku, kwota ekspozycji z tytułu pozycji sekurytyzacyjnych),
- fundusze uzupełniające obejmujące:
 - fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych - utworzony na podstawie odrębnych przepisów,

- pozycje bilansowe, o zaliczeniu których decyduje KNF (w tym zobowiązania podporządkowane, zobowiązania z tytułu papierów wartościowych o nieokreślonym terminie wymagalności oraz inne instrumenty o podobnym charakterze),
- pozycje określone przez KNF w celu bezpiecznego prowadzenia działalności bankowej i prawidłowego zarządzania ryzykiem w Banku,
- pomniejszenia funduszy uzupełniających, określone przez KNF.

Całkowity wymóg kapitałowy obejmuje łączny wymóg kapitałowy:

- z tytułu ryzyka kredytowego,
- z tytułu ryzyka rynkowego: obejmujący łączny wymóg z tytułu ryzyka walutowego, ryzyka cen towarów, ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych, ryzyka szczególnego cen instrumentów dłużnych, ryzyka ogólnego stóp procentowych,
- z tytułu ryzyka rozliczenia, dostawy oraz ryzyka kredytowego kontrahenta,
- z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań,
- z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej,
- z tytułu ryzyka operacyjnego.

Bank dostosowuje wielkość funduszy własnych do poziomu i rodzaju ryzyka, na jaki jest narażony oraz do charakteru, skali i złożoności prowadzonej działalności. W tym celu Bank opracował i wdrożył proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego - tzw. proces ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). Proces ten ma służyć utrzymaniu funduszy własnych na poziomie adekwatnym do profilu i poziomu ryzyka działalności Banku w celu zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania Banku.

Kapitał wewnętrzny to szacowana przez Bank wielkość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku, w tym tzw. ryzyk trwale istotnych, oraz pozostałych istotnych ryzyk o charakterze trudno mierzalnym. Ryzyka trwale istotne pokrywane są kapitałem ekonomicznym, a pozostałe istotne ryzyka - kapitałem na pokrycie istotnych ryzyk trudno mierzalnych.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego Banku przebiega w sposób ciągły i jest oparty na następujących elementach realizowanych przez jednostki organizacyjne Banku:

- identyfikacja i określenie istotności ryzyk występujących w działalności Banku,
- kalkulacja kapitału na pokrycie poszczególnych ryzyk uznanych za istotne,
- agregacja kapitału na pokrycie ryzyk,
- alokacja kapitału na linie biznesowe i spółki Grupy,
- monitoring polegający na stałej identyfikacji ryzyk występujących w działalności Banku, jak również na analizie poziomu konsumpcji kapitału w zakresie ryzyk uznanych za istotne.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą Banku.

Kalkulacji współczynnika wypłacalności i funduszy własnych Banku dokonuje się w oparciu o następujące przepisy:

- Ustawa Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 (Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.),
- Uchwała nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 10 marca 2010 r. (Dz Urz. KNF z 2010 r. Nr 2 poz. 11) z późniejszymi zmianami,
- Uchwała nr 367/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 12 października 2010 r. (Dz Urz. KNF z 2010 r. Nr 8 poz. 36),
- Uchwała nr 382/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (Dz Urz. KNF z 2008 r. Nr 8 poz. 36),
- Uchwała nr 383/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (Dz Urz. KNF z 2008 r. Nr 8 poz. 37),
- Uchwała nr 384/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (Dz Urz. KNF z 2008 r. Nr 8 poz. 38),
- Uchwała nr 387/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (Dz Urz. KNF z 2008 r. Nr 8 poz. 41).

Współczynnik wypłacalności BRE Banku na dzień 31 grudnia 2010 roku ukształtował się na poziomie 16,91%.

Bank podlega pełnej kalkulacji wymogów kapitałowych ze względu na znaczącą skalę działalności handlowej. Całkowity wymóg kapitałowy Banku na dzień 31 grudnia 2010 roku wyniósł 3 864 756 tys. zł, w tym wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego stanowił 3 494 179 tys. zł (31 grudnia 2009 r. odpowiednio: 3 639 569 tys. zł i 3 253 167 tys. zł).

W związku z faktem, że suma wymogów kapitałowych Banku wyznaczonych zgodnie z Uchwałą nr 76/2010 jest większa niż kapitał wewnętrzny wyliczony dla Banku na podstawie Uchwały nr 383/2008, na dzień 31 grudnia 2010 roku Bank, utrzymuje fundusze własne na poziomie nie niższym niż całkowity wymóg kapitałowy kalkulowany zgodnie z Uchwałą nr 76/2010.

Adekwatność kapitałowa	31.12.2010	31.12.2009
Fundusze własne:		
- Kapitał akcyjny	168 347	118 764
- Kapitał zapasowy	4 927 119	3 006 573
- Kapitał rezerwowy	775 934	716 442
- Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów trwałych i finansowych dostępnych do sprzedaży	130 734	(132 550)
- Zysk bieżącego okresu	-	23 949
- Korekta funduszy o akcje i udziały w jednostkach finansowych	(459 104)	(459 071)
- Korekta funduszy o wartości niematerialne	(379 981)	(396 121)
- Zobowiązania podporządkowane	3 005 705	2 460 664
I. Fundusze własne razem	8 168 754	5 338 650
Aktywa i zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem:		
- o stopie ryzyka 20%	744 514	298 274
- o stopie ryzyka 35%	544 822	458 866
- o stopie ryzyka 50%	1 950 063	2 036 431
- o stopie ryzyka 75%	23 336 476	20 299 914
- o stopie ryzyka 100%	16 897 159	17 756 555
- o stopie ryzyka 150%	743 134	438 385
II. Aktywa i zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem razem	44 216 168	41 288 425
III. Ryzyko kredytowe	3 494 179	3 253 167
IV. Ryzyko walutowe	-	-
V. Ryzyko cen kapitałowych papierów wartościowych	279	184
VI. Ryzyko szczególne cen instrumentów dłużnych	26 306	35 778
VII. Ryzyko ogólne stóp procentowych	21 467	21 035
VIII. Ryzyko rozliczenia, dostawy oraz ryzyko kredytowe kontrahenta	42 988	49 909
IX. Ryzyko cen towarów	-	-
X. Ryzyko operacyjne	279 537	279 496
XI. Całkowity wymóg kapitałowy	3 864 756	3 639 569
XII. Współczynnik wypłacalności (%)	16,91%	11,73%

47. Zdarzenia po dniu bilansowym

- W dniu 31 stycznia 2011 roku, na podstawie umowy zawartej w dniu 26 stycznia 2011 roku pomiędzy spółką BRE Holding, w 100% zależną od BRE Banku SA, a spółką Commerz Real, w 100% zależną od Commerzbank AG, BRE Holding dokonał zakupu od Commerz Real 49,9% udziałów spółki BRE Leasing. Cena zakupu udziałów wyniosła 17 144 tys. EUR (równowartość 66 876 tys. zł). Po transakcji Grupa BRE Banku posiada 100% udziałów w spółce BRE Leasing.

W związku z powyższą transakcją, w dniu 27 stycznia 2011 roku, nastąpiło podwyższenie kapitałów w BRE Holding o kwotę 67 276 tys. zł, przy czym wszystkie nowe udziały w BRE Holding zostały objęte przez BRE Bank SA.

- W dniu 22 lutego 2011 roku Bank został poinformowany przez Commerzbank AG, akcjonariusza większościowego Banku, iż w związku z trwale silną pozycją kapitałową i dochodową Grupy BRE Banku oraz zgodnie ze standardami międzynarodowymi, listy patronackie (tzw. letters of comfort) wydane dla BRE Banku i jego spółek zależnych - BRE Banku Hipotecznego i BRE Leasing - wygasną z końcem marca 2011 roku. W przekazanej Bankowi informacji Commerzbank AG potwierdził, że BRE Bank jest ważną inwestycją strategiczną Grupy Commerzbanku na jego drugim rodzimym rynku, jakim jest Europa Środkowo - Wschodnia, oraz że BRE Bank, wraz ze swoimi spółkami zależnymi, posiada finansowanie od Grupy Commerzbanku.